

**SIGORTA
TAHKİM
KOMİSYONU**

HAKEM KARAR DERGİSİ

Ekim - Aralık

Sayı : 28

İÇİNDEKİLER

I. KASKO POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR. 1	
26.02.2016 Tarih ve K-2016/16645 Sayılı Hakem Kararı	1
20.10.2016 Tarih ve K-2016/29745 Sayılı Hakem Kararı	10
II. KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK (TRAFİK) SİGORTASI POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR.....	16
17.11.2016 Tarih ve K-2016/32892 Sayılı Hakem Kararı	16
14.11.2016 Tarih ve K-2016/32498 sayılı Hakem Kararı	19
22.08.2016 Tarih ve K-2016/24152 sayılı Hakem Kararı	23
III. DİĞER SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR HAKKINDAKİ KARARLAR.....	33
15.11.2016 Tarih ve K-2016/32761 Sayılı Hakem Kararı	33
14.11.2016 Tarih ve K-2016/32283 Sayılı Hakem Kararı	41
IV. SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR İLE İLGİLİ VERİLEN İTİRAZ KARARLARI.....	46
21.12.2016 Tarih ve 2016/İHK- 3472 Sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı	46
07.12.2016 Tarih ve 2016/İHK - 3288 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.....	53
26.12.2016 Tarih ve 2016/İHK - 3491 Sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı	58
21.12.2016 Tarih ve 2016/İHK - 3475 Sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı	63

I. KASKO POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

26.02.2016 Tarih ve K-2016/16645 Sayılı Hakem Kararı

1. BAŞVURU KONUSU UYUŞMAZLIK VE YARGILAMA USULÜNE İLİŞKİN BİLGİLER

1.1. Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Karara bağlanmak üzere Hakem Heyetimize tevdi edilmiş bulunan uyuşmazlığın konusu, davalı XX AŞ tarafından XXX.0000 numaralı Genişletilmiş Kasko Süper Oto Poliçesi ile sorumluluğu teminat altına alınmış bulunan Başvuru Sahibi YY'ne ait 16 XX 63 plaka sayılı aracın 25.12.2015 tarihinde karıştığı maddi zararlı trafik kazasına ilişkindir.

Başvuru Sahibi, 25.12.2015 tarihinde meydana gelen kazada oluşan zarar tutarına ilişkin davalı XX Sigorta AŞ ile mutabakata varılmadığını belirterek, maruz kaldığı 60.500 TL'lik zararın kaza tarihinden itibaren işleyecek güncel faizi ile birlikte, 16 XX 63 plaka sayılı aracın sigortacısı olan davalı XX Sigorta AŞ tarafından karşılanmasını talep etmektedir.

1.2. Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosya Hakem Heyetimizce 06.04.2016 tarihinde teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle duruşma yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmış olup, tarafların delillerini ibraz ve ikame ettikleri görülmüştür. Başvuru konusu uyuşmazlığın çözümü teknik uzmanlık gerektirdiğinden, Hakem Heyetimizce alınan 26.04.2016 tarih ve 1 sayılı Ara Karar ile Sigorta Eksperi-Mahkeme Bilirkişisi XX, 16 XX spitine yönelik bilirkişi olarak görevlendirilmiştir.

Bilirkişi tarafından hazırlanan ve Hakem Heyetimize sunulan 07.06.2016 tarihli rapor 08.06.2016 tarihinde taraflara tebliğ edilmiş olup, beyan sürecinde taraf vekilleri Bilirkişi Raporuna karşı beyanda bulunmuşlardır.

Dosya içeriğindeki tüm belgeler ve deliller ayrıntılı olarak incelenmiş olup Bilirkişi Raporu, taraf beyanları ile dosya içeriği dikkate alınarak ve uyuşmazlık konusuna ilişkin uygulanması gereken tüm düzenlemeler de gözden geçirilerek dosya hüküm kısmında belirtildiği şekliyle 13.07.2016 tarihinde karara çıkartılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

2. TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

2.1. Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru Sahibi, yaşanan uyuşmazlık ile ilgili olarak Sigorta Tahkim Komisyonuna yaptığı başvurudaki beyanda özetle;

- *Davalı sigorta şirketince XXXX00 numaralı Genişletilmiş Kasko Süper Oto Poliçesi ile sigortalı 16 XX 63 plaka sayılı aracının 25.12.2015 tarihinde 16 XX 68 plaka sayılı araç ile karıştığı kaza neticesinde hasarlandığı,*
- *Kaza sonrasında aracının yetkili servise çekildiği, davalı sigorta şirketi tarafından iletilen 29.01.2016 tarihli e-posta ile aracın ağır hasarlanması nedeni ile 56.000 TL bedel ile pert total işlem görmesi için mutabakat gönderildiği, ancak aracının dâhil olduğu poliçe kapsamında rayiç değere kadar teminat altında olması nedeniyle teklifin kabul edilmediği,*
- *Davalı şirket tarafından gönderilen 01.02.2016 tarihli e-posta ile araçta 28.300 TL hasar oluşması sebebiyle, poliçenin sıfır kilometre araç özel şartına uymadığı ve ikinci el olarak işleme alındığının bildirildiği,*
- *Aracının rayiç değere kadar teminat altında olması nedeniyle Türkiye Sigorta Birliği (TSB)'nce yayımlanan 60.500 TL tutarlı rayiç değerinin tarafına ödenmesinin talep edildiği,*
- *Davalı şirket tarafından iletilen 10.02.2016 tarihli e-posta ile aracın pert total işlemi görmesi halinde, araca ikinci el bedelinin uygulanacağı, aksi halde aracın onarıma sevk edilebileceğinin bildirildiği*

belirtilerek, neticeten reddedilen 60.500 TL'nin, kaza tarihinden itibaren işleyecek güncel faizi ile tahsiline ve yargılama giderlerinin tarafa yüklenmesine karar verilmesi talep edilmektedir.

Davacı Başvuru Sahibi, iddia ve taleplerine dayanak olarak; Davalı şirket ile yapılan e-posta yazışmaları, araç faturası, trafik sigorta poliçesi, kaza tespit tutanağı, XX numaralı genişletilmiş kasko süper oto poliçesi, TSB kasko değer listesi, ihtarname ile diğer belgeler sunulmuştur.

2.2. Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta Şirketi vekili tarafından yapılan yazılı açıklamada özetle;

- *XX XXX 'e ait 16 XX 63 plaka sayılı aracın XXX000 numaralı poliçe ile müvekkil şirket nezdinde sigortalı olduğu,*
- *Başvuruya konu hasar ile ilgili eksper görevlendirmesi yapıldığı, eksper raporunun tetkikinde söz konusu araç için 28.353,25 TL hasar tutarının belirlendiği,*
- *Eksper tarafından belirlenen tutarının davacı sigortalı tarafından kabul edilmeyip, aracının tam hasarlı olduğu iddiasıyla poliçedeki sıfır kilometre özel şartı gereği işlem yapılmasının talep edildiği,*

- Davacının aracı alış faturasının 56.097,00 TL olduğu, araç bedelinin %60'ının 33.658 TL'ye tekabül ettiği, ancak başvuruya konu kaza nedeniyle oluşan hasar miktarının 28.353 TL olması sebebiyle sıfır kilometre özel şartının uygulanmasına imkân olmadığı,
- Aracın tam hasarlı sayılma koşullarının poliçede belirtildiği, dava konusu olayda koşulların hiçbirinin gerçekleşmediği,
- Onarım tutarının rayiç bedeli aşması durumunda onarımın ekonomik olmaktan çıkacağı ve ancak o zaman pert total işlemine tabi tutulabileceği,
- Yukarıda izah edilen sebeplerden dolayı başvurunun reddi ile yargılama giderleriyle ücreti vekâletin karşı tarafa yüklenmesi talep edilmektedir.

Davalı Sigorta Şirketi tarafından, savunmalarına dayanak olmak üzere; Hasarlı araç değer formu, kasko ekspertiz raporu, kaza tespit tutanağı, XXX00 numaralı genişletilmiş kasko süper oto poliçesi ile hasar dosyasındaki diğer evrak ibraz edilmiştir.

3. UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümü için Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik, Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi hükümleri dikkate alınmıştır.

4. DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

4.1. Değerlendirme

Dosya muhteviyatı olarak taraflarca ibraz edilen belge ve bilgiler kapsamında uyuşmazlığın, trafik kazası sonucunda Başvuru Sahibinin aracında meydana gelen hasar tutarına ilişkin olduğu anlaşılmıştır. Başvuru Sahibince, XX Sigorta AŞ tarafından 16 XXX 63 plaka sayılı araç için tanzim edilen XXX00 numaralı Genişletilmiş Kasko Süper Oto Poliçesi kapsamında 16 XXX 63 plaka sayılı araçta meydana gelen hasar için talepte bulunmaktadır.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, 16 XXX 63 plaka sayılı aracın kaza tarihindeki malikinin Başvuru Sahibi XX olduğu, aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinin, XXXX000 numaralı Genişletilmiş Kasko Süper Oto Poliçesini düzenleyen sigortacısı olduğu, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Dava şartları yönünden davanın görülmesine engel başkaca bir eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

Başvuru Sahibine ait 16 XX 63 plaka sayılı araç X marka, 2015 model, 20.07.2015 trafiğe çıkış tarihli, hususi kullanımda ve kaza tarihinde 8.500 kilometre ve 1 yaşının altında (5 aylık) dır.

Uyuşmazlık konusu hasara ilişkin olarak taraflarca düzenlenen 25.12.2015 tarihli Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı tetkik edildiğinde; Başvuru Sahibine ait 16 XX 63 plaka sayılı araca kusur verilmediği görülmektedir.

Dosyaya davalı sigorta şirketi tarafından sunulu olan ve eksper XX tarafından düzenlenen kasko ekspertiz raporu tetkik edildiğinde; aracın rayiç bedelinin 59.000 TL olarak belirlendiği anlaşılmakta olup, Raporda ayrıca araca ilişkin yapılan sorgulamada başvuruya konu kaza öncesine ait ağır hasar veya pert kaydına rastlanılmadığının ve KDV dahil 28.353,25 TL'lik hasar tespit edildiğinin, hasar tespiti yapılırken aracın gözle görülür halinin dikkate alındığının araç söküldükten sonra hasar miktarının artmasının muhtemel gözüktüğünün, araca pert total işlemi uygulanıp uygulanmayacağı hususunun şirket takdirine bırakıldığı belirtilmiştir.

Dosyaya Başvuru Sahibi tarafından sunulu olan, 29.01.2016 tarihli davalı sigorta şirketi tarafından tanzim edilmiş mutabakatname tetkik edildiğinde; 25.12.2015 tarihli kaza nedeniyle aracın ağır hasarlanmış olması sebebiyle 56.000 TL üzerinden pert total olarak işlem görmesinin Başvuru Sahibine önerildiği, söz konusu mutabakatname sonrasındaki davalı ve davacı e-posta yazışmaları incelendiğinde ise; XXXX000 numaralı poliçede kasko bedelinin kaza tarihindeki araç değeri olarak belirlenmesi ve aracın kaza tarihindeki TSB tarafından yayınlanan rayiç değerinin 60.500 TL olması gerekçesiyle davalı sigorta şirketi teklifinin Başvuru Sahibince kabul edilmediği, davalı sigorta şirketi tarafından ise davanın dayanağını teşkil eden poliçe şartları kapsamında aracın tam hasarlı olarak kabul edilemeyeceğinin ve sıfır kilometre özel şartının uygulanamayacağı belirtilmiştir.

Uyuşmazlığın Başvuru Sahibi XXXX'e ait 16 XXX 63 plaka sayılı aracın kaza tarihi itibarıyla rayiç değerine ilişkin olduğu anlaşıldığından, çözümü için Hakem Heyetimizce alınan 26.04.2016 tarih ve 1 sayılı Ara Karar ile Sigorta Eksperi-Mahkeme Bilirkişisi XX'ın görevlendirilmesine karar verilerek dosya ve ekleri 02.05.2016 tarihinde bilirkişiye tevdi edilmiştir.

Dosyaya sunulu olan 07.06.2016 tarihli Bilirkişi Raporunda özetle;

- *Tazminat talebine konu olan XX / 2015 model aracın, ARALIK 2015 tarihli sıfır km. anahtar teslim liste satış bedelinin 60.500 TL olduğu,*
- *2016 Yılı TSB Kasko Değer Listesi Değeri 62.450 TL. olan, tazminat talebine konu aracın (Araç Kodu : 1221084) bugün internet piyasasında en düşük 39.000 TL ile en yüksek 67.550 TL arasında satıldığı gözlenmiş olduğu, benzer özellikte ve yakın/daha düşük km.de bulunanlarının internet piyasasında ortalama 54.000 TL - 55.000 TL. civarında satışa sunulmakta olduğu*
- *Kazaya bağlı araç piyasa bedeli tespiti için aracın piyasa değerine ilişkin yetkili bayi, servisler, internet ve galericiler üzerinden yapılan araştırmalar sonrasında emsal*

özelliklere ve km durumuna sahip hasarsız/hasar kaydı olmayan, benzer bir aracın piyasa bedelinin 53.000 TL. olduğu kanaatine varıldığı,

- *25.12.2015 tarihli kaza sonrasında başvuru yapan tarafa ait 16 XX 63 plakalı araçta oluşan hasarın onarımı ile ilgili tespit edilen İSKONTOSUZ - onarım maliyetinin 27.444.00 TL. + KDV (32.383,92 TL KDV Dâhil) olduğu*

belirtilmektedir.

Tahkim sürecinde yapılacak bildirimler 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine tabi olmadığından, 07.06.2016 tarihli Bilirkişi Raporu 08.06.2016 tarihinde e-posta yoluyla taraflara tebliğe çıkarılmış ve hata mesajı alınmamış olup, beyan süresinde taraflarca Bilirkişi Raporuna karşı beyanda bulunulmuştur.

Başvuru Sahibinin 14.06.2016 tarihli dilekçesinde; raporda aracın Aralık 2015 yılı rayiç değerinin 60.500 TL olarak tespit edilmiş olmasına karşın, kaza tarihi rayiç değeri belirlenirken, davalı sigorta şirketi tarafından tanzim edilen poliçe hükümlerine uygun hesaplama ve değerlendirme yapılmayarak poliçede “*piyasa araştırmasına göre ödeme yapılır*” maddesi varmış gibi hesaplama yapıldığı, bilirkişi tarafından piyasa araştırması yapılırken bugünkü verilerin göz öne alındığının görüldüğü, emsal olarak bugünkü veriler esas alınarak ödeme yapılacak ise hasar tespitinde de güncel servis değerlerinin kullanılması ve 2016 yılı TSB kasko değer listesi değeri olan 62.450 TL’nin olarak tarafına ödenmesi gerektiği ileri sürülmektedir.

Davalı sigorta şirketi vekilinin 14.06.2016 tarihli dilekçesinde ise; uyuşmazlık konusunun sıfır kilometre özel şartının uygulanıp uygulanmayacağı olduğu, davacının aracının alış faturasının 56.097 TL olduğu ve söz konusu tutarın %60’ının 33.658 TL olması ve aracın hasar miktarının 28.353 TL olması nedeniyle poliçe özel şartının uygulanmasına imkân olmadığı belirtilmektedir.

Tarafların rapora karşı beyanları Hakem Heyetimizce değerlendirildiğinde; 07.06.2016 tarihli Bilirkişi Raporunda belirtilen rayiç değer belirlemesinin, davanın dayanağını teşkil eden XXX000 numaralı Genişletilmiş Kasko Süper Oto Poliçesi poliçe şartları ile uyumlu olmadığı kanaatine varılarak Başvuru Sahibinin itirazı yerinde görülmüştür. Bu itibarla, kaza tarihinde 1 yaşının altında (5 aylık) ve 8.500 km’de olan, davalı sigorta şirketince görevlendirilen eksper tarafından kaza tarihi piyasa rayiç değeri 59.000 TL ve KDV dahil hasar tutarı 28.353,25 TL (aracın söküldüğünde beklenen hasar miktarının daha yüksek olacağı belirtilerek) olarak belirlenen 16 XX 63 plaka sayılı aracın kaza tarihindeki piyasa rayiç değerinin; XXX00 numaralı poliçenin 9’uncu maddesi “*Hasar tarihi itibari ile rayiç değerinin tespitinde; Türkiye Sigorta Birliği (TSB)’nin yayınladığı, hasar tarihinde geçerli güncel araç değer listesinde kayıtlı araç değerleri referans olarak kabul edilecektir. TSB araç değer listesinde yer almayan araçların poliçe düzenleme tarihindeki rayiç değeri sigortalı tarafından beyan edilmiştir. Hasar tarihinde TSB’nin güncel araç değer listesinde kayıtlı araç değerinin ya da poliçe tanzim tarihinde sigortalının beyan ettiği araç değerinin hasar rayiç değerine göre %10 üzerinde eksiklik ya da fazlalık gösterdiğinin tespiti durumunda, hasar ekspertizi aşamasında eksper tarafından piyasadan alınacak en az 3 adet teklifin ortalaması piyasa rayiç değeri olarak kabul edilecektir....*” uyarınca, kaza

tarihinde geçerli TSB’ce yayınlanan güncel araç rayiç değerinin (60.500 TL), davalı sigorta şirketince görevlendirilen eksper tarafından 59.000 TL olarak belirlenen araç rayiç değerinin %10 üzerinde ya da altında olmadığı göz önünde bulundurularak ve aksini ispatlayan herhangi bir belge dosyaya sunulu olmadığından, 60.500 TL olarak kabul edilmesinin gerektiğine karar verilmiştir.

4.2. Gerekçeli Karar

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1461 uncu maddesinde “(1) Sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır. Sigorta bedeli, rizikonun gerçekleştiği andaki sigortalı menfaatin değerini aşsa bile, sigortacı uğranılan zarardan fazlasını ödemez...” hükmü yer almaktadır.

01.04.2013 tarihinde yürürlüğe giren Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları “B.3 Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigortacının Yükümlülükleri” başlıklı maddede;

3.3.1. Sigorta Bedeli

3.3.1.1. Sigorta şirketi aracı hasar tarihi itibarıyla rayiç değerine kadar teminat altına almıştır. Sigorta tazminatının hesabında sigortalı menfaatlerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki rayiç değerleri esas tutulur.

Rayiç değer için esas alınacak referansa veya rayiç değeri belirleme yöntemine poliçede yer verilir. Bu yönde bir referans belirlenmemişse veya bu belirleme somut değilse Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğince belirlenerek ilan edilen riziko tarihi itibarıyla geçerli rayiç değere ilişkin liste esas alınır. (01.09.2015 tarihine kadar yürürlükte olan hüküm)

Rayiç değer için esas alınacak referansa veya rayiç değeri belirleme yöntemine poliçede yer verilir. Bu yönde bir referans belirlenmemişse veya bu belirleme somut değilse Hazine Müsteşarlığınca tespit edilecek kurallar çerçevesinde belirlenecek referans rayiç değerler esas alınır. (01.09.2015 tarihinde yürürlüğe giren hüküm)

3.3.2.2. Onarım masraflarının zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve aynı zamanda eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiğinin tespit edilmesi durumunda, araç tam hasara uğramış sayılır. Bu durumda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda hurdaya ayrıldığına dair hurda tescil belgesi sigortacıya ibraz edilmeden araç sahibine sigorta tazminatı ödenmez.

Onarım masrafları sigortalı aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşsın veya aşmasın, ağır hasarlı aracın onarımının mümkün olduğunun eksper raporu doğrultusunda tespit edilmiş olması durumunda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda trafikten çekildiğine dair “trafikten çekilmiştir” kaşeli tescil belgesi sigorta şirketine ibraz edilmeden araç sahibine sigorta tazminatı ödenmez.

Hak sahibinin aracın hasarlı haliyle sahibine terk edilmesine onay vermesi halinde aracın riziko tarihindeki rayiç değeri ile hasarlı hali arasındaki tutar kendisine tazminat olarak ödenebilir. Bu durumda ilgisine göre yukarıdaki paragraflarda düzenlenen usul çerçevesinde işlem yapılır. Hak sahibinin onayı ile aracı hasarlı haliyle sigortaya terk ederek tazminatı ödemek isteyen sigortacı, tespit edip sigortaya bildirdiği sovtaj bedelini bildirimden itibaren 1 aylık süreyle sınırlı olarak garanti etmiş sayılır.

Kısmi onarımlarda parçaların sigorta şirketi tarafından tedarik veya tazmin edilmesi halinde hasarlı parçalar talep ettiği takdirde sigortacının malı olur.

Kısmi hasar halinde tarafların mutabakatıyla onarım yerine nakdi ödeme yapılabilir.

Araç sicilinde bulunan işleme engel kayıtlar sebebiyle, yukarıda belirtilen hurda veya çekme belgesinin hak sahibi tarafından alınamaması ve sigorta şirketine ibraz edilememesi halinde, tazminat ödemesi, ilgili tutarın sigortacı tarafından masrafları tazminat tutarından mahsup edilmek üzere, mahkemece tespit edilen ödeme mahalline tevdi suretiyle de yapılabilir. Bu durumda hurda veya çekme belgesi aranmaz ve ödeme bilgisi sigorta şirketince ilgililere bildirilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Hazine Müsteşarlığı'nın 28.08.2015 tarihli 2015/32 sayılı Kara Araçları Kasko Sigortası B.3.-3.3.1.1. maddesi çerçevesinde referans rayiç değerlere ilişkin Sektör Duyurusunda;

“Bilindiği üzere 01 Nisan 2013 tarihinde yürürlüğe giren Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartlarının, 21.04.2015 tarihli ve 2015/20 sayılı sektör duyurusu eki ile değişik B.3.-3.3.1.1 maddesinde

Sigorta şirketi aracı hasar tarihi itibariyle rayiç değerine kadar teminat altına almıştır. Sigorta tazminatının hesabında sigortalı menfaatlerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki rayiç değerleri esas tutulur.

Rayiç değer için esas alınacak referansa veya rayiç değeri belirleme yöntemine poliçede yer verilir. Bu yönde bir referans belirlenmemişse veya bu belirleme somut değilse Hazine Müsteşarlığınca tespit edilecek kurallar çerçevesinde belirlenecek referans rayiç değerler esas alınır.

esasları öngörülmüş olup mezkur hüküm 01.09.2015 tarihi itibariyle yürürlüğe girecektir.

Bu çerçevede rayiç değer için esas alınacak referansa veya rayiç değeri belirleme yöntemine poliçede yer verilmemişse veya bu belirleme somut değilse, ilgili hasara ilişkin eksper raporunda yer alan rayiç değer esas alınır ”

hükümü ile rayiç değere ilişkin usul belirlenmiştir.

Başvuru Sahibinin 16 XX 63 plaka sayılı aracı davalı Groupama Sigorta AŞ tarafından XXXX numaralı Genişletilmiş Kasko Süper Oto Poliçesi ile teminat altına alınmıştır. Söz konusu poliçenin “Hasar Tarihi İtibari ile Rayiç Değerin Tespiti” başlıklı 9. Maddesi ve Diğer Hususlar başlığı altında yer alan “sıfır kilometre araç özel şart” uyarınca aracın kaza tarihindeki rayiç değerinin 60.500 TL olarak kabul edilmesi gerekmiştir.

Hakemliğimizce seçilen tarafsız, bağımsız ve ehil bilirkişinin 07.06.2016 tarihli raporunda belirtilen KDV dahil hasar tutarı 32.383,92 TL, davalı sigorta şirketi tarafından görevlendirilen eksper tarafından belirlenen KDV dahil minimum hasar tutarı ise 28.353,25 TL (aracın söküldüğünde beklenen hasar miktarının daha yüksek olacağı belirtilerek) olduğundan, kaza tarihinde 1 yaşının çok altında olan aracın onarım masrafının araç satış bedeline oranının %58 olması hususu, Hakem Heyetimizce davanın dayanağını teşkil eden XXXX numaralı poliçenin “Aracın tam hasarlı kabul edilebilmesi için gerekli koşullar” maddesi kapsamı değerlendirildiğinde, kaza tarihinde 5. ayının içinde olan 16 XXX 63 plaka sayılı aracın başvuruya konu kaza nedeniyle tam hasarlı sayılabileceği kanaatine varılmıştır. Nitekim davalı sigorta şirketi de yaptırdığı ekspertiz sonucunda mağdur araç için pert total işleminin uygulanmasını uygun görerek, davacı Başvuru Sahibine mutabakatname göndermiştir.

Yukarıda belirtilen tüm hususların birlikte değerlendirilmesi neticesinde; 16 XX 63 plaka sayılı aracın 25.12.2015 tarihli kaza sonucunda tam hasarlı sayılarak, hasar tarihindeki 60.500 TL olan rayiç değerinin davalı sigorta şirketi tarafından davacı Başvuru Sahibine ödenmesine karar verilmiştir.

Başvuru Sahibi, kaza tarihinden itibaren işleyecek güncel faizi talep etmektedir Kasko sigorta genel şartları Madde 3.3.4.1.” Sigortacı hasar ihbarı üzerine talep ettiği belgelerin kendisine eksiksiz olarak verilmesi ve zararın eksper vasıtasıyla tespiti kararlaştırılmış ise eksper raporunun tesliminden itibaren en geç 10 işgünü içinde Genel ve Özel Şartlar kapsamında gerekli incelemeleri tamamlamak ve ödemeye engel bir durumun bulunmaması halinde tazminat miktarını tespit edip sigortalıya ödemek zorundadır. Tazminat ödeme borcu her halde hasarın ihbarından itibaren 45 gün sonra muaccel olur.” Şeklinde düzenlenmiştir. Bu doğrultuda hasar ihbarı ile birlikte ilk ekspertizin 29.12.2015 tarihinde yapıldığı görüldüğünden, bu tarihten 45 gün sonra 11.02.2016 tarihi itibariyle sigorta şirketinin temerrüde düştüğü kabul edilmiştir.

Başvuru sahibi ile sigorta şirketi arasında sigorta sözleşmesine dayanan bir sözleşme ilişkisi mevcuttur ve sigorta poliçesi TTK’da ticari işlerden sayılan bir iş sonucu düzenlenmiş belgedir. Belge gereği sorumluluğunu yerine getirmeyen davalı şirket bu nedenle karşı tarafa ticari faiziyle birlikte borcunu ödemek durumundadır. Ayrıca, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi’nin 2012/10723 E., 2013/6910 K. ve 13.05.2013 tarihli kararında “*Dava, sigorta sözleşmesinden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Taraflar arasındaki ilişki TTK’nda düzenlenen sigorta sözleşmesinden kaynaklandığından ve bu tür sözleşmeler tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın mutlak ticari işlerden olduğundan avans faizi istenebilir.*” belirtilmektedir. Yerleşik Yargıtay Kararları uyarınca uyuşmazlığa konu alacağı 11.02.2016 tarihinden itibaren ticari (avans) faiz işletilmesi uygun görülmüştür.

5. SONUÇ

Yapılan değerlendirmeler ve belirtilen gerekçeler neticesinde;

- 1) Başvuru Sahibi XX 'ün 60.500 TL tutarındaki tazminat talebinin KABULÜ ile, 60.500 TL'nin 11.02.2016 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte, davalı XX Sigorta AŐ'den alınarak, davacı Başvuru Sahibi XX'e ödenmesine,
- 2) Talep kabul edildiğinden, Sigorta Tahkim Komisyonu başvuru ücreti olan 350 TL ile 500 TL bilirkişi ücretinden oluşan toplam 850 TL tutarındaki yargılama giderinin, davalı XX Sigorta AŐ'den alınarak davacı Başvuru Sahibi XX XXX 'e ödenmesine,
- 3) Başvuru Sahibinin tazminat talebi kabul edilmiş ve Başvuru Sahibi vekille temsil edilmemiş olduğundan, kabul edilen tutar üzerinden vekalet ücreti takdirine gerek olmadığına

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 12.fıkrasına göre, bu kararın tebliği tarihinden itibaren 10 gün içinde Sigorta Tahkim Komisyonu'na itiraz yolu açık olmak üzere OYBİRLİğİ ile karar verildi.13.07.2016

***

20.10.2016 Tarih ve K-2016/29745 Sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Uyuşmazlık konusu, ilgili sigorta kuruluşu tarafından Kasko Poliçesi kapsamında teminat altına alınan xxxx plakalı aracın 16.06.2016 tarihinde karıştığı trafik kazası neticesinde başvurana ait aracın pert olması nedeniyle tazminat alacağına ilişkindir.

Başvuran tarafından, kasko sigortalı aracın pert olması nedeniyle 40.000,00 TL maddi zararın sigorta şirketinden tazmin edilmesi talep edilmektedir.

• Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosya, koordinator hakem tarafından 28.09.2016 tarihinde teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibarıyla duruşma yapılmasına gerek olmadığına, başvuranın talep edebileceği hasar bedelinin tespiti için dosyanın bilirkişiye verilmesine karar verilmiştir.

Bilirkişi ücreti olarak takdir edilen ücretin bilirkişinin hesap numarasına yatırılmasından sonra dosya bilirkişi xxxx'e verilerek 12.10.2016 tarihli bilirkişi raporu alınmıştır. Bilirkişi raporu, 12.10.2016 tarihinde tarafların e-posta adreslerine gönderilmiştir.

Sigorta şirketi vekili tarafından rapora itiraz edilmiş olup, başvuran tarafından rapora itiraz edilmemiştir.

Dosyada yapacak başkaca usul işlemi kalmadığından, dosya içeriği ve bilirkişi raporu dikkate alınarak, uyuşmazlık hakkında 20.10.2016 tarihinde karara varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

• TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

• Başvuranın İddia, Delil ve Talepleri

Başvuran, xxxx plakalı aracıyla karıştığı kazada herhangi bir kusurunun bulunmadığını, sigorta şirketi tarafından aracın onarılamayacak derecede hasar gördüğünün bildirildiğini ve aracın pert birimine sevk edildiğini, sigorta şirketi tarafından zarar tanzimi için 31.000,00 TL teklif edildiğini ancak kendisi bu miktarın kabul edilmediğini, başvurana ait 50.000 Km'de 2011 model hiçbir hasar kaydı bulunmayan aracın piyasa değerinin 39.500,00 TL ile 42.000,00 TL arasında olduğunu beyan ederek aracında meydana gelen 40.000,00 TL zararın sigorta şirketi tarafından ödenmesini talep etmiştir.

Başvuran iddialarını kanıtlamak için, başvuru formuyla birlikte sigorta şirketine gönderilen e-mail çıktılarını, trafik tescil belgelerini, ölümlü/yaralanmalı trafik kazası tespit tutanağını, genel adli muayene formunu ve xxxx plakalı araca ait kasko poliçesini ibraz etmiştir.

• Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar ve Sunduğu Belgeler

Sigorta Şirketi vekili tarafından sunulan cevapta özetle; sigorta şirketi nezdinde xxxx sayılı ve 14.07.2016 vadeli Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesi ile teminat altına alına

xxxx plakalı aracın hasarlandığının bildirilmesiyle hasar dosyası açıldığını, yapılan incelemelerde başvurana ait aracın 31.000,00 TL rayiç değerinin olduğu ve başvurana 23.800,00 TL sovtaj bedeli ile 8.200,00 TL ödeme teklif edildiğini, yapılan teklifin başvuran tarafından kabul edilmediğini, başvuranın talep ettiği tazminat miktarı, faiz oranı, ekspertiz ücreti gibi taleplerinin fahiş ve mesnetsiz olduğunu, KTK uyarınca Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortasının sigortalının sorumlu olduğu hasarların sigorta şirketince sigortalı yerine geçilerek ve limitler dahilinde tazmin edilmesini esasını düzenlediğini ancak yapılan incelemeler neticesinde poliçe kapsamında tazmin edilmesi gereken bir zarar ve sigorta şirketine atfolunabilecek bir sorumluluk bulunmadığını beyan ederek KTK, poliçe genel ve özel şartları çerçevesinde sigorta şirketinin sorumluluğu bulunmadığından aleyhe başvurunun reddi ile masraf ve vekalet ücretinin başvuru sahibine yükletilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Sigorta şirketi dilekçe ekinde, xxxx numaralı Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesini ve hasar dosyası evraklarını delil olarak dosyaya sunmuştur.

- **UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER**

Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Avukatlık Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime ilişkin Yönetmelik, Kasko Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi Hükümleri uygulanarak uyuşmazlık çözülecektir.

- **DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR VE HUKUKİ DAYANAK**
- **Değerlendirme**

Taraflar arasındaki uyuşmazlık xxxx Sigorta A.Ş.'nde Kasko Poliçesi ile sigortalı xxxx plakalı aracın 16.06.2016 tarihinde karıştığı kaza neticesi pert olması nedeniyle oluşan zararın tazminat talebine ilişkindir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, başvuranın kaza tarihi itibarıyla araç maliki sıfatını taşıdığı, aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinin ise aynı tarih itibarıyla zarara uğrayan aracın kasko sigortacısı olduğu görüldüğünden, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Dava şartları yönünden davanın görülmesine engel başkaca bir eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

Xxxx adına kayıtlı olan xxxx plakalı aracın 14.07.2015-14.07.2016 tarihlerini kapsayan xxxx numaralı Genişletilmiş Kasko Sigortası Poliçesinin davalı şirket tarafından düzenlendiği, 16.06.2016 tarihli trafik kazasının bu poliçe vadesi kapsamında kaldığı, aracın maddi zarar gördüğü hususlarında davacı ile davalı şirket arasında uyuşmazlık yoktur.

Tarafların iddia ve savunmaları ile dosya mevcudu incelendiğinde taraflar arasındaki uyuşmazlık, sigortalı aracın kaza sonucunda pert olması nedeniyle aracın piyasa rayiç bedelinin ne olduğu, buna bağlı olarak başvuranın bakiye alacağını olup olmadığını hususundadır.

Talebe konu xxxx plakalı araç 2011 Model XXX 1.4 Trend marka aracın 16.06.2016 tarihli kaza neticesinde Pert işlemine tabi tutulduğu eksper raporu ve diğer belgelerden anlaşılmaktadır.

Kasko Sigortası Genel Şartları B.3.3.1.1.maddesinde; “*Sigorta şirketi aracı hasar tarihi itibariyle rayiç değerine kadar teminat altına almıştır. Sigorta tazminatının hesabında sigortalı menfaatlerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki rayiç değerleri esas tutulur. Rayiç değer için esas alınacak referansa veya rayiç değeri belirleme yöntemine poliçede yer verilir. Bu yönde bir referans belirlenmemişse veya bu belirleme somut değilse Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğince belirlenerek ilan edilen riziko tarihi itibariyle geçerli rayiç değere ilişkin liste esas alınır.*”

Kasko Sigortası Genel Şartları B.3.3.2.2.maddesinde; “*Anarım masraflarının sigortalı aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve aynı zamanda eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiğinin tespit edilmesi durumunda, araç tam hasara uğramış sayılır. Aracın tam hasara uğraması halinde, aracın hasar anındaki rayiç değeri ödenir. Bu durumda, aracın Karayolları Trafik Yönetmeliğinin ilgili maddesi hükümleri doğrultusunda hurdaya ayrıldığına dair hurda tescil belgesi sigorta şirketine ibraz edilmeden araç sahibine sigorta tazminatı ödenmez. Değeri tamamen ödenen araç ve aksamı, talep ettiği takdirde sigortacının malı olur. Aynı şekilde kısmi onarımlarda parçaların sigorta şirketi tarafından tedarik edilmesi halinde hasarlı parçalar talep ettiği takdirde sigortacının malı olur...*” düzenlemesi bulunmaktadır.

Davalı sigortacı tarafından düzenlenmiş poliçenin 1.sayfasında “Teminat/Sigorta bedeli” kısmında, kasko teminatının “*rayiç bedel*” olduğu yazılıdır.

KSGŞ B.3.3.1.1 maddesine uygun olarak, rayiç değer belirleme yöntemine poliçede yer verdiği anlaşılmaktadır. Poliçenin 3.sayfasında yazılı “*Hasar Tarihi İtibari İle Rayiç Değerin Tespitinde Esas Alınacak Referans Değer*” kısmında “*Kasko Sigortası Genel Şartları'nın B.3.3.2.2.maddesi doğrultusunda sigortalı aracın tam hasara uğradığının eksper tarafından tespit edildiği durumlarda, aracın piyasa rayiç değeri, hasar tarihi itibariyle aracın model yılı, hasar geçmişi ve kilometre bilgisi de dikkate alınarak ve ayrıca aracın alımı sırasında yapılan vergi indirimi oranında (...) kesinti yapılarak xxxx Sigorta tarafından belirlenecektir. Xxxx sigorta tarafından hasar tespiti için görevlendirilmiş Eksper piyasadan (yetkili satıcılar, ikinci el araç satıcıları, galeriler v.b.) ve internet sitelerinden alınan en az 3 teklifi kesin raporuna konu eder. Xxxx Sigorta kesin eksper raporuna konu edilmiş tutarlar ile yine xxxx Sigorta hasar uzmanları tarafından piyasa rayiç bedeli tespit çalışmasının sonucunun ortalaması alınarak belirlenir. Rayiç bedel, poliçede aksi belirtilmedikçe aracın fabrika çıkışındaki strandart ekipman ve /veya donanımları dikkate alınarak belirlenir. Aracın piyasa rayiç değerinin belirlenmesi sırasında, aracın emsal veya muadilinin bulunmadığı ve/veya ortalama değer hesaplanmadığı durumlarda Türkiye Sigorta Birliği'nin web sitesinde hasar tarihi itibari ile yayınlanan rayiç bedel dikkate alınacaktır.” denilerek rayiç değer belirleme yöntemine yer verildiği görülmektedir.*

Dava konusu poliçenin “rayiç değer” esasına göre düzenlenmiş olduğu, aracın hasar tarihindeki rayiç değerinin ödeneceğinin taahhüt edildiği anlaşılmaktadır. Ancak, gerek KSGŞ B.3.3.1.1 maddesinde ve gerekse poliçe üzerinde yazılı “Rayiç Değer Klozu” nda, aracın rayiç değeri konusunda bir azami ölçü getirildiği görülmektedir.

Başvuru dayanağı özel yasalarla düzenlenmiş bir Sigorta Sözleşmesidir. O halde sözleşme değerlendirilirken ve yorumlanırken öncelikle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5684 sayılı Sigortacılık Yasası ve ilgili yönetmelik hükümlerinin incelenmesi gerekmektedir.

Sigorta Sözleşmesi iki tarafa borç yükleyen sözleşmelerden olmasına rağmen, tam eşitler arası bir akit değildir. Genel Şartları önceden belirli ve yayınlanmış olduğundan ve poliçeye konulacak klozları sadece sigortacı belirlediğinden, sigortalı açısından “iltihaki – katılımacı” bir akittir. Bu nedenle yasa koyucu, sigorta sözleşmelerinde özel uzmanlığı olan sigortacılar karşısında zayıf konumda olan sigortalıları korumak amacına yönelik bazı düzenlemeler yapmıştır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, “Amaç ve Kapsam” başlığı altındaki 1.maddesinde, kanunun amacı, *“ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek”* olarak belirlenmiştir.

TTK 1452 ve 1486.maddelerinde koruyucu hükümler düzenlenmiştir. 1452.maddenin gerekçesinde, “sigortalı lehine yorumun esas olduğu ve azami güven esası üzerine kurulu olan sigortacılıkta, sigortacılara nazaran daha güçsüz durumda olan sigortalıların korunması gerektiği” açıkça belirtilmiştir. 1486.maddesinin gerekçesinde ise “sözleşme ile değiştirilemeyecek veya sigortalı aleyhine değiştirilemeyecek maddeler ile bu hükme aykırılığın sonuçlarının düzenlendiği” belirtilmiştir. TTK 1425. Maddesinde ise sigorta poliçesinin içeriği ve ne şekilde hazırlanması gerektiği düzenlenmiştir. Bu maddenin gerekçesinde de “sigortalı lehine yorum ilkesinin” esas alındığı açıkça anlaşılmaktadır. 6102 sayılı TTK Sigorta Hukukuna ilişkin düzenlemelerinin tamamında “sigortalı lehine yorum ilkesi” esas alınmıştır.

Sigortalıyı/sigorta ettireni koruyucu bu düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, yasa koyucu ve uygulayıcıları, sigorta sözleşmelerinde özel uzmanlığı olan ve tacir olan sigortacıya, 6102 sayılı TTK 18/2 Maddesi anlamında, ağırlaştırılmış bir özen ödevi yüklemiştir. Sigortacı, akdin müzakeresi, kurulması, poliçe tanzimi ve devamı aşamalarında, sigortalının/sigorta ettirenin çıkarlarını korumak için MK 2 ve 3.maddelerinde düzenlenen doğruluk ve dürüstlük kurallarına göre kendisinden beklenen özeni göstermek zorundadır.

6102 sayılı TTK 1409. maddesine göre, sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumludur. TTK 1452/3 maddesine göre ise, 1409. madde hükmü, sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar aleyhine değiştirilemez, değiştirilirse bu Kanun hükümleri uygulanır.

Aynı yasa "Zarar Sigortası" başlığı altındaki "Tazminat İlkesi" alt başlıklı 1459.maddesine göre ise; sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder. Bu hüküm, sigortacılıkta asıl olan durumun tazminat ödemek olduğunu ve gerçek zararın ödenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. TTK 1486/1 maddesine göre ise, 1459. madde hükmüne aykırı yapılan sözleşmeler geçersizdir.

TTK 1409. ve 1459.madde hükümleri, sebepsiz zenginleşme yasağının sigortacılıktaki tezahürleridir. Dolayısıyla, davalı sigortacının sorumluluğu “gerçek zarar” ile sınırlı olacaktır. Başka deyişle, TTK 1409/1 ve 1459. maddeleri "gerçek zarar" ilkesini ortaya koymuş olup, davalı sigortacı sigortalısının gerçek zararını tazmin etmelidir.

Ancak, KSGŞ B.3.3.1.1 maddesinde ve kasko poliçesinde yazılı Rayiç Değer Klozunda, aracın rayiç değeri konusunda bir azami ölçü getirilerek (TSB tarafından belirlenerek ilan edilen rayiç değeri) yasada yer alan gerçek zarar ilkesi ve tazminat ilkesi sınırlandırılmıştır.

TTK 1452/3 ve 1486/1 madde hükümlerine göre, sigortacının, sigortalının gerçek zararını ödeme yükümlülüğünü sınırlayan Genel ve Özel Şart (Kloz) hükümleri geçersizdir. TTK 1486/1. maddesinde sözleşmenin geçersizliğinden bahsedilmiş olmasına rağmen, riziko gerçekleşmiş olduğundan sözleşme batıl sayılmayacak, sigortalı aleyhine hükümler geçersiz sayılacaktır. Somut başvuruda TTK 1409. ve 1459.madde hükümlerinin direkt olarak uygulanması gerekmektedir. O halde sigortalının gerçek zararı, başka deyişle sigortalı aracın riziko tarihindeki piyasa rayiç değeri, TSB'nin belirlediği rayiç değerden daha fazla ise piyasa rayiç değerine göre hüküm kurmak gerekmektedir.

Uyuşmazlık konusunun çözümlenmesi teknik bilgi ve aracın piyasa rayiç bedelinin tespitini gerektirdiğinden, dosya üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş ve taraflar arasındaki uyuşmazlığın değerlendirilmesi için dosya Ankara Adli Yargı Komisyonu Listesine kayıtlı bilirkişi Bora Şahingöz'e tevdi edilmiştir.

Bilirkişi tarafından sunulan 12.10.2016 tarihli raporda; tespiti konu aracın 16.06.2016 tarihli kazada 2011 model hasarsız fiyatının 37.000,00 TL ile 41.000,00 TL arasında olduğunu, ortalaması alındığında piyasa rayiç bedelinin 39.000,00 TL olacağını ve xxxx plakalı aracın piyasa rayiç değerinin 39.000,00 TL olduğunu ve sovtaj değerinin ise 18.000,00 TL olduğunu tespit etmiştir

Bilirkişi raporuna karşı sigorta şirketi vekili tarafından verilen itiraz dilekçesinde; raporda aracın rayiç değerinin piyasa verilerinin üzerinde belirlendiğini, emsal olarak alınan araçlara ilişkin açıklayıcı ve net bilgiler bulunmadığını, raporda emsal olarak alınan araçlar ile uyuşmazlık konusu aracın yer alan veriler üzerinden karşılaştırılması ve bunun üzerinden bir değer kaybı hesaplanmasının denetlenebilirliğinin mümkün olmadığı ve bilirkişi raporundaki sonucun dikkate alınmaması gerektiğini, sigorta şirketine verilen teklifler dikkate alınarak yeniden sovtaj değeri tespiti yapılması gerektiğini beyan ederek başvurunun reddi ile masraf ve vekalet ücretinin başvuru sahibine yükletilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

• **Gerekçeli Karar**

Yukarıdaki değerlendirmeler çerçevesinde ve dosya kapsamındaki bilgi-belgelere göre; dosyaya ibraz edilen bilirkişi raporunun denetime ve hüküm kurmaya elverişli olduğu anlaşılmış olup, davalı sigorta şirketine kasko sigortalı olan 2011 model, XXX marka, XXX 1.4 Trend Otm. tipteki xxxx plakalı aracın ikinci el piyasa rayiç değerinin 39.000,00 TL olduğuna ve 18.000,00 TL sovtaj değeri olduğuna karar verilmiş olup, 39.000,00 TL tazminat bedelinin sigorta şirketi tarafından ödenmesine karar verilmiştir.

• SONUÇ

- 1- Başvuranın talebinin KISMEN KABULÜNE, 39.000,00 TL tazminat bedelinin xxxx Sigorta A.Ş.'nden alınarak başvurana verilmesine,
- 2- Başvuranın faiz talebi olmadığından, bu hususta karar verilmesine yer olmadığına,
- 3- Başvuranın 1.000,00 TL'na yönelik istemin reddine,
- 4- Başvuran tarafından sarf edilen 600,00 TL başvuru ücreti, 400,00 TL bilirkişi ücreti toplamı 1.000,00 TL yargılama giderinden, kabul ve ret oranlarına göre hesaplanan 975,00 TL'sının davalı xxxx Sigorta A.Ş.'den alınarak başvurana verilmesine, 25,00 TL'nin başvuran üzerinde bırakılmasına,
- 5- Başvuran kendisini vekille temsil ettirmediğinden, lehine vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,
- 6- Davalı kendisini vekille temsil ettiğinden, karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ve reddedilen miktara göre belirlenen 1.000,00 TL'nin 1/5'i olan 200,00 TL vekalet ücretinin başvurandan alınarak xxx Sigorta A.Ş.'ne verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinin 12. Fıkrası son cümlesinde yazılı hallerde Temyiz hakkı saklı olmak üzere, aynı yasa maddesi aynı fıkra gereği kararın bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verilmiştir. 20.10.2016

***

II. KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK (TRAFİK) SİGORTASI POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

17.11.2016 Tarih ve K-2016/32892 Sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Karara bağlanmak üzere heyetimize tevdi edilmiş uyuşmazlığın konusu, XXX SİGORTA A.Ş. ZMSS poliçesi kapsamında bulunan XXX plakalı araç sürücüsünün %100 kusur ile neden olduğu kaza neticesinde başvuranın daimi maluliyet tazminatı talebi ile sigorta kuruluşuna yaptığı başvuru karşılığında yapılan ödemenin yetersiz olduğu iddiasıyla ilave daimi maluliyet tazminatı talebi hakkındadır.

DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

Değerlendirme

Tarafların iddia ve savunmaları birlikte değerlendirildiğinde, uyuşmazlığın, XXX Sigorta A.Ş. nezdinde XXX sayılı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi kapsamında sorumluluğu temin edilen XX plakalı aracın 08.10.2013 tarihinde %100 kusur ile neden olduğu trafik kazası sonucu karşı araçta yolcu konumundaki başvuru sahibinin yaralanması ve malul kalması ile ilgili olarak, sigorta şirketi tarafından eksik ödeme yapıldığı gerekçesiyle bakiye tazminatın tazmin edilmesi talebinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

X Sigorta Şirketi tarafından X plakalı araç için tanzim edilen X sayılı 06.09.2013-2014 tarihleri arasında geçerli Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesinde kişi başına ölüm/sakatlık teminatı üst limiti kaza tarihi itibarıyla 250.000.-TL'dir.

Dosyaya sunulan resmi makamlarca tanzim edilen 08.10.2013 tarihli kaza tespit tutanağında ve dosyaya sunulu bilirkişi raporunda, X plakalı araç sürücüsünün KTK 46/a (Karayollarında trafik sağdan akar....) ve 157/a-7 (Şeride tecavüz etme) kurallarını ihlal ettiği, başvuru sahibine kusur atfedilmediği görülmüştür.

Sigorta şirketi tarafından dosyaya sunulu evraklardan, %100 kusur oranı ve %10 maluliyet oranları ile, Aktüer tarafından CSO tablosuna göre hazırlanmış tazminat hesabı doğrultusunda başvuru sahibine 08.05.2015 tarihinde 48.159,08 TL tazminat ödendiği anlaşılmıştır.

Dosyaya sunulu evraklar incelendiğinde, tazminat hesabına esas hususlar (kusur oranı ve maluliyet oranı) yönünden taraflar arasında uyuşmazlık bulunmadığı, uyuşmazlığın maluliyet tazminat tutarı konusunda olduğu anlaşılmıştır.

26.09.2016 tarihli tensip tutanağı uyarınca, re'sen seçilen aktüer hesap bilirkişisine yerleşik Yargıtay uygulamaları doğrultusunda PMF 1931 yaşam tablosu esas alınmak

suretiyle tazminat hesabı yapılmak üzere teslim edilmiş, 04.10.2016 tarihli aktüer raporu dosyaya sunulmuş ve taraf vekillerine de tebliğ edilmiştir. Raporda özetle;

“

S O N U Ç : Hukuki durumun değerlendirilmesi ve delillerin takdiri Sayın Sigorta Tahkim Komisyonu Hakem Heyeti Başkanlığı'na ait olmak üzere; 08.10.2013 tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucu % 10 oranında malul kalan davacının maluliyeti sebebiyle nihai ve gerçek maddi zararının = (57.744,41) TL.'den; ibaret bulunduğu sonuç ve kanaatiyle tarafımdan tanzim olunan iş bu raporu Sayın Sigorta Tahkim Komisyonu Hakem Heyeti Başkanlığı'nın takdirlerine saygı ile arz ederim.” Değerlendirmeleri yer almaktadır.

Bilirkişi raporu tarafların e posta adreslerine 04.10.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, başvuru sahibi vekili 05.10.2016 tarihli dilekçesinde talep ettikleri alacağı bilirkişi raporu doğrultusunda 57.744,41 TL'ye arttırarak ıslah etmiş, ilave harç tutarının ödendiğine ilişkin dekont iletilmiştir.

Davalı X Sigorta A.Ş. vekili bilirkişi raporu hakkında görüş bildirmemiştir.

Dosyaya aktüer bilirkişi tarafından sunulan 04.10.2016 tarihli raporun yargısal denetime ve hükme dayanak almaya elverişli olduğu kanaatine varılmış, hesaplanan 57.744,41 TL tutarında ilave daimi maluliyet tazminatının başvuru sahibine ödenmesine karar verilmiştir.

Başvuru sahibi vekilince tazminatın temerrüt tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte tahsili talep edilmektedir.

KTK 99.Maddesi, poliçe genel şartları, Borçlar Kanunu hükümleri ve yerleşik Yargıtay içtihatları uyarınca, sigortacının temerrüdü hak sahibinin kaza veya zarara ilişkin tespit tutanağını veya bilirkişi raporunu, sigortacıya ilettiği tarihten itibaren sekiz iş günü sonra başlamaktadır.

Başvuran ile sigorta şirketi arasında sözleşmeye dayanan bir ilişki yoktur. Yargıtay 17.H.D. 2010/782 E. 2010/3433 K. sayılı kararında; “...Araçların ticari araç olmaması nedeniyle uygulanabilecek faiz oranı yasal faizdir. Ayrıca, trafik sigortası işletenin sorumluluğunu üzerine almış olduğundan işleten aleyhine hükmedilen faiz ile sorumlu tutulabilir...” şeklinde karar vermiştir. Tazminat talebi, haksız fiil sorumlusunun yasal halefi olması nedeniyle sigorta şirketine karşı yöneltilmiştir. Başvuran, araç işleteninden hangi oranda faiz talep edebilecek ise onun sorumluluğunu temin eden ve halefi olan davalı sigortacıdan da aynı oranda faiz talep edebilecektir. Niteliği ve kullanım şekli göz önüne alındığında kazaya karışan aracın hususi araç olduğu anlaşıldığından, başvuru sahibi vekilinin avans faiz talebi yerinde görülmemiş, yasal faize hükmedilmiştir.

Sigorta şirketine ilave tazminat talebi ile yapılan başvuru tarihi olan 02.06.2016 tarihinin 8 işgünü sonrası olan 15.06.2016 tarihi temerrüt başlangıç tarihi olmak üzere tazminata yasal faiz uygulanmasına karar verilmiştir.

Gerekçeli Karar

Hakem heyetimizce yeterli ve isabetli bulunan, değerlendirmeye esas alınan, Yargıtay içtihatlarına da uygun olan 04.10.2016 tarihli bilirkişi raporu doğrultusunda, başvurunun kabulüne, 57.744,415 TL bakiye tazminatın 15.06.2016 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte sigorta şirketinden tahsiline karar verilmiştir.

SONUÇ

1. Başvurunun KABULÜ ile 57.744,415 TL bakiye tazminatın 15.06.2016 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte Sigorta Şirketi'nden alınarak başvuru sahibine verilmesine,
2. Başvuru sahibi tarafından yapılan 866,00TL başvuru ücreti, 450,00 TL bilirkişi ücreti olmak üzere toplam 1.316,00TL masrafın Sigorta Şirketi'nden alınarak başvuru sahibine verilmesine,
3. Başvuru sahibi kendisini vekil ile temsil ettirdiği için karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret tarifesi Sigortacılık Kanunu Madde 30 ve Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin emsal içtihatları uyarınca hesaplanan 6.701,80 TL vekâlet ücretinin Sigorta Şirketi'nden alınarak başvuru sahibine verilmesine,

Sigortacılık Kanunu 30.Maddesi 12.fıkrası uyarınca kararın Komisyonca taraflara bildiriminden itibaren on gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere Komisyon nezdinde itiraz yolu ve her halukarda temyiz yolu açık olmak üzere, faiz konusunda oyçokluğu, diğer hususlarda oybirliği ile karar verilmiştir. 17.11.2016

***

14.11.2016 Tarih ve K-2016/32498 sayılı Hakem Kararı

1. BAŞVURU KONUSU UYUŞMAZLIK VE YARGILAMA USULÜNE İLİŞKİN BİLGİLER

1.1.Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Karar bağlanmak üzere hakem heyetimize tevdi edilmiş bulunan uyuşmazlık ;

Başvuran, 15.08.2013 tarihinde meydana gelen kaza sonucu yaralanması nedeniyle daimi maluliyet tazminatı talep etmiştir. Başvuran iddiaları ve sigorta şirketinin savunmaları ve dosya kapsamındaki tüm belgeler incelenmiş; 30.09.2014 tarihli Devlet Hastanesinden alınan rapor ile 18.12.2015 tarihli Üniversitesi Hastanesinden alınan raporlar arasında farklılık olduğu gerekçesiyle, xxxx tarafından İl Sağlık Müdürlüğü'ne müracaatla Hakem Hastane talep edildiği, Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Hakem Hastane olarak belirlendiği anlaşılmıştır. Başvuru sahibi vekilinin hakem hastane talebi konusundaki itirazı nedeniyle oluşan uyuşmazlığın giderilmesi için yapılan müracaat hakkındadır.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Fiziki dosya 05.09.2016 tarihinde teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Heyetimizce dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle duruşma yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmış, 26.09.2016 tarihli ara karar ile kusur oranının ve başvuru sahibinin maluliyet oranının tespiti için;

“1-Maluliyet oranının tespiti için, xxx tarafından başvuruları yapılmış bulunduğu anlaşılan, x Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinden maluliyet raporu temin etmesi için başvuru sahibine 20 gün süre verilmesine,

.....

Birinci maddenin gereği yerine getirilmesi sonrasında dosyanın, kusur bilirkişisine ve tazminat hesap bilirkişisine tevdiine karar verilmiş ve ara karar 26.09.2016 tarihinde taraflara e posta yolu ile tebliğ edilmiştir.

Taraflardan başvuru sahibi vekili 27.09.2016 tarihli yazı ile; “26.09.2016 tarihli ara kararınız tarafımıza tebliğ edilmekle birlikte, bu ara kararınızın 1 numaralı kararına itiraz ediyoruz. İlgili dilekçemiz ektedir. itirazımızın kabulüne karar verilerek kararınızın tarafımıza tebliğini talep ediyorum.” Beyanını iletmiştir.

Beyanda xx Devlet Hastanesinden alınmış 30.09.2014 tarihli raporun Çalışma ve Meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespit işlemleri Yönetmeliğine uymadığından, davalı xxx 18.12.2015 tarihli xxx Üniversitesi Hastanesinden alınan raporun gönderildiği, raporların niteliğinin aynı olmadığı, iki rapor arasındaki çelişkinin bu nedenle dikkate alınmaması gerektiği belirtilerek, 18.12.2015 tarihli xx Üniversitesi Hastanesinden alınan

rapor doğrultusunda değerlendirme yapılması veya aynı Hastanenin Adli Tıp Ana Bilim Dalı Başkanlığı'ndan görüş bildiren yazı temin edilmesi talep edilmektedir.

Başvuru sahibinin 1 nolu ara karara itiraz beyanına karşılık vekiline bu kez, 04.10.2016 tarihli ve 2 nolu ara kararın 4. Md. ile;

*4-26.09.2016 tarihli 1. Nolu ara karara ilişkin başvuru sahibi vekili tarafından 27.09.2016 tarihli beyan ile bildirilen 26.09.2016 tarihli ara kararın birinci maddesinde belirtilen “**HAKEM HASTANE TAYİNİ KONUSUNA İTİRAZLARININ**” REDDİNE ve Heyetimizce takdir edilen 26.09.2016 tarihli ara kararda belirtilen 20 günlük kesin sürede maluliyet raporu temin edilmemesi halinde ara karar ile taraflara ihtar edildiği üzere; HMK 435.maddesine göre Tahkim yargılamasına son verilmesine,” Karar verilmiş ve 2 nolu ara karar 04.10.2016 tarihinde taraflara tebliğ edilmiştir.*

Ancak, başvuru sahibi vekili tarafından, ara karar tarihinde belirtilen 20 günlük kesin sürede maluliyet raporu dosyaya sunulmadığı, ilk ara karar tarihi ile karar tarihi arasında geçen sürede, süreç ile ilgili hastaneye başvuru yapıldığına dair dosyaya beyan ve belge sunulmadığı anlaşıldığından dosya içerisindeki deliller değerlendirilmek suretiyle karar verilmesi uygun görülmüştür.

Dosya içeriği dikkate alınarak, uyuşmazlık hakkında 14.11.2016 tarihinde karara varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

Değerlendirme

Taraflar arasındaki hukuki uyuşmazlık; zarara yol açan trafik kazası nedeniyle başvuru sahibine ek ödeme yapılmasının gerekip gerekmediği hususundadır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 14. maddesi “(1) Bu Kanununun 13 üncü maddesi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ile ihdas edilen zorunlu sorumluluk sigortaları ile bu Kanunla mülga 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Kanunu çerçevesinde ihdas edilmiş olan zorunlu sigortalara ilişkin olarak aşağıdaki koşulların oluşması halinde ortaya çıkan zararların bu sigortalara saptanan geçerli teminat miktarlarına kadar karşılanması amacıyla

b) Rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli olan teminat tutarları dâhilinde sigortasını yaptırmamış olanların neden olduğu bedensel zararlar için,... başvurulabilir.” hükmünü amirdir..

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Dava şartları yönünden davanın görülmesine engel başkaca bir eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

Dosyaya sunulu maluliyet raporları incelenmiş,
- 30.09.2014 tarihli xx Devlet Hastanesinden alınan raporda başvuru sahibinin herhangi bir maluliyet oranının tespit edilmediği,
- 18.12.2015 tarihli xx Üniversitesi Hastanesinden alınan raporda ise maluliyet oranının %14,3 oranında tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Davalı tarafından, raporlar arasında farklılık olduğu gerekçesi ile, xxx, 17.09.2010 tarihli “özürlülük ölçütü, sınıflandırılması ve özürlülere verilecek sağlık kurulu raporları hakkında yönetmelik” in 10. Maddesi çerçevesinde xx İl Sağlık Müdürlüğü’ne başvurularak Hakem Hastane tayini talep edildiği, 10.05.2016 tarihinde x İl Sağlık Müdürlüğü’nce cevaben gönderilen yazıda xxx, x Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvurması gerektiğinin başvuru sahibine bildirildiği anlaşılmaktadır.

Başvuru sahibi vekili Hakem Hastaneden üçüncü bir rapor temini talebine itiraz ederek, bu itiraz nedeni ile Sigorta Tahkim Komisyonuna müracaatta bulunmuştur. Dolayısı ile taraflar arasındaki uyuşmazlığın öncelikle Hakem Hastaneden rapor temini ve devamında kusur oranı tespiti ve daimi maluliyet tazminatı konularında olduğu anlaşılmıştır.

xxx mevcut raporlar arasında farklılık olduğu iddiası değerlendirilmiş, 30.09.2014 tarihli Salihli Devlet Hastanesinden alınan raporda başvuru sahibinin herhangi bir maluliyet oranının tespit edilmediği ancak 18.12.2015 tarihli xx Üniversitesi Hastanesinden alınan raporda maluliyet oranının %14,3 oranında tespit edildiğinin görüldüğü, her iki rapor arasında önemli farkın mevcut olduğu kanaati ile Hakem Hastaneden üçüncü bir rapor temini talebinin yerinde olduğuna karar verilmiştir. Bu doğrultuda Hakem Heyetimizce oluşturulan 26.09.2016 tarihli ara kararın 1. maddesi ile; “*Maluliyet oranının tespiti için, xx tarafından başvuruları yapılmış bulunduğu anlaşılan, xx Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinden maluliyet raporu temin etmesi için başvuru sahibine 20 gün süre verilmesine,*” karar verilerek gereği için 26.09.2016 tarihinde taraflara e posta yolu ile tebliğ edilmiştir.

Taraflardan başvuru sahibi vekilinin 27.09.2016 tarihli cevabında; “*26.09.2016 tarihli ara kararınız tarafımıza tebliğ edilmekle birlikte, bu ara kararınızın 1 numaralı kararına itiraz ediyoruz. İlgili dilekçemiz ektedir. itirazımızın kabulüne karar verilerek kararınızın tarafımıza tebliğini talep ediyorum.*” Beyanını iletmiştir.

Başvuru sahibinin 1 nolu ara karara itiraz beyanına karşılık vekiline bu kez, 04.10.2016 tarihli ve 2 nolu ara kararın 4. maddesi ile;

4-26.09.2016 tarihli 1. Nolu ara karara ilişkin başvuru sahibi vekili tarafından 27.09.2016 tarihli beyan ile bildirilen 26.09.2016 tarihli ara kararın birinci maddesinde belirtilen “HAKEM HASTANE TAYİNİ KONUSUNA İTİRAZLARININ” REDDİNE ve Heyetimizce takdir edilen 26.09.2016 tarihli ara kararda belirtilen 20 günlük kesin

sürede maluliyet raporu temin edilmemesi halinde ara karar ile taraflara ihtar edildiği üzere; HMK 435.maddesine göre Tahkim yargılamasına son verilmesine,” karar verilerek gereği için 04.10.2016 tarihinde taraflara e posta yolu ile tebliğ edilmiştir.

Başvuru sahibi vekili tarafından, 26.09.2016 tarihli ilk ara karar tarihinde belirtilen 20 günlük kesin sürenin dolduğu tarihe kadar ve sonrasında karar tarihine dek geçen sürede Hakem Hastaneden alınacak maluliyet raporunun dosyaya sunulmadığı, hastaneye başvuru yapıldığına dair dosyaya beyan ve belge sunulmadığı, böylelikle kesin süre içerisinde yapılması öngörülen usul işlemlerinin yerine getirilmediği anlaşıldığından dosya içerisindeki deliller değerlendirilmek suretiyle karar verilmesi uygun görülmüştür.

Bu durumda tazminat isteminin değerlendirilebilmesi için aktüer bilirkişi incelemesi yapılmasına ve başvuru sahibinin maluliyet oranının netleştirilmesine olanak bulunmaması ve usul hukuku hükümlerine göre ara kararın kesin süre içerisinde yerine getirilmemesi nedeniyle başvurunun usulden reddi gerekmiştir.

Gerekçeli Karar

Yukarıdaki değerlendirmeler çerçevesinde, dosya kapsamına göre başvuru sahibinin 20.000,00 TL tutarındaki isteminin ara kararda belirtilen kesin hükme uyulmaması nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ

1. Başvurunun USULDEN REDDİNE,
2. Başvuran tarafından yapılan 350-TL tutarındaki tahkim başvuru başvuru ücreti masrafının başvuru sahibinin üzerinde bırakılmasına,
3. Sigorta şirketi vekille temsil edilmediğinden, reddedilen tutar üzerinden avukatlık vekalet ücreti takdir edilmesine yer olmadığına,

5684 sayılı Kanununun 30. maddesinin 12. Fıkrası uyarınca kararın bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak oybirliği ile karar verilmiştir. 15.11.2016

***

22.08.2016 Tarih ve K-2016/24152 sayılı Hakem Kararı

1. BAŞVURU KONUSU UYUŞMAZLIK VE YARGILAMA USULÜNE İLİŞKİN BİLGİLER:

1.1. Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep,

Karara bağlanmak üzere Hakemliğime tevdi edilmiş bulunan Dosyadaki uyuşmazlığın konusu, Sigorta A.Ş.'nin xxxxxx4 no'lu Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mâli Sorumluluk Sigorta Poliçesi kapsamında teminat altına alınan 34 XX 87 plâkalı araç ile Başvuru Sahibi XX Kuyumculuk San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait 34 XX 2848 plâkalı aracın 24.03.2016 tarihinde karıştığı beyan edilen maddi hasarlı trafik kazasının sonucuna ilişkindir.

Başvuru Sahibi Vekili, Müvekkiline ait 34 XX 2848 plâkalı araçta Eksper Raporu ile tespiti yapılan 2.100,00 TL Değer Kaybı, 300,00 TL ekspertiz ücreti (Faturası 354 TL görülüyor) olmak üzere toplam 2.400,00 TL'nin, yasal faizi, vekâlet ücreti ve tüm masraflar ile birlikte Sigorta Şirketinden tahsiline karar verilmesi, Talebinde bulunmuştur.

1.2. Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

XX Kuyumculuk San. ve Tic. Ltd. Şti. adına başvuruda bulunan Av. XX ün, 12.05.2016 tarih 2016/E.12947 sayılı Başvurusu ve sunduğu belgeler, 16.05.2016 tarihinde Raportör xxx tevdi edilmiş, hazırladığı 24.05.2016 tarihli "*Başvuru İnceleme Raporu*" Komisyona sunulmuştur. Tahkim Komisyonu, Başvuruya Konu uyuşmazlığı 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30. Maddesinin 15. Fıkrası uyarınca karara bağlanmak üzere 13.06.2016 tarihinde tarafıma tevdi etmiştir.

Uyuşmazlığın esasını 24.03.2016 tarihinde vuku bulan kaza sonucu, Davalı Sigorta Şirketi tarafından Karayolları Motorlu Araçlar ZMS (Trafik) Sigorta Poliçesi kapsamında sorumluluğu teminat altına alınan 34 XX 87 plâkalı aracın TAM (% 100) kusurlu olarak, 34 XX 2848 plâkalı araçta meydana getirdiği "değer kaybı" zararının ve ekspertiz ücretinin, Davalı Sigorta Şirketi tarafından tazmin edilmemesi hususunun oluşturduğu görülmüştür.

Dosya içeriği belgeler, ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmiş, Uyuşmazlık 22.08.2016 tarihinde karara bağlanarak yargılamaya son verilmiştir.

2. TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

2.1. Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru Sahibi Vekili Av. XX Başvuru Formunda,

- a) 24.03.2016 tarihinde 34 XX 87 plâkalı araç sürücüsünün, Müvekkiline ait 34 XX 2848 plâkalı araca çarpmak suretiyle maddi hasarına ve değer kaybına sebep olduğunu,

- b) *Oluşan Değer kaybının tespiti için görevlendirilen Ekspertiz hazırladığı Rapora göre, tespit edilen değer kaybı tutarının 2.100,00 TL olduğunu, karşı araç sürücüsünün % 100 kusurlu bulunması nedeniyle, 2.100,00 TL'nin tamamından sorumlu olduğunu,*
- c) *5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 2198 sayılı KTK ve 14.05.2015 tarihli ZMSS Genel Şartları gereği, xxxxx4 no'lu ZMSS poliçesi düzenlemiş olan Sigorta Şirketinin sorumlu olduğunu,*
- d) *Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 2003/16114 E. ve 2013/477 E. Sayılı Kararlarında, tamamen onarılmış olsalar bile, kazaya uğrayan araçların mübadele değerinin, olaydan önceki rayiç değerinden düşük olduğunun kabulü gerektiğini, zararı tazminle yükümlü olan kimsenin aracın önceki durumunu iadeye mecbur olduğunu,*
- e) *Fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 34 XX 2848 plâkalı araçta oluşan 2.100,00 TL değer kaybının, başvuru tarihini takip eden 8. günden itibaren işleyen yasal faizi, Sigorta Ekspertizleri Derneği Tarifesine göre 300,00 TL bilirkişi ücreti ve diğer tüm masraflar ve vekâlet ücreti ile birlikte XXSigorta A.Ş.'nin tazmini,*

İddia ve talebinde bulunmuştur.

Başvuru Sahibi, Başvurusuna Dayanak Olarak,

XX Sigorta A.Ş.'ne gönderilen 14.04.2016 talep yazısını, 34 XX 2848 plâkalı araç sürücüsü xxx ait nüfus cüzdan fotokopisini, 14.04.2016 tarihli Değer Kaybı Ekspertiz Raporunu ve 14.04.2016 tarih, 3181 sayılı fatura fotokopisini, 24.03.2016 tarihli Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı ile SBM Kaza Tespit Tutanağı Detay Yazısını, 34 XX 2848 plâkalı araca ait Tescil Belgesi fotokopisini, Kuzey Otomotiv'e ait 31.03.2016 tarih ve SF0516002581 (A381925) no'lu fatura fotokopisini, 01.04.2016 tarih ve 6784435 no'lu Kasko Ekspertiz Raporu'nu, SBM'den alınan poliçe bilgilerini, 1 sayfada 4 adet siyah beyaz hasar fotoğraf fotokopisini, sahibinden.com.tr adresinden alınmış 3 sayfa araç satış ilânını,

Delil olarak ibraz etmiştir.

2.2. Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri,

Tahkim Komisyonu tarafından 17.05.2016 tarih, THK-SB.2016/72873 sayılı yazı ile XX Sigorta A.Ş.'nden, uyumsuzluğa yönelik eksik belgeler ve Şirket görüşlerinin bildirilmesi, talebinde bulunulmuştur.

Sigorta Şirketi vekili Av. xxxx tarafından, Komisyon'a gönderilen 23.05.2016 tarihli yazıda özetle;

- a) xxxxxx4 no'lu ZMSS poliçesi ile teminat altına alınmış aracın karışmış olduğu kaza ile ilgili olarak iddia edilen değer kaybı talebinin haksız ve mesnetsiz olup reddi gerektiği,
- b) Genel Şartların 3. Md. gereği Davacının talebinin doğrudan zarar olmadığı, dolaylı zarar olduğu, poliçe teminat kapsamı dışında kaldığı, Müvekkil Şirketin sorumluluğunun, sadece doğrudan zararlara ilişkin olduğu, ZMSS poliçesi Genel Şartları ve Yargıtay 4. HD. 1985/5642 E. 7495 sayılı Kararı uyarınca, kazanç kaybı ve değer düşüklüğünün teminat dışı olduğu, Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 2005/7604 E. 2005/6455 sayılı Kararının da aynı doğrultuda olduğu,
- c) Poliçenin not kısmında "Ekspertiz ücretinin Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi halinde, tayin eden kişi tarafından ödeneceği" nin açıkça belirtildiği,
- d) Müvekkil Şirketin sorumluluğunun sigortalı araç sürücüsünün kusuru oranında olduğundan, kusur tespiti yapılması,
- e) Hazine Müsteşarlığının 13207341 sayılı taslak bildirgesinin A-3) Teminat Dışında Kalan Haller Maddesinin n.2) *Trafiğe ilk tescil tarihi itibariyle kaza tarihinde 36 ayını doldurmuş araçlar* fıkrasına göre değer kaybının teminat dışında kaldığını, talebe konu aracın yaşının tespitinin gerektiği,
- f) Davayı kabul anlamına gelmemek kaydıyla, faizin dava tarihinden itibaren yasal faiz olması gerektiği, araç hususi olduğundan ve Dava konusu haksız fiil olduğundan, avans faize hükmedilmesinin mümkün olmadığı,

iddia ve talebinde bulunmuştur.

Sigorta Kuruluşu Cevap Dilekçesine dayanak olarak,

xxxxxxx4 no'lu poliçe fotokopisini,
ibraz etmiştir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümü için, TTK'nun Sigorta ile ilgili hükümleri, 2918 sayılı KTK'nun ve Borçlar Kanunu'nun ilgili maddeleri, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mâli Sorumluluk Sigorta Poliçesi Genel ve Özel Şartları ile Sigortacılıkta Tahkime ilişkin Yönetmelik ve Sigorta Tahkim usulü ile Sigorta Hakemlerine ilişkin Tebliğ ve konuya münhasır diğer mevzuat ile Yüksek Yargı Kararları esas alınmıştır.

4. DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

4.1 Uyuşmazlık Konusu,

Uyuşmazlığın esasını 24.03.2016 tarihinde vukuu bulan kaza sonucu, Davalı Sigorta Şirketi tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mâli Sorumluluk (Trafik) Sigorta poliçesi ile mâli sorumluluğu teminat altına alınan 34 XX 87 plâkalı araç sürücüsünün tam (% 100) kusurlu olarak, Başvuru Sahibi Şirkete ait 34 XX 2848 plâkalı araçta meydana getirdiği “*değer kaybı*” zararının ve Ekspertiz ücreti talebinin, Davalı XX Sigorta A.Ş. tarafından tazmin edilmemesi,

Hususunun oluşturduğu görülmüştür.

4.2. İlgili Mevzuat Çerçevesinde, Başvurunun Değerlendirilmesi;

4.2.1. XX Sigorta A.Ş. Tarafından Düzenlenen ZMSS Poliçesi,

xxxxxx4 no’lu poliçenin 26.11.2015 – 26.11.2016 vadeli olduğu, 34 XX 87 plâkalı aracın hususi otomobil olduğu, Poliçede, “*Sigorta eksperinin Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi halinde ücret, Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi tarafından ödenir. Bu atama sigortalının ihbar yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. 3. şahıs zarar gören tarafından eksper atanması halinde, eksper ücreti atayan tarafça karşılanacaktır.*” notunun yer aldığı,

görülmüştür.

4.2.2. Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı ve SMB Tutanak Detayı,

24.03.2016 tarihli Tutanakta, 34 XX 2848 plâkalı araç sürücüsü xxx “*Seyir halinde giderken, soldan yola çıkan araçla çarpıştık.*” şeklinde beyanda bulunduğu,

34 XX 87 plakalı sürücü xx ise “*Park halinden yola çıkış yaparken diğer araçla çarpıştık. Kendi şeridimden diğer şeride geçiş yaparken çarpıştık.*” şeklinde beyanda bulunduğu ve müştereken Tutanağı imzaladıkları görülmüştür.

SBM Kaza Tespit Tutanağı Detay yazısına göre, kazanın vukuunda 34 XX 87 plâkalı araç sürücüsü % 100 kusurlu, diğer araç sürücüsünün kusursuz bulunduğu, görülmüştür.

4.2.3. Başvuru Sahibinin Talebi ile Düzenlenen “Değer Kaybı Raporu”

14.04.2016 tarihli Değer Kaybı Raporunda,

- 34 XX 2848 plakalı aracın xxx2013 model olduğu, 27.195 km’de bulunduğu,
- Aracın ikinci el ortalama piyasa rayiç değerinin 64.400,00 TL olduğu,

- Motor kaputunun değiştirildiği, Sol ön çamurluğun onarıldığı, 2 parçanın boyandığı,
  - 01.06.2015 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan ZMSS Poliçesi Genel Şartları Eki Değer Kaybı Esaslarına göre;
    - Motor kaputu değişimi 1 X 1 X 64.400,00.- /100 = 644,00 TL (T3)
    - Sol ön çamurluk düzelt. 1X 1 X 1.2X 64.400./ 100 = 772,80 TL (T3)
    - Boya (2 parça) 0,75 X 2 X 64.400. /100 = 966,00 TL (T4)
- 2.382,80 TL

$$T1 + T2 + T3 + T4 - \left[\frac{T1 + T2 + T3 + T4 \times (27.195 - 15.000 / 75.000)}{2} \right]$$

2.382,80 - 193,722 = 2.189,08 TL olarak hesaplandığı, Ekspertiz kanaatiyle 2.100,00 TL değer kaybı olduğu kanaatine varıldığı,

- Ekspertiz ücreti olarak 300,00 TL KDV dâhil 354,00 TL ücret ödendiği,

görülmüştür.

4.2.4. Onarım Faturası

Başvuru Sahibi tarafından ibraz edilen 31.03.2016 tarih ve SF0516002581 no'lu, Kuzey Oto. ve Dış Tic .Ltd. Şti. tarafından düzenlenen e- Faturada, Ön kaputun değiştiği, sol ön çamurluk ve ön tamponun onarıldığı işlem gören parçaların boyandığı,

Parça ve işçilik tutarları toplamının 4.063,86 TL, KDV dâhil 4.795,35 TL olduğu görülmüştür.

4.2.5. Başvuru Sahibine Ait 34 XX 2848 Plâkalı Aracın Kasko Ekspertiz Raporu,

Başvuru Sahibine ait araçta meydana gelen hasar, Kasko Sigorta poliçesini düzenleyen XXX Sigorta A.Ş. tarafından tazmin edilmiştir. Hasar tespiti için görevlendirilen Ekspertiz, düzenlediği 01.04.2016 tarih, 6784435 no'lu Kasko Ekspertiz Raporunda,

— Yedek parça tutarının 3.244,92 TL,

— İşçilik tutarının 819,00 TL,

olmak üzere Toplam 4.063,92 TL olduğu beyan etmiştir.

KDV dahil 4.795,42 TL olan tutarın, onarım Firması tarafından düzenlenen fatura ile aynı tutarda olduğu,

Görülmüştür.

4.3. Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak;

XX Sigorta A.Ş. tarafından düzenlenen xxxxxx4 no'lu Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mâli Mesuliyet Sigorta Poliçesi ile sigortalı Kisbu Dokusuz Örgüsüz Tekstil San. Ve Tic. A.Ş.'ne ait 34 XX 87 plâkalı aracın kaza tarihi itibariyle “*araç maliki*” sıfatını taşıdığı,

aleyhine başvuru yapılan Sigorta Şirketi'nin ise, aynı tarih itibariyle zarara sebebiyet verdiği iddia olunan aracın “*ZMS Sigortacısı*” olduğu,

34 XX 2848 plâkalı aracın kaza tarihi itibariyle ruhsat sahibinin XX Kuyumculuk San. ve Tic. Ltd. Şti. olduğu görülerek, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu, şartları yönünden Davanın görülmesine engel başkaca bir eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

4.3.1. Türk Ticaret Kanunu'nun,

1409. md. göre, “*Sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumlu*” dur.

1426. Md. göre, *Sigortacı, sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar tarafından, rizikonun, tazminatın veya bedel ödeme borcunun kapsamının belirlenmesi amacıyla yapılan makul giderleri, bunlar faydasız kalmış olsalar bile, ödemek zorundadır.*

4.3.2. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun,

49. Md. göre, “*kusurlu ve hukuka aykırı bir fiil ile başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür. Zarar görenin durumunun, haksız fiilden önceki duruma getirilmesi ve maddi kaybının tam olarak giderilmesi gerekir.*

4.3.3. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun;

— 85. Md. göre, “*Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar*”

— 90. Md. ile “*ZMSS kapsamındaki tazminatlar, bu Kanun ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan Genel Şartlarda öngörülen usul ve esaslara tâbidir. Söz konusu tazminatlar ve manevi tazminata ilişkin olarak bu Kanun ve Genel Şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 11.01.2011 tarihli 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır*”

— 95. Md. göre “*Sigorta Sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller, zarar görene karşı ileri sürülemez*”

- 111. Md. göre “Bu Kanunla öngörülen hukuki sorumluluğu kaldıran veya daraltan anlaşmalar geçersizdir”

4.3.4. 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu’nun,

22. Md. 19. fıkrasına göre,

“Sigorta eksperini, sigortacı veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından serbestçe tayin edilebilir. Sigorta sözleşmesinde, sigorta eksperinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi halinde ücretin hangi tarafça karşılanacağı belirtilir. Sözleşmede belirtilmediği takdirde ücret sigortacı tarafından ödenir...”

4.3.5. Karayolları Motorlu Araçlar ZMSS Genel Şartlarının,

- **A.3. maddesine göre,**

“Sigortacı, poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, üçüncü şahısların ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’na göre sigortalıya düşen hukuki sorumluluk çerçevesinde, bu Genel Şartlarda içeriği belirlenmiş tazminatlarla ilişkin talepleri, kaza tarihi itibarıyla geçerli zorunlu sigorta limitleri dâhilinde karşılamakla yükümlüdür...”

- **A.5. Kapsama giren teminat türleri içinde,**

a) Maddi Zararlar Teminatı, “Hak sahibinin bu Genel Şartta tanımlanan ve zarar gören araçta meydana gelen değer kaybı dâhil doğrudan malları üzerindeki azalmadır. Sigortalının sorumlu olduğu araç kazalarında değer kaybı, talep edilmesi halinde ilgili branşta ruhsat sahibi sigorta eksperleri tarafından tespit edilir. Değer Kaybının tespiti, bu Genel Şart ekinde yer alan esaslara göre yapılır”

4.3.6. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Kararları,

- 29.04.2013 tarih, 07010 sayılı yazısı ekinde yer alan 26.04.2013 tarihli 2013/7 sayılı Genelge’nin, “Motorlu Araç Sigortaları Hasar İhbarlarının Yapılması ve Değerlendirilmesi Prosedürüne İlişkin Genelge” nin, 4. Maddesine göre, “Sigorta eksperinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi halinde, ekspertiz ücreti 6102 sayılı TTK’nun 1426. Maddesinin 1. Fıkrası çerçevesinde karşılanır”
- 2010/30 sayılı Genelge’de, “...diğer taraftan, Sigortacılık Kanunu’nda yer alan, sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişi - Sigorta eksperini tanımlayan çerçevesinde yapılan değerlendirme

neticesinde, sigorta poliçelerine konu olup olmadığına bakılmaksızın, kaza sonrası araçlarda oluşan değer kaybı konusunda talepte bulunan kişi, kurum ve kuruluşlara bu hususta sigorta eksperlerince ekspertiz raporu düzenlenmesinde, Sigortacılık Mevzuatına aykırı bir husus bulunmamaktadır”

4.3.7. Yargı Kararları,

KTK Zorunlu Mâli Mesuliyet Sigorta Poliçesi ile 3. Şahıs araçlarının onarım tazmini yanında, ayrıca “değer kaybı”nın da “dolaylı değil, doğrudan zarar” niteliğinde olduğu ve tazmin edilmesi gerektiği,

Zarar gören aracın, zarara sebebiyet veren araç maliki, işleteni veya sürücüsü ile aracın maddî sorumluluğunu teminat altına alan sigorta şirketi tarafından tam ve eksiksiz olarak karşılanması gerektiği yönündedir.

Aracın değerinin, zarar verici olay meydana gelmeden önceki değerinden daha az ise, “zarar” olduğunu kabul etmektedir.

Zarar kavramı içinde, “değer kaybı”nın da bulunduğu hususunda tereddüt bulunmamaktadır.

4.3.8. Araç Değer Kaybı ve Tespit Esasları,

01.06.2015 tarihine kadar, yetkili kamu otoritesi tarafından uygulamaya konulmuş “Değer Kaybı Esasları” mevcut değildi. Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış bir “taslak” çalışma yanında, Sigorta Eksperleri Derneği tarafından hazırlanan bir formül ile bir kaç metoda göre farklı hesaplamalar yapılmakta idi.

Hazine Müsteşarlığı 14.05.2015 tarih, 29355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak, 01.06.2015 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan ZMSS Genel Şartları Eki “Değer Kaybı Esasları”na göre uygulama yapılmasını istemektedir.

Bilirkişiler ise, bazen Değer Kaybı Esaslarında yer alan formüle göre, bazen de uyumsuzluğa konu her araca ve hasar durumuna göre, özel bir değerlendirme yapmaktadırlar. Bilirkişilerin mesleki bilgi ve tecrübeleri ile vicdani kanaatlerine göre kanaatlerini bildirdikleri ve en uygun değerlendirmeyi yaptıkları kabul edilmektedir.

4.3.9. Değerlendirmeler Sonucunda;

- a) Bir aracın kaza sonrasında orijinal parçalar kullanılarak ve yetkili serviste onarım görse bile, hiç kaza yapmamış emsaline göre değerinde azalma meydana geleceğinin tartışmasız olduğu, özellikle aracın satışı sırasında, bu hususun, “aracın satış değerinde kayıp” olarak ortaya çıktığı,
- b) Kazanın 24.03.2016 tarihinde, poliçe vadesi içinde vuku bulduğu,

- c) Başvuru Sahibine ait Aracın Motor kaputunun değiştirildiği, Sol ön çamurluğun onarıldığı ve 2 parçanın boyandığı,
- d) Başvuru Sahibine ait aracın onarımını yapan Servisin düzenlediği fatura muhteviyatının, değer kaybına tâbi parçalarla uyumlu olduğu,
- e) Başvuru Sahibi tarafından görevlendirilen Eksperin, 01.06.2015 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan ZMSS Poliçesi Genel Şartları Eki Değer Kaybı Esaslarına göre değer kaybı hesaplaması yaptığı, hesaplamının denetime elverişli, objektif, hesaplanabilir ve Poliçe Genel Şartları Eki Değer Kaybı Hesaplama Esaslarına uygun olduğu, kabulü ile Başvuru Sahibi Şirketin Aracında 2.100,00 TL değer kaybı meydana geldiği,
- f) 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 22. Maddesinin 19. Fıkrasına göre, Sigorta eksperinin, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından serbestçe tayin edilebileceği, *sözleşmede aksine hüküm yoksa ekspertiz ücretleri sigortacıya ait olduğu*, Ancak, poliçede aksine hüküm bulunmakla beraber, gerek 29.04.2013 tarih ve 07010 sayılı yazısı ekinde yer alan "Motorlu Araç Sigortaları Hasar İhbarlarının yapılması ve Değerlendirilmesi Prosedürüne İlişkin 2013/7 No'lu Genelgenin 4.Maddesine göre, *Sigorta eksperinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi halinde, ekspertiz ücreti 6102 sayılı TTK'nun 1426.Maddesinin 1. Fıkrası çerçevesinde karşılanacağı*,

Bu çerçevede TTK'nun 1426. Maddesinde geçen makul giderler arasında makul ekspertiz giderlerinin bulunduğu,

Gerekse Sigorta Şirketi tarafından, zararın/değer kaybının tespiti amacıyla yapılmış bir Ekspertiz işlemi olmaması nedeniyle, faydasız olmadığı, Değer Kaybı Raporu ücretinin, 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 22/19.maddesi ve TTK'nun 1426. maddesi uyarınca "makul gider" sayılması ve Sigorta Şirketi tarafından ödenmesi gerektiği,

- g) Ekspertiz ücretinin, TOBB tarafından hazırlanan 2016 yılı Ekspertiz ücret tarifesine göre, Değer Kaybı Raporları için *158,57 TL'dan az ve 528,55 TL'dan fazla olmamak üzere, tespit edilen değer kaybının % 1,5'i*" hükmüne uygun olarak, KDV dâhil 187,10 TL olarak ödenmesinin uygun olduğu,

Kanaatine varılmıştır.

4.4. Başvuru Sahibinin "faiz" talebi,

Trafik kazalarının nitelikleri itibariyle "haksız fiil" oldukları, tazminat talebinin, sorumlusunun halefi olarak Sigorta Şirketine yöneltilmesi, Başvuru Sahibi ile Sigorta Şirketi arasında bir sözleşme bulunmaması, Başvuru Sahibinin haksız fiil mağduru 3. Şahıs olarak uyuşmazlığa taraf olması, nedeniyle, "yasal faiz"e hükmedilmesi esas olmakla birlikte, Sigortalının ve Başvuru Sahibinin "ticari şirket" olmaları nedeniyle, ticari faize hükmedilmesi, gerekmiştir.

4.5. Temerrüt Tarihi,

Başvuru Sahibi vekilinin 14.04.2016 tarihli Değer Kaybı Tazminatı talep yazısı, Sigorta Şirketine 18.04.2016 tarihinde teslim edilmiştir.

Sigorta Şirketinin “Değer Kaybı” tazminat talebini öğrendiği tarihin 18.04.2016 olduğu dikkate alındığında, temerrüt tarihinin 8 işgünü sonrası 28.04.2016 olduğunun kabulü gerekmiştir.

5. SONUÇ :

Sigorta Tahkim Komisyonu tarafından 13.06.2016 tarihinde Hakemliğime tevdi edilen Başvurunun değerlendirmesi yukarıdaki izah edildiği şekilde yapılmış ve bunun sonucunda;

1. Açıklanan sebeplerle, Başvuru Sahibi Davacının talebinin “kısmen” kabulü ile 2.287,10 TL’nin, 28.04.2016 tarihinden itibaren “ticari faizi” ile birlikte XX Sigorta A.Ş.’den alınarak, Başvuru Sahibi XX Kuyumculuk San.ve Tic. Ltd. Şti.’ne ödenmesine, 112,90 TL talebin reddine,
2. Sigorta Tahkim Komisyonu Başvuru Ücreti 100,00 TL’nin, kabul/ret oranına göre, 95,30 TL’nin Sigorta Şirketinden alınarak, Başvuru Sahibine ödenmesine, 4,70 TL’sinin üzerinde bırakılmasına,
3. Başvuru Sahibi kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden, kabul edilen tutar üzerinden 5684 sayılı Kanun’un 30/17. Md. gereğince, yürürlükte bulunan A.A.Ü.T. Tarifesinin 13, 13/2, 17 ve 20. maddelerine göre 1.800,00 TL vekâlet ücretinin, Sigorta Şirketinden alınarak Başvuru Sahibine ödenmesine,
4. Aleyhine başvuru yapılan Sigorta Şirketi de kendisini vekil ile temsil ettirdiği için, Başvuru Sahibinin reddedilen talebi üzerinden Sigorta Şirketi lehine 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30. maddesinin 17. fıkrası, 6327 sayılı Kanunun 58.maddesi ile yapılan değişiklik çerçevesinde 22,60 TL vekâlet ücreti takdirine Başvuru Sahibi tarafından, Sigorta Şirketine ödenmesine,

5684 sayılı Kanunun 30. maddesinin 12. Fıkrasına 6456 sayılı Kanun’un 45. Maddesiyle eklenen hükmü saklı kalmak kaydıyla, kesin olarak karar verildi.
22.08.2016

***

III. DİĞER SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR HAKKINDAKİ KARARLAR

15.11.2016 Tarih ve K-2016/32761 Sayılı Hakem Kararı

1.1 Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Uyuşmazlık, Sigorta şirketi tarafından tanzim edilen xxxx no.lu Ticari Risk Sigorta Poliçesi kapsamında sigortalı bulunan işyerinde meydana gelen 04.01.2016 tarihli sel hadisesi üzerine sigorta şirketi tarafından ödenmediği belirtilen sigorta tazminat bedelinin tazmini talebine ilişkindir.

1.2 Başvurunun Hakeme İntikaline İlişkin Süreç

Dosya 02.08.2016 tarihinde heyetimizce teslim alınarak tahkim yargılamasına başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibarıyla bilirkişi incelemesi yapılmış ve 15.11.2016 tarihinde karara varılarak tahkim yargılamasına son verilmiştir.

2-TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

2.1 Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru sahibi başvurusunda özetle ;

“Başvurucu xxxx ilçesinde bulunan turistik hediye ve halı eşya mağazasında satış işi işe iştigal ettiklerini, sigorta sözleşmesini sigorta şirketinin acentesi olan xxxx Şubesi personeline poliçeyi yenilemek için önceki dönem xxxx Sigorta A.Ş. 'nin sigorta poliçesini banka çalışanlarına verdiğini ve aynı şartlarda poliçenin onlar tarafından düzenlenmesi tekliflerini kabul ettiğini, sigorta şirketinin bir önceki poliçenin kopyalanarak bir sigorta poliçesi düzenlediğini, ikinci dönem poliçesinin başlatıldığını, ödemelerinin otomatik banka hesabından tahsil edildiğini, poliçenin başvurusuna teslim edilmediğini, 04.01.2016 tarihinde işyerinin bulunduğu bölgede aşırı yağış ve fırtına etkisi ile meydana gelen sel hadisesi sonucu ticari emtea, demirbaş ve dekorasyonda yaklaşık 600.000,00.TL hasar meydana geldiğini, sigorta şirketine yapılan hasar ihbarı ile ilgili incelemede sonrasında poliçede sel teminatının 'emtianın 12 cm yükseklikte palet ve raf üzerinde bulunması kaydı ile' verildiğini, ancak eski poliçe de böyle bir ibare olmadığını ve xxxx Sigorta A.Ş. tarafından düzenlenen poliçenin aynısının yapılacağını taahhüt edilmesine rağmen hiçbir uyarı ve bildirim yapılmadan poliçeye sel rizikosu ile ilgili kısıtlayıcı hüküm konulduğunu, poliçe müvekkile teslim edilmediğinden müvekkilinin poliçenin bir önceki şartların aynısını kapsayacağına inanması ve talep etmesinin doğal olduğunu, söz konusu özel şart gerekçe gösterilerek tazminatın reddinin sözleşme hukuku ilkeleri ile Sigortacılıkta Bilgilendirme Yükümlülüğü ile ilgili yönetmeliğe aykırı olduğunu, poliçede bulunan 'emtianın 12 cm yükseklikte palet ve raf' şartından haberdar olmadıklarını, açılan dosya kapsamında gelen eksperin 480.713,73.TL tutarında hasar tespiti yaptığını, da sonra USD –TL kur karşılığı 4.941.435,31.TL sigorta değeri tespit edildiğini hasar tarihindeki police değeri olarak 4.721.202,54.TL 'ye oranlanarak %4,50 eksik sigorta tatbik ettiğini, oranın 4,45 olduğunu, eksik sigortanın söz konusu olmadığını, sigorta eksperini tarafından döviz kuru değişimi nedeniyle eksik sigorta varmış gibi bir hesaplama yapıldığını emtia zararı hesaplamasının bilirkişi vasıtasıyla

yapılması gerektiğini, sovtaj rakamının da gerçeği yansıtmadığını , %25 oranın yüksek olduğunu sektör teamülleri ve müşteri talepleri göz önüne alınarak hasarlı halıların sovtaj değerinin sağlam halıların % 20 değeri olabileceğini, 120.178,43.TL sovtaj bedelini kabul etmediklerini, sovtaj bedelinin en fazla 96.142,00.TL olabileceğini, eksper incelemesinde 490.749,33.TL olan halıların gerçek değerinin 625.151,33.TL olduğunu, hasarlı hali bedeli olarak 625.151,33.TL 'den 12.000,00.TL temizlik bedeli ve 94.000,00.TL muafiyet tutarı tenzil edilerek 543.151,33.TL ödenmesini, sovtaj bedelinin düşürülmesinin zorunlu olmadığını, sovtaj bedelinin yüksek olduğu kabulü halinde hasarlı halıları sigorta şirketine terk edebileceklerini, başvurucuda kalması halinde sovtaj bedelinin en fazla 96.142,00.TL olabileceğinin kabulü ile 543.151,33.TL'den sovtaj bedeli tenzili ile 447.009,00.TL'nin ödenmesi gerektiğini, sigorta şirketinin 25.04.2016 tarihinde emtia ile ilgili hasar talebini reddettiğini, bina-demirbaş için 11.426,00.TL ödeme yapacağını bildirdiğini ancak ödeme yapmadığını, fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak kaydıyla 30.000,00.TL Emtia, 11.000,00.TL bina-demirbaş zararının temerrüt tarihi olan 25.04.2016 tarihinden itibaren avans faizi ile birlikte tahsilini ”

Talep etmektedir. Başvuru sahibi başvurusuna ek olarak poliçeyi, Yangına ilişkin tutanakları, yazışmaları, faturaları, vergi kayıtlarını delil olarak sunmuştur. Başvuru sahibi vekili, bilirkişi raporunun taraflara tebliğinden sonra 26.10.2016 tarihli dilekçesi ile 30.000,00.TL Emtia zararı talebini 258.784,58.TL'ye, 11.000,00.TL bina-demirbaş zararı talebini 15.451,53.TL'ye toplam talebini 274.236,11.TL olarak ıslah yolu ile artırmıştır.

2.2 Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta Kuruluşu savunmasında özetle ;

“Başvuruya konu poliçe uyarınca poliçede yazılı limitlerle sınırlı sorumluluğunun bulunduğunu, sigortalının poliçe teminatları hakkında bilgilendirildiğini, poliçeye süresi içerisinde itiraz edilmediğini, sigortalıya sözlü bilgilendirme yapıldığını, ekspertiz incelemesi neticesinde poliçede açıkça belirtildiği üzere ‘Dahili su ve seylap teminatları emteaların minimum 12,00 cm yükseklikteki palet, raf ya da benzer nitelikteki yükselti üzerinde bulundurulması kaydı ile verilmiştir. Aksi durumda dahili su ve seylap hasarları teminat harici.’ Olduğunu, olayda emtiaların herhangi bir yükselti üzerinde bulunmadığını, su baskının da suyun 11 cm yüksekliğinde kaldığının tespit edildiğini, zararın poliçe teminatı dışında kaldığını, başvurucunun gerekli tedbirleri almadığını, bahse konu hasar meydana geldikten sonra sigortalının ana faaliyet konusu olan halılar için ani olarak meydana gelecek dahili su ve seylap riskleri için herhangi bir önlem almadığını, halıların yerde üst üste serili durumda, altına herhangi bir yükselti konulmadan ve ayrıca duvarlara asılarak istiflendiği tespit edildiğini, ana faaliyet konusu halı satışı olan işyerlerinin ilgili emtea için aldığı en basit ve rutin tedbir halıların yükselti üzerinde tutulması olduğunu , Başvuranın TTK. Madde 1448 hükmüne aykırı davrandığını , eksper raporun da iş yerini basan sel sularının 11,00cm olduğu ve poliçede yer alan 12,00cm yüksekliğindeki önlemin alınması durumunda emteanın zarar görmeyeceğinin tespit edildiğini, eksper sigorta değerini mevcut emtealar ve envanter kayıtlarını inceleyerek eksik sigorta uygulandığının tespit edildiğini, poliçede yer alan sigorta değerinin % 10 enflasyonlu hali ile karşılaştırarak eksik sigortaya ulaştığını , poliçe kapsamında halıların maliyeti değerlendirilmiş olup, aslen senetlerin farklı tarihlerde ödenmesi sonucu doğan kur farkının poliçeye konu olmadığını eksik sigorta oranı % 4,45.. olarak bulmuş, rakamı yuvarlayarak % 4,5 olduğu kanaati ile hesaplamayı yaptığını, başvuru vekilinin % 10 değer farklılıklarında eksik sigorta uygulamasına gidilmemesinin TTK ve Sigorta Genel Şartlarında yeri olmadığını , poliçede de eksik sigorta için koruma mevcut olmadığını , poliçenin beyan usulüne göre tanzim edildiğini bedel artışlarında sigortalı

tarafından sigorta şirketine bilgi verilmesi gerektiğini, Sovtaj rakamı için ekspertiz aşamasında sigortalı ile poliçe özel şartları nedeniyle hasarın teminat dışı kaldığı yönünde bilgilendirme yapılırken şifahi görüşülmüş olup, halılarının maliyetinin % 25'i kadar değerinde olabileceği sigortalı tarafından ekspere beyan edildiğini ve hasar hesabında sovtaj değeri olarak sigortalının belirtmiş olduğu % 25 değer baz alındığını, piyasa araştırması, yapılan sayımlar, sigortalının göndermiş olduğu maliyet faturaları, listeler ve envanter kayıtlarının incelenmesi sonucunda hasarlı halıların maliyetlerinin 490.749,33.TL olduğu eksper tarafından tespit edildiği, ilgili dilekçede talep edilmiş olan 625.151,33.TL 'nin nasıl hesaplandığı konusunda detay yer almadığı için gerçek maliyet rakamını yansıtmadığının tespit edildiği, sigortalıya kati eksper raporuna istinaden bina ve demirbaşlar için seylap muafiyeti sonrasında 11.426,42.TL ödenebileceği ve emtea hasarının poliçe özel şartlarına istinaden teminat dışında olduğu yönünde yazılı bilgi verildiği ve ödenecek tutar için ibraname ulaşılmadığı için hasar ödemesi yapılamadığını, sigorta şirketinin kusuru olmadığını, faiz, masrafları ve vekalet ücretine hükmedilmemesi gerektiğini. Hukuken sorumluluğu bulunmayan sigorta şirketi hakkındaki başvurunun reddine karar verilmesini.”

savunmaktadır. Sigorta kuruluşu delil olarak; poliçeyi, Ekspertiz raporlarını, Özel inceleme raporunu, yangına ilişkin tutanakları, faturaları, vergi beyannamelerini, fotoğrafları delil olarak sunmuştur.

3-UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Konu uyuşmazlığın hallinde, Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK), Türk Ticaret Kanunu (TTK), Türk Borçlar Kanunu (TBK), Sigortacılık Kanunu, Yangın Sigortası Genel Şartları, poliçe özel şartları ve klozları, tarafların iddia ve savunmaları ile bunları tevsik eden deliller çerçevesinde değerlendirme yapılmıştır.

4-DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR VE HUKUKİ DAYANAK

4.1 Değerlendirme

Dosyaya sunulan belge ve delillerin incelenmesinden, halı, hediyelik eşya ve kuyum satış mağazası olarak faaliyet gösteren sigortalı işyerinin 4.700.000,00. TL emtea sigorta bedeli, 500.000,00. TL bina bedeli ve 50.000,00.TL demirbaş sigorta bedeli ile sigortalandığı, sigortalı işyerinde 04.01.2016 tarihinde meydana gelen şiddetli yağışlar sonucunda sigortalı tesisin içine çamurlu sel suyunun dolması suretiyle sel rizikosunun meydana geldiği anlaşılmaktadır.

Başvuruya konu olayda sigorta kuruluşu tarafından görevlendirilen ilk eksperin düzenlendiği 11.02.2016 tarihli Ekspertiz raporunda; sovtaj tanzili öncesinde 513.225,37. TL hasar tespit edildiği, sovtaj düştükten sonraki hasar tutarının 393.046,94. TL olduğu, sigorta bedeli üzerinden % 2 sel muafiyeti uygulandığında nihai zarar tutarının 270.897,58. TL olduğu, ancak poliçe özel şartlarındaki 12 cm yükseklikte palet koşusu dikkate alındığında, 12 cm in üzerinde kalan ve hasarlanan mallar yönünden sigorta kapsamındaki ödenebilir hasar tutarının 11.426,42. TL olduğu belirtilmektedir.

Taraflar arasında sel rizikosunun gerçekleştiği konusunda uyuşmazlık yoktur. Uyuşmazlığın esası sigorta poliçesinin dördüncü sayfasında yer alan “Dahili su ve seylap teminatları emteaların minimum 12,00 cm yükseklikteki palet, raflar ya da benzer nitelikteki yükselti

üzerinde bulundurulması kaydı ile verilmiştir. Belirtilen nitelikteki palet, raflar ya da benzeri yükselti üzerinde bulunmayan emteadaki dahili su ve seylap hasarları teminat haricidir.' hükmünün uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Bunun dışındaki uyuşmazlık noktaları ise ağırlıklı olarak emteaların sovtaj tutarının belirlenmesi ve eksik sigorta uygulamasından kaynaklanmaktadır.

Heyetimizce dosya kapsamı ve uyuşmazlığın niteliği dikkate alınarak bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş ve bu çerçevede Sigorta Eksperti adli bilirkişi xxxx bilirkişi olarak tayin edilmiştir. Bilirkişi tarafından düzenlenen 14.10.2016 tarihli rapor, 17.10.2016 tarihinde taraflara iletilmiş, sigorta kuruluşu vekili rapora karşı herhangi bir beyanda bulunmamış, başvuru sahibi vekili ise 18.10.2016 tarihli dilekçesiyle rapora itiraz ederek ek rapora gidilmesini talep etmiş, heyetimizce yapılan değerlendirme sonucunda davacının bu talebi reddedilmiş ve buna ilişkin ara karar taraflara iletilmiştir. Davacı vekili bunun üzerine 26.10.2016 tarihli dilekçesi ile 30.000,00.TL Emtia zararı talebini 258.784,58.TL'ye, 11.000,00.TL bina-demirbaş zararı talebini 15.451,53.TL 'ye toplam talebini 274.236,11.TL olarak ıslah yolu ile artırmıştır. Islah dilekçesi 26.10.2016 tarihinde sigorta kuruluşu vekiline iletilmiş, sigorta kuruluşu herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

4.2 Gereççeli Karar ve Hukuki Dayanak

Başvuruya konu uyuşmazlıkta sigorta ettiren, sigortacının acentesi olan bankadan önceki dönem poliçesini düzenleyen xxxx sigorta'nın poliçesinin aynısının yapılmasını istediğini, ancak düzenlenen yeni dönem poliçesinin kendisine teslim edilmediğini ve bilgilendirme de yapılmadığını, dolayısıyla poliçedeki özel koşulun varlığını bilmediklerini ve kabul etmediklerini ileri sürmüştür. Dosyada sigortalı tarafından imzalanmış bir bilgilendirme formu bulunmadığı, sigorta kuruluşu vekilinin de savunma dilekçesinde bilgilendirmenin sözlü yapıldığını savunduğu görülmektedir.

Sigortalının bilgilendirilmesi ve aydınlatılması yükümlülüğüne ilişkin mevzuatımızdaki düzenlemeler, 5684 Sayılı Yasanın 11/3 maddesi ve buna dayanılarak çıkarılan 28.10.2007 Tarihli Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik ile 6102 Sayılı T.T.K'nun 1423 Maddesi hükmüdür. 1423. Maddeye göre, sigorta ettiren sözleşmenin yapılmasına ondört gün içinde itiraz etmediği takdirde, sözleşmenin poliçede yazılı şartlarla yapılmış olacağı belirtilmiş ise de, aydınlatmanın yapılmaması haline yükümlülüğünü yerine getirmeyen sigortacı hakkında hangi yaptırımın uygulanacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamıştır. Yani maddeye göre sözleşme gerçekleşmektedir, ancak sözleşme öncesi aydınlatma yapılmadığı ve bundan bir zarar doğduğu takdirde sigortacının Bilgilendirme Yükümlülüğü hükümleri çerçevesinde bundan sorumlu olacağı gerçeğini ortadan kalkmamaktadır. Zira bilgilendirme veya aydınlatma aktif bir eylem olup, yasa koyucunun amacı, sigortacının aktif olarak sigortalıyı sözleşme başlangıcından önce başlamak üzere sözleşmenin her aşamasında gerekli her konuda bilgilendirmesini temin etmektir. Sigorta ettiren ise bilgilendirme ve aydınlatma eylemi karşısında sözleşmenin pasif olan tarafıdır. TTK nun 1423/2. Maddesi hükmünün aydınlatma kurumunda sigortacıyı aktif durumdan çıkarıp sigorta ettireni aktif olmaya zorlamış olduğu ve sigortacıyı yerine getirmediği yükümlülük sebebiyle sorumluluktan kurtardığı düşünülemez. 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 11/3. Maddesi ve buna göre çıkarılmış olan Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik halen yürürlükte dururken, TTK. nun 1423/2. maddesinin bu şekilde sigorta

ettiren aleyhine geniş yorumlanması, aydınlatma yükümlülüğü kavramının özüne ve ruhuna da aykırı olacaktır.

Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelikte yer alan tazminatın hukuki temeli, sözleşme öncesi kusurdan (culpa in contrahendo) kaynaklanan ama aynı zamanda sözleşme ilişkisine dayanarak talep edilebilen bir tazminat olarak değerlendirilmektedir. Buradaki hukuki sorumluluk bir haksız fiil sorumluluğu değil, sözleşme ilişkisinde borca aykırı davranan tarafın (MK. m.2. ve TBK. m.112) sorumluluğudur. Borçlu tarafın kusurlu olduğu ilkesine dayanan bu sorumluluk, tazminatın belirlenmesinde sigortacının kusuru ile birlikte, zararlar ihlal edilen yükümlülük arasında uygun illiyet bulunup bulunmadığı ve varsa sigorta ettirenin de müterafik kusurunun belirlenmesini gerektirmektedir. (Yrd. Doç Dr. xxxx Sigortacının Sözleşme Öncesi Aydınlatma Yükümlülüğü Sayfa 352-356) Anılan Yönetmeliğin 7. Maddesi uyarınca bilgilendirme yükümlülüğüne aykırılık halinde sigorta ettiren sigorta sözleşmesini feshedebileceği gibi, varsa uğradığı zararın da tazminini talep edebilir. Davacı, zararın tazminini talep etmektedir. Sigortacının tamamen sorumluluktan kurtulabilmesi için sigorta ettirenin kusurunun, sigortacının kusuru ile zarar arasındaki illiyet bağını kesecek derecede ağır olması aranmalıdır. Aydınlatma yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesi halinde sigortacı her halükarda sorumlu tutulmakta; zarar görenin kusurunun derecesi sadece sorumluluğun niteliğini ve miktarını etkilemektedir. (AGE. Sayfa 343) Sigortalının tacir olması sigortacının bilgilendirme yükümlülüğünü ortadan kaldırmamakla birlikte, Yönetmeliğin 7. Maddesinde öngörülen tazminat yükümlülüğünün belirlenmesi aşamasında olayın özelliği de dikkate alınarak müterafik kusur olup olmadığının ve tazminat miktarının belirlenmesinde dikkate alınabilecek olan bir husustur.

Diğer yandan sözleşme öncesi aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde sigorta ettirenin sözleşmenin yapılmasına anılan maddede belirtildiği gibi itiraz edebilmesi için, her şeyden önce poliçenin sigorta ettirene TTK. nun 1423. Maddesi uyarınca teslim edilmesi gerektiği de açıktır. Dosyaya sunulan poliçelerde sigortalı şirketin imzasının bulunmadığı, sigortalı başvuru sahibi tarafından dosyaya sunulan poliçe suretinin de imzasız olduğu ve riziko tarihinden sonra 01.02.2016 tarihinde xxxx Şube adlı fakstan gönderilen suret olduğu görülmektedir.

TTK nun “Sigorta poliçesi verme yükümlülüğü” başlıklı 1424. Maddesine göre;
“*Sigortacı; sigorta sözleşmesi kendisi veya acentesi tarafından yapılmışsa, sözleşmenin yapılmasından itibaren yirmi dört saat, diğer hâllerde on beş gün içinde, yetkililerce imzalanmış bir poliçeyi sigorta ettirene vermekle yükümlüdür. Sigortacı poliçenin geç verilmesinden doğan zarardan sorumludur.*”

Başvuruya konu olayda sigortacının riziko tarihinden önce poliçeyi sigorta ettirene teslim ettiğine ilişkin herhangi bir delil bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Şu halde uyuşmazlıkta, sigortalıya poliçenin teslim edilmemesi ve sözleşme öncesinde bilgilendirme yapılmaması nedeniyle sigortalının bu yönden bir zararı doğmuş ise, bu zararın giderilmesi gerekmektedir. Gerek TTK nun 1423. Maddesi, gerekse Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik uyarınca sigorta ettireni bilgilendirdiğini ispat yükü sigortacıda olup, olayda bilgilendirme yapıldığı da sigortacı tarafından ispatlanamamıştır.

Dosyada bulunan deliller çerçevesinde, sigortalıya poliçe teslim edilmiş ve özel şartlara konulan “palet, yükselti” şartı konusunda bilgilendirme yapılmış olsa idi, sigortalının poliçe özel koşullarında yer alan “palet, yükselti” şartını yerine getirebileceği ve böylece uğranılacak emtea zararının da sigorta kapsamında karşılanacağı anlaşılmaktadır. Bu nedenle sigortacının poliçeyi teslim etmemesi ve bilgilendirmemesi sonucu poliçedeki özel koşulun yerine getirilmemesi nedeniyle sigorta tazminatından mahrum kalınması ile sigortacının bilgilendirme yapmaması arasında uygun illiyet bağının bulunduğu kanaatine varılmıştır. Sigortacı konusunda uzman olup, poliçeyi teslim etmeme ve sigorta ettireni bilgilendirmeme konusundaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle kusurlu olup, bilgilendirme yükümlülüğüne uyulmaması nedeniyle doğan zararın tazmini şartlarının gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Sigorta ettirenin zararının hesaplanmasında TBK. nun 114/2. Maddesinin yollamasıyla haksız fiillere ilişkin hükümlerin kıyasen uygulanması gerektiğinden, aynı yasanın 51. ve 52. Maddeleri hükümleri dikkate alınmak suretiyle tazminatın belirlenmesi gerekecektir. TTK. nun 18/II maddesi uyarınca sigorta ettirenin de basiretli tacir olarak özenli davranma yükümlülüğü bulunmaktadır. Somut olayda sigorta ettirenin, sözleşmenin kendisine teslim edilmemiş olması karşısında uzun süre hareketsiz kalması, sigorta poliçesi ve koşulları hakkında bilgi talep etmemesi de sigorta ettiren yönünden mütefarık kusur olarak görülmüştür. Şu kadar ki sigortalının bu kusuru, sigortacının özel mevzuatla belirlenmiş asli görevlerini yerine getirmemekten kaynaklanan kusurunun yanında tali niteliktedir. Bu nedenle, Gerek TTK. nun 18/2. Maddesi hükmü, gerekse MK. nun 2. Maddesinde yer alan, herkesin haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorunda olması ilkesi uyarınca somut olayın tüm özellikleri dikkate alındığında olayda sigorta ettirenin de tali nitelikte mütefarık kusurlu olduğu kanaatine varılmıştır. Tarafların kusur derecesinin takdir ve değerlendirmesinde somut dosyanın tüm içeriği değerlendirilmiş ve poliçeyi verme ve bilgilendirme yükümlülüğüne aykırılık sebebiyle doğan zararının oluşmasında sigortacının % 75, sigortalının ise % 25 kusurlu olduğu kanaatine varılmıştır.

Sigorta ettirenin poliçenin teslim edilmemesi ve aydınlatma yükümlülüğünün ihlali nedeniyle uğradığı zarar tutarını tespit edebilmek için öncelikle, gerçekleşen riziko nedeniyle poliçe kapsamında ödenebilir hasar tutarının ne olacağının hesaplanması gerekmektedir.

TTK nun Eksik sigorta başlıklı 1462. Maddesine göre;

“Sigorta bedeli, sigorta değerinden az olduğu takdirde, sigorta edilmiş menfaatin bir kısmının zarara uğraması hâlinde sigortacı, aksine sözleşme yoksa, sigorta bedelinin sigorta değerine olan oranına göre tazminat öder.”

Yangın Sigortası Genel Şartlarının “Eksik Sigorta” başlıklı A.5. maddesine göre;

“Poliçede belirtilen sigorta bedeli, sigorta edilen menfaatin, hasara uğradığı andaki değerinden düşük olduğu takdirde, menfaatin bir kısmının zarara uğraması halinde sigortacı, aksine sözleşme bulunmadıkça sigorta bedelinin sigorta değerine olan oranı neden ibaretse zararın o kadarından sorumludur.”

Yerleşik Yargıtay kararları uyarınca sigortalının KDV yükümlüsü olup olmadığına bakılmaksızın sigorta hasarlarının KDV dahil hasar tutarı üzerinden ödenmesi gerektiğinden, eksik sigortanın hesabında dikkate alınacak sigorta değerinin de KDV dahil değer olması gerekmektedir. Dosyaya sunulan bilirkişi raporunda;

“..mevcut olayda hasar gören ürünlerin miktarı konusunda ekspertiz raporunda miktarı ve cinsi bakımından herhangi bir mutabakatsızlık görülmediği, tespit edilen hasar bedelinin 196.630,34.USD olduğu, hasar tarihinde döviz kurunun 2.9475.TL olduğu, Sigortalının resmi muhasebesine göre 31.12.2015 tarihli halı stoku 3.881.689,66.TL olduğu, malın satın alınma tarihindeki kurlar üzerinden hesaplanmış toplam tutarı ise 4.641.296,00.TL olduğu, bu iki tutar arasında oran orantı yapılarak, hasarlı grubun içinde 3. Şahıslara ait olan emtea mevcudu söz konusu olduğunu ve bu oranın % 16,37 konsinye, % 83,63 sigortalıya ait olduğunun tespit edildiğini, sigorta şirketinin baz alacağı sigortalının hasarlı ürün bedelinin KDV dahil 583.779,40.TL olduğunu, sovtaj sonucunda ödenmesi gereken emtea hasarı tutarının 437.834,54.TL olduğu, demirbaş hasarının ise 14.029,22. TL olduğu, bina hasarının 12.541,11.TL olduğu, hasar KDV dahil ödeneceğinden KDV dahil toplam emtea tutarının 5.879.163,64. TL olarak hesaplandığını ve buna göre eksik uygulama uygulanması halinde emtea hasarı tutarının 353.799,78.TL olduğu, demirbaş hasarının ise 14.029,22. TL olduğu, bina hasarının 12.541,11.TL olduğu; poliçe de sigorta bedeli üzerinden % 2 tenzili muafiyet uygulanacak olup, muafiyet uygulandığında ödenecek toplam hasar tutarının 274.236,11. TL olduğunu, poliçenin özel şartı uygulanması halinde emtianın teminat dışı olduğunu, demirbaş hasarının ise 14.029,22. TL'den muafiyet bedeli olan 1.010,80.TL tenzil edilerek tazminatın 13.018,42.TL olduğunu, bina hasarının 12.541,11.TL 'den muafiyet bedeli olan 10.108,00.TL tenzil edilerek tazminatın 2.433,11.TL olduğunu ve toplam sigorta tazminatı tutarının 15.451,53. TL olduğu; poliçedeki özel şartın uygulanmaması halinde ödenmesi gereken toplam sigorta tazminatı tutarının 274.236,11. TL olduğu”

Belirtilmiştir. Bilirkişi raporu taraflara gönderilmiş, sigorta kuruluşu rapora itiraz etmemiş, başvuru sahibi vekili ise rapora itiraz ederek ek rapor alınmasını talep etmiştir. Dosyaya sunulan bilirkişi raporu ayrıntı, gerekçeli ve denetime elverişli bulunmakla heyetimizce karara esas alınmıştır. Buna göre başvuru sahibinin sigorta kapsamında ödenebilir zarar tutarı 274.236,11. TL dir. Bu tutarın 258.784,58. TL lık kısmı poliçenin teslim edilmemesi ve bilgilendirme yapılmaması sebebiyle özel şart kapsamında sigorta teminatı harici bırakılıp ödenmeyen zarar olup, bakiye 15.451,53. TL lık kısmı ise, poliçedeki özel koşulun konusu dışında kalan bina ve demirbaş hasarları toplamıdır. Şu halde poliçenin teslim edilmemesi ve bilgilendirme yapılmaması sonucu sigortacı tarafından özel koşul ileri sürülerek ödenmeyen 258.784,58. TL lık zarar, başvuru sahibi sigorta ettirenin % 25 kusuruna göre tenzil edildiğinde poliçenin teslim edilmemesi ve bilgilendirme yapılmaması nedeniyle ödenmesi gereken zarar tutarının 258.784,58. TL X 75/100 = 194.088,43. TL olduğu anlaşılmaktadır. Bu tutara teminata dahil bina ve demirbaş hasarı olan 15.451,53. TL ilave edildiğinde sigortacı tarafından başvuru sahibine ödenmesi gereken tutarın 209.539,96. TL olduğu ve başvurunun bu tutar üzerinden kısmen kabulüne karar verilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Sigorta tazminatı alacağının, ekspertiz raporunun düzenlendiği 11.02.2016 tarihinde muaccel olduğu ve sigortacının bu tarihte temerrüde düştüğü anlaşılmakla birlikte, davacının tazminatın reddine ilişkin yazı tarihi olan 25.04.2016 tarihinden itibaren faiz talep ettiği anlaşıldığından, taleple bağlı kalınarak 25.04.2016 tarihinden itibaren avans faizine hükmetmek gerekmiştir.

5. KARAR

- 1- Başvurunun KISMEN KABULÜ ile 209.539,96. TL sigorta tazminatının 25.04.2016 tarihinden itibaren işleyecek TCMB avans faiziyle birlikte sigorta kuruluşundan tahsili ile başvuru sahibine ÖDENMESİNE, fazlaya ilişkin talebin REDDİNE,
- 2- Başvuru sahibince sarf edilen 4.113,54. TL başvuru harcı ve 1.200,00. TL bilirkişi ücretinden oluşan toplam 5.313,54. TL tahkim yargılama giderinin tahkim yargılama giderinden kabul ve ret oranına göre 4.060,01. TL lık kısmının sigorta kuruluşundan TAHSİLİ ile başvuru sahibine ÖDENMESİNE, aşan kısmın başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,
- 3- Başvuru sahibi kendisini avukatla temsil ettiğinden Avukatlık Kanunu ve TBB. A.A.Ü.T. uyarınca belirlenen 18.522,40.TL vekalet ücretinin sigorta kuruluşundan TAHSİLİ ile başvuru sahibine ÖDENMESİNE,
- 4- Sigorta kuruluşu kendisini avukatla temsil ettiğinden reddedilen kısım üzerinden Avukatlık Kanunu ve TBB. A.A.Ü.T. uyarınca belirlenen 7.466,58. TL tutarın, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanun'unun 30. Maddesi uyarınca 1/5'i olarak hesaplanan 1.493,316.TL vekalet ücretinin başvuru sahibinden TAHSİLİ ile sigorta kuruluşuna ÖDENMESİNE,

5684 sayılı Yasanın 30/12 maddesi uyarınca kararın bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itirazı kabil olmak üzere 15.11.2016 tarihinde oybirliği ile karar verilmiştir.

***

14.11.2016 Tarih ve K-2016/32283 Sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Başvuranın talebi, %40 payla XX Sigorta'nın jeran olduğu, %40 oranla XX Sigorta ve %20 oranla XX Sigorta tarafından tanzim edilen İnşaat AllRisks Sigorta Poliçeleri ile teminat altına alınan ... Çevreyolu İnşaatı kapsamında tabliye betonunun çökmesi neticesinde meydana gelen zarara ilişkindir.

Aşağıda detayı verileceği üzere sigorta şirketleri, talebin reddi gerektiğini beyan etmişlerdir.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosyanın 21.07.2016 tarihinde teslim alınması ile yargılama başlamıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle, dain-i mürtehin kaydı olan T.C. Karayolları Genel Müdürlüğü'nden muvafakat yazısı dışından taraflardan istenilmesi gereken başkaca bir bilgi ve belge olmadığı, uyuşmazlığın sunulu evrak üzerinden çözülebileceği ve yine duruşma yapılmasına gerek olmadığı anlaşılmıştır.

Dosyaya sunulu iddia, savunmalar ve ekspertiz raporu neticesinde; başvuranın iddia ve talep ettiği tazminatın miktarı ile meydana gelen rizikonun poliçe teminatı kapsamında oluşup oluşmadığının belirlenmesine yönelik olduğundan teknik inceleme ve uzmanlık içerir bilirkişi raporu alınması gerekmiştir.

3. TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

3.1. Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuran vekili başvuru dilekçesinde özetle; %40 payla XX Sigorta'nın jeran olduğu, %40 oranla XX Sigorta ve %20 oranla XX Sigorta tarafından tanzim edilen İnşaat AllRisks Sigorta Poliçeleri ile teminat altına alınan Ordu Çevreyolu İnşaatı kapsamında tabliye betonunun çökmesi neticesinde meydana gelen zararın tahsilini talep etmiştir.

Başvuru sahibi, başvuruya dayanak olarak, Sigorta Poliçesini ve başvuru dilekçesine eklediği diğer belgeleri delil olarak göstermiştir.

3.2. Sigorta Kuruluşlarının İddia, Delil ve Talepleri

XX Sigorta vekili tarafından verilen cevap dilekçesinde özetle; kusurlu malzemenin kaynaklanan hasarın teminat dışı kaldığını beyan ederek başvurunun reddini talep etmiştir.

XX Sigorta vekili tarafından verilen cevap dilekçesinde özetle; belirlenen standartlara uygun malzeme kullanılmamasından kaynaklanan hasarın teminat dışı kaldığını beyan ederek başvurunun reddini talep etmiştir.

XX Sigorta vekili tarafından verilen cevap dilekçesinde özetle; talep edilen zararın muafiyet miktarı altında kaldığını, hasarın tünel inşaatı sırasında meydana geldiğini beyan ederek başvurunun reddini talep etmiştir.

Sigorta şirketi vekilleri savunmalarına dayanak olarak, Sigorta Poliçesi, ekspertiz raporu ve hasar dosyasını delil olarak sunulmuştur.

4. UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümü için 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, İnşaat All Risks Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi özel hükümleri ve Yargıtay İçtihatları dikkate alınmıştır.

5. DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

5.1 Değerlendirme

Taraflar arasındaki ihtilaf; başvuruçunun üstlendiği Ordu Çevre Yolu İşi'nde meydana gelen zararın poliçe teminatı kapsamında kalıp kalmadığı ve miktarına ilişkindir.

Ancak öncelikli olarak başvuruçunun davaya muvafakat getirmesi gerektiğinden 01.08.2016 tarihli ara karar ile poliçede dain mürtehin kaydı bulunan T.C. Karayolları Genel Müdürlüğü Program ve İzleme Dairesi Yapım ve Danışmanlık İhaleleri Şubesi'ne Müdürlüğü'ne tezkere yazılarak davaya muvafakatları olup olmadığının sorulmasına karar verilmiştir.

08.08.2016 tarihli cevabi yazı davaya muvafakat verildiği bildirilmiştir.

Her ne kadar aynı tarihli ara karar ile bilirkişi olarak İnşaat Mühendisi XX bilirkişi olarak seçilmişse de dosyanın kendisine tevdiinden sonra sağlık problemleri olduğu bildirilmiş bu nedenle de 04.10.2016 tarihli ara karar ile dosyanın İnşaat Mühendisi XX 'a verilmesine karar verilmiştir.

27.10.2016 tarihli bilirkişi raporu ile özetle;

*“-Davacılar tarafından yapımı üstlenilen ve Karayolları Genel Müdürlüğün'den alınmış olan Ordu Çevre Yolu İşinin yapımı kapsamında taahhüt konusu 850-01 KK Nolu Ünye-Akkuş Devlet Yolu ve 52-55 KK (Fatsa-Kumru) Ayrımı Korgan İl Yolu Sanat Yapıları İşinin Öceli Tüneli çıkışında aç / kapa tünel tarzındaki 3 anodan (3x12 m = 36 m) oluşan betonarme portal (giriş) yapıda 11.03.2016 tarihinde tavan tahliyesinin (döşeme) beton dökümü sırasında kalıp iskelesinin çökmesi sonucunda hasar meydana geldiği,
-Yapılan tespit ve değerlendirmeler neticesinde, kalıp iskelesi olarak kullanılan teleskopik boru dikmelerin et kalınlığının TS (Türk Standartları) 12810'a göre 3,20 mm olması gerekirken, çöken dikmelerin 1,00 mm - 2,00 mm olarak tespit edildiği, 21 -Çöken kalıp iskelelerin et kalınlığının az olması ve üzerindeki 1,00 metre yüksekliğindeki beton, demir ve kalıp yükünü taşıyamayarak göçtüğü,*

-Meydana gelen hasar tutarının; XX Sigorta Eksperlik Hizmetleri Ltd. Şti. adına XX tarafından düzenlenmiş bulunan 18.04.2016 tarih ve değişik sayılı Ekspertiz Raporlarında ayrıntılı bilgi hesap ve detayları belirtildiği üzere;..... TL olduğu, KDV hariç bu tutarın hasarın oluş şekline, miktarına ve niteliğine uygun olduğu anlaşıldığından, tarafımızdan da kadri maruf bulunduğu, Bu meblağın KDV dahil tutarının; ... TL + ... TL (% 18 KDV) = ... TL olduğu,”

Mütalaa edilmiştir.

Bilirkişi raporu taraflara tebliğ edilmiştir.

Başvuran vekilince rapora itiraz edilmemiştir.

XX ve XX Sigorta vekillerince de rapora karşı beyanda bulunulmamıştır.

XX sigorta vekili raporu kabul etmediklerini beyan etmiştir.

Tüm e-mail yazışmaları çıktı alınarak dosya içerisine alınmıştır.

4.2.Gerekçeli Karar

Bilirkişi tarafından denetime elverişli ve Yargıtayca aranan diğer esaslara göre tanzim edilen raporda belirtildiğinden ve başvuran tarafından kanaat değiştirmeye yetecek itirazda bulunulmadığından, bilirkişi raporu hükme esas alınmıştır.

İnşaat sigortası genel şartları A.1 Sigortanın Kapsamı başlıklı maddesinde

“Bu sigorta, konusunu teşkil eden değerlerin teminat müddeti içinde, inşaat sahasında bulunduğu sırada, inşaat süresinde bu poliçede gösterilen istisnalar dışında kalan, önceden bilinmeyen ve ani bir sebeple herhangi bir ziya ve hasara uğraması halini temin eder.” Hüküm ve açıklaması yer almaktadır.

A.4 Teminat Dışında Kalan Kıymetler ve Haller başlıklı maddesi (1) bendinde ise;

...

ı) Malzemenin bozukluğundan, ayıbından veya kusurlu işçilik neticesinde olan hasarlar, hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda da yer verildiği gibi Sigorta hukuku ve sigortacılık uygulaması bakımından sigortalı maldaki ayıp nedeniyle meydana gelen zararlar teminat haricidir.

Kalıp iskelelerinin belirlenen kriterlere uygun yapılmadığı, bu nedenle beton, demir ve kalıp yükünü taşıyamadığı bilirkişi raporu ile tespit edilerek sigortalı malın ayıbını açıkça ortaya koymuştur.

Gerekli teknik özelliklerine uygun yapılmayan inşaatın ayıplı sayılacağı ve sigorta

teminatı harici olacağı hususu Yargıtay' ca da benimsenmektedir.

“ Dava dosyasında bulunan 30.11.1993 tarihli teknik raporda, fabrika temellerinin zemine uygun bir şekilde atılmadığı açıkça belirlenmiş olmasına göre davacı tarafın bu sebeple zemindeki kaymayı önlemeye yönelik giderlerin sigorta teminatı dışında bulunduğu anlaşıldığından davacı tarafın temyiz itirazlarının reddi ile hükmün onanması gerekmiştir.” (Yargıtay 11.HD. 07.04.1997 T. 1997/1917-2488)

“Yangın Sigortası Poliçesi Genel Şartları'nın A.4.4ncü maddesi hükmüne göre, sigortalı şeylerin kendi ayıplarından, mayalanmalarından, kavrulmalarından veya bünyelerinde meydana gelen bozulmalar ile kavrulmalar nedeniyle uğradıkları zararlar, sigorta teminatı dışındadır. Davalı vekili de, istinat duvarında yapım hatası bulunduğunu, sigortalı şeyin kendi ayıbından ileri gelen hasarın, sigorta kapsamında olmadığını savunmuştur. Mahkemece gerek keşif sonrası alınan bilirkişi raporlarında, gerekse dosya üzerinden alınan bilirkişi raporlarında, istinat duvarının güçlendirilmesi ile ilgili olarak neler yapılması gerektiği vurgulanmış, ancak istinat duvarında yapım hatası olup olmadığı konusunda açık bir görüş belirtilmemiştir. Mahkemenin karar gerekçesinde de, "istinat duvarının yapımında davacının kusurlu olup olmadığının belirlenemediği" gerekçesiyle davalı vekilinin bu yöndeki itirazları cevaplandırılmaya çalışılmıştır. Ancak, istinat duvarındaki hasarın teminat kapsamında olabilmesi için, duvarın yapımında davacının kusurlu olmaması değil, duvarın ayıplı yapılmamış olması gerekmektedir. Bu durumda mahkemece, dosya içerisindeki tüm kanıtların da dikkate alınacağı uzman bilirkişi heyetinden, dava konusu istinat duvarındaki hasarın, istinat duvarının kendi ayıbından kaynaklanıp kaynaklanmadığı, buna göre hasarın sigorta kapsamında kalıp kalmadığının belirlenmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle davalı yararına bozulması gerekmiştir.” HD 11 Esas : 2003/012357 Karar: 2004/009662 Tarih: 12.10.2004

Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde görülen uyuşmazlıklara 21.12.2015 tarihli ve 29569 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin uygulanması esastır.TTK, AAÜT ve HMK bir arada değerlendirildiğinde; Sigorta Tahkim Komisyonu, Asliye Hukuk (Ticaret) Mahkemeleri seviyesindedir.

AAÜT 17. Maddeye göre; “Hakem önünde yapılan her türlü hukuki yardımlarda bu Tarife hükümleri uygulanır.

Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde görülen uyuşmazlıklara 21.12.2015 tarihli ve 29569 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin uygulanması esastır. TTK, AAÜT ve HMK bir arada değerlendirildiğinde; Sigorta Tahkim Komisyonu, Asliye Hukuk (Ticaret) Mahkemeleri seviyesindedir.

AAÜT 17. Maddeye göre; “Hakem önünde yapılan her türlü hukuki yardımlarda bu Tarife hükümleri uygulanır.

(2) Sigorta Tahkim Komisyonları, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas almak ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunundaki beşte birlik orana uyulmak kaydıyla, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez.”

AAÜT 13. Maddeye göre; “ (1) Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde gösterilen hukuki yardımların konusu para veya para ile değerlendirilebiliyor ise avukatlık ücreti, davanın görüldüğü mahkeme için Tarifenin ikinci kısmında belirtilen maktu ücretlerin altında kalmamak kaydıyla (7 nci maddenin ikinci fıkrası, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının son cümlesi ile 10 uncu maddenin son fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla) Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir.

(2) Ancak, hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez.”

Sigortacılık Kanunu m. 30/17’ye göre; “Talebi kısmen ya da tamamen reddedilenler aleyhine hükmolunacak vekalet ücreti, Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde belirlenen vekalet ücretinin beşte biridir.”

Bu nedenle; başvuru reddedildiğinden ve sigorta şirketi kendini vekille temsil ettirdiğinden kabul edilen asıl alacak açısından (belirlenen maktu miktarın altında kaldığı için ve vekalet ücreti miktarı dava miktarını geçemeyeceğinden) asıl alacak ile sınırlı olacak şekilde sigorta şirketi lehine hükmedilmesi gerekli ...TL’nin 1/5’ine tekabül eden .....-TL vekalet ücretine hükmetmek gerekecektir.

5. SONUÇ

1. Başvurunun reddine,
2. Başvuran tarafından yapılan ..-TL başvuru gideri ile ...-TL bilirkişi ücreti olmak üzere cem’an .....-TL’nin kendi üzerinde bırakılmasına,
3. ...-TL vekalet ücretinin başvurudan alınarak sigorta şirketlerine verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun Md. 30/12 ve 6100 Sayılı HMK. 436. ve 439. maddeleri gereğince, uyuşmazlığın miktarı da göz önüne alınarak kararın taraflara tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verildi.

***

IV. SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR İLE İLGİLİ VERİLEN İTİRAZ KARARLARI

21.12.2016 Tarih ve 2016/İHK- 3472 Sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.

1.1.Uyuşmazlık Konusu Olay

Heyetimize tevdi edilen uyuşmazlığın konusu başvuru sahibine ait 40 XX plakalı aracın 25.12.2015 tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucunda tam hasara uğraması üzerine yapılan 50.000.-TL sigorta tazminatı ödemesinin eksik kaldığı iddiası ile bakiye 21.000.-TL'nin temerrüt tarihinden itibaren avans faizi ile birlikte ödenip ödenmeyeceğidir.

2. UYUŞMAZLIK SİGORTA HAKEMİNCE VERİLEN HÜKÜM

Uyuşmazlık Hakem Heyeti tarafından verilen 05.09.2016 günlü kararda “Başvurunun reddine, Başvuran tarafından yapılan masrafların üzerinde bırakılmasına, Sigorta şirketi kendisini vekil ile temsil ettirdiği için karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT ve Sigortacılık Kanunu Madde 30 uyarınca hesaplanan 504.-TL vekâlet ücretinin başvuru sahibinden alınarak X Sigorta Anonim Şirketi’ne verilmesine, Sigortacılık Kanunu 30.Maddesi 12.Fıkrası uyarınca kararın Komisyonca taraflara bildiriminden itibaren on gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verildi” denmiştir.

3. TARAFIN İTİRAZ GEREKÇELERİ VE TALEPLERİ

Başvuran tarafından verilen 17.10.2016 günlü itiraz dilekçesinde, “Esas başvurumuzda ifade ettiğimiz üzere; Müvekkilim H. K. adına kayıtlı 2015 model XXX XXX marka 40 XX plakalı araç aleyhine başvuru yapılan X Sigorta A.Ş.’ne 27.03.2015-2016 vade tarihleri arasında 00000 nolu X Genişletilmiş XXX Kasko Poliçesi ile sigortalanmıştır. Söz konusu araç 25.12.2015 tarihinde meydana gelen kazada ağır bir şekilde hasarlanmış ve sigorta şirketi tarafından yapılan tespit neticesinde pert total addedilmiştir. Hasar tespiti yapan sigorta eksperisi tarafından müvekkilime aracın pert olduğu ve 50.000,00.-TL'nin ödeneceği ifade edilmiştir. Müvekkilim poliçeyi tanzim eden acente yetkilisinin “aracın pert olması halinde sıfır bedeli ödenecek” beyanını dikkate alarak sigorta eksperisine ödenmesi gereken bedel ile ilgili itirazda bulunmuştur. Sigorta eksperisi ödeme ile ilgili hiçbir yetkisi olmamasına rağmen çeşitli telkin ve ısrarlarla terk edilerek müvekkilime 50.000,00.-TL ödeneceğine dair mutabakat imzalatmıştır. Araç sigorta şirketine terk edilerek müvekkilime 50.000,00.-TL ödeme yapılmıştır. Müvekkilim mutabakatı imzalamasını müteakip ödenen bedelin yetersiz olduğu aracın sıfır bedelinin ödenmesi gerektiği ve aradaki farkın 21.000,00.-TL olduğu hususlarını içeren X 24.Noterliğinin 16.03.2016 tarihli ve 00000 nolu ihtarnameyi X Sigorta A.Ş.’ne göndermiştir. İlgili ihtarname 22.03.2016 tarihinde X Sigorta A.Ş.’ne tebliğ edilmiş olup tebliğ şerhi ihtarnameye işlenmiştir. Bu ihtarnameye rağmen X Sigorta A.Ş. tarafından herhangi bir ödeme yapılmamıştır. Bunun üzerine müvekkilim poliçeyi düzenleyen acenteye neden bana yanlış bilgi verdiniz aracımın sıfır değeri ödenmedi serzenişinde bulunmuş, Acente tarafından aracın sıfır bedelinin ödenmesi için hasar bedelinin %85 oranında olması gerektiği bunun da poliçede yazdığı ifade edilmiştir. Müvekkilim bu bilginin poliçede yapılması sırasında kendisine bildirilmediğini, beyan etmiş acente tarafından verilen kaçamak cevaplar sonrası hasar ile ilgili bilgisayar ekran görüntüsü kendisine verilmiştir. Başvuru formu ekinde yer alan ekran çıktısında dahi aracın ikinci el rayiç değeri 62.250,00.-TL görünürken müvekkilime 50.000,00.-TL ödenmiştir. Aracın kaza tarihindeki sıfır bedeli 71.000,00.-TL’dir. Sigorta şirketi bu bedelden sorumludur.

Söz konusu poliçe aleyhine başvuru yapılan X Sigorta A.Ş.'nin acentesi Y Sigorta tarafından düzenlenmiştir. Y firması aynı zamanda yetkili XXX satış bayii olup müvekkilimde aracını bu bayiden almış kasko poliçesini de yine bu firmanın bünyesindeki acente yapmıştır. Söz konusu acente poliçeyi tanzim sırasında müvekkilime aracın pert olması halinde aracın sıfır bedelinin ödeneceğini beyan etmiştir. Müvekkilim de bu beyan üzerine kasko poliçesini yaptırmıştır. Müvekkilime bu bilgi dışında başkaca bir bilgi verilmemiştir.

Sigortacılık Kanunu kapsamında düzenlenen Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmeliğin Bilgilendirme Yükümlülüğü başlıklı 5,6,7,8 ve 9. Maddeleri Bilgilendirmeye ilişkin genel ilkeler

Madde 5 (1) Sigortacının bilgilendirme yükümlülüğü, sigortacı tarafından sigorta ettirene ve sigorta sözleşmesine taraf olmak isteyen kişilere karşı sözlü ve yazılı şekilde yerine getirilir. Bilgilendirmenin yazılı olarak yapılması esastır. Ancak, telefon, çağrı merkezi, internet ve benzeri iletişim araçları kullanılarak uzaktan pazarlama yöntemleriyle yapılan sigorta sözleşmelerinde olduğu gibi sözleşme taraflarının fiziki olarak karşı karşıya gelmesinin ve işin gereği olarak yazılı bilgilendirme yapılmasının söz konusu olmadığı hallerde yazılı bilgilendirme şartı aranmayabilir. Ancak, sigortacı asgari bilgilendirmenin yapıldığını ispatla yükümlüdür. Bu kapsamda yer alan işlemlerin niteliği ile yapılacak bilgilendirmenin şekline ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

(2) Bilgilendirme yükümlülüğü, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce başlar ve sözleşmenin geçerli olduğu süre içinde de devam eder.

(3) Sigortacı, dürüstlük ilkeleri çerçevesinde; sözleşmenin müzakeresi, kurulması ve devamı sırasında sigorta ettirene, sigortayla ilgili teknik konularda yardımcı olmak, yapılacak veya yapılmış sigortacılık işleminin özellikleri ve sözleşmeye konu sigorta teminatı ile sigortanın işleyişi hakkında gerekli her türlü bilgiyi sözlü ve yazılı olarak sağlamak ve sigorta ettireni yanıltıcı her türlü hal ve davranıştan kaçınmak zorundadır.

Bilgilendirme ile yükümlü olanlar ve bilgilendirmeyi talep edebilecek diğer kişiler

Madde 6 (1) Sözleşme kurulmadan önce veya sözleşmenin müzakeresi yahut devamı sırasında, 12 nci ve 13 üncü madde hükümleri hariç olmak üzere, sigortacı için bu Yönetmelikte öngörülen yükümlülükler sigortacının acenteleri için de geçerlidir.

(2) Talep halinde sigortacı, sigorta ettirene karşı bilgilendirme konusundaki tüm yükümlülüklerini sigortadan faydalanacak kişilere karşı da yerine getirmek zorundadır.

Bilgilendirme yükümlülüğünün gereği gibi yerine getirilmemesi

Madde 7 (1) Sigorta sözleşmesinin müzakeresi, kurulması ve devamı sırasında, bilgilendirme yükümlülüğü gereği gibi yerine getirilmemiş veya sigortacı hakkında yanıltıcı bilgi verilmiş ya da bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde düzenlenen Bilgilendirme Formu gereği gibi teslim edilmemiş yahut Bilgilendirme formunda yer alan bilgiler gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmiş ve bu hallerden herhangi biri sigorta ettirenin kararına etkili olmuş ise, sigorta ettiren sigorta sözleşmesini feshedebileceği gibi, varsa uğradığı zararın tazminini de talep edebilir.

Sözleşmenin Müzakeresi ve Kurulması Sırasındaki Bilgilendirme Yükümlülüğü

Bilgilendirme Formu ve içeriği

Madde 8 (1) Sigortacı, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önceki müzakere safhasında sözleşmeye taraf olmak isteyen kişilere Bilgilendirme Formunun bir suretini verir.

(2) Bilgilendirme Formunun şekil ve içeriği Müsteşarlıkça tespit edilir. Ancak, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip, Bilgilendirme Formu hali hazırda mevcut bulunmayan sigorta türleri için, sigortacı tarafından asgari olarak;

a) sigortacı ile acenteye ilişkin unvan ve iletişim bilgilerini,

b) Akdedilecek sözleşmeye ilişkin genel uyarıları,

c) sözleşme ile verilen teminatları,

- ç) sigorta teminatının istisnaları ile her bir sigorta türü için teminat kapsamı dışında olup da, poliçede ayrıca belirtilmesi kaydıyla ek sözleşme ile teminat kapsamına alınabilecek kıymetleri, rizikoları veya sözleşmeye eklenebilecek özel hükümler ve klozlara ilişkin bilgileri,
- d) tazminata ilişkin genel bilgiler ile tazminat ödeme kurallarını,
- e) şikayet ve bilgi talepleri ile tahkim üyeliğine ilişkin bilgileri, içerecek şekilde hazırlanacak geçici bilgilendirme formları kullanılır. Müsteşarlık bilgilendirme formlarının kapsam ve içeriğini değiştirmeye yetkilidir.

Bilgilendirme Formu ve diğer belgelerin verilmesi

Madde 9 (1) Bilgilendirme Formunun ilgili bölümleri sigortacı tarafından gerçeğe ve mevzuata uygun şekilde doldurulur. Sigortacı, Bilgilendirme Formlarının basımını yapmak veya formları elektronik ortamda hazırlamak ve bulundurmamak zorundadır. Formların basılması durumunda basım ve dağıtımına ilişkin tüm giderler kendisine ait olan sigortacı, formları acentelerine zamanında ve yeterli sayıda tevdi etmek zorundadır. Formların elektronik ortamda bulundurulması halinde sigortacı, acentelerinin formlara tam ve kesintisiz erişimin sağlanması için gerekli altyapıyı oluşturmak ve bu konuda her türlü tedbiri almakla yükümlüdür. Elektronik ortamda üretilen bilgilendirme formlarının bilgisayar yazıcısı veya benzeri cihazlarla basımının yapılması halinde, bu fıkrada belirtilen yükümlülük yerine getirilmiş sayılır.

(2) En az iki nüsha düzenlenecek Bilgilendirme formu, sözleşmenin kurulmasından önce sigortacı tarafından kaşelenip imzalatıldıktan sonra, sözleşmeye taraf olmak isteyen kişiye imza karşılığı verilir. Sigortacı formun bir nüshasını saklamak zorundadır. İmza, sigorta ettirenin, sigorta sözleşmesi ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olduğu hususunda aksi ispat edilebilir karine teşkil eder.

(3) Sigortacının bilgilendirme yükümlülüğünü mevzuata ve usulüne göre ifa etmiş sayılabilmesi için sözlü veya yazılı olarak sağlanan bilgilerin eksik, yanlış veya yanıltıcı olmaması gerekir.

(4) Sigortacı, akdin müzakeresi sırasında Bilgilendirme Formunu sigorta sözleşmesine taraf olmak isteyen kişilere vermek zorundadır. Talebe bağlı olarak, gerek akdin müzakeresi gerekse devamı sırasında, sözleşmeye konu sigortaya ait Sigorta Genel Şartları ile rizikonun gerçekleşmesi halinde tazminat başvurusunda talep edilebilecek bilgi ve belgelere ilişkin liste sigortacı tarafından ilgililere verilir.

(5) Müsteşarlık, bazı sigorta branşlarını veya riziko türlerini ya da sigorta sözleşmelerini bilgilendirme yükümlülüğü kapsamı dışında tutmaya yetkilidir.

Şeklinde düzenlenmiştir. Aleyhine başvuru yapılan X Sigorta A.Ş. tarafından müvekkilime gerekli bilgilendirme yapılmamış ve sigortalının bilgilendirildiğine dair bilgilendirme formu iletilmemiştir.

Başvuru dayanağı özel yasalarla düzenlenmiş bir “Sigorta Sözleşmesi” dir. O halde sözleşme değerlendirilirken ve yorumlanırken öncelikle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5684 sayılı Sigortacılık Yasası ve ilgili yönetmelik hükümlerinin incelenmesi gereklidir.

Sigorta Sözleşmesi iki tarafa borç yükleyen sözleşmelerden olmasına rağmen, tam eşitler arası bir akit değildir. Genel Şartları önceden belirli ve yayınlanmış olduğundan ve poliçeye konulacak klozları sadece sigortacı belirlediğinden, sigortalı açısından “iltihaki – katılımcı” bir akittir. Bu nedenle yasa koyucu, sigorta sözleşmelerinde özel uzmanlığı olan sigortacılar karşısında zayıf konumda olan sigortalıları korumak amacıyla yönelik bazı düzenlemeler yapmıştır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, “Amaç ve Kapsam” başlığı altındaki 1.Maddesinde, kanunun amacı, “ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek” olarak belirlenmiştir.

TTK 1452. ve 1486. Maddelerinde koruyucu hükümler düzenlenmiştir. 1452. Maddenin gerekçesinde, “sigortalı lehine yorumun esas olduğu azami güven esası üzerine kurulu olan sigortacılıkta, sigortacılara nazaran daha güçsüz durumda olan sigortalıların korunması gerektiği” açıkça belirtilmiştir. 1486. Maddesinin gerekçesinde ise “ sözleşme ile değiştirilemeyecek veya sigortalı aleyhine değiştirilemeyecek maddeler ile bu hükme aykırılığın sonuçlarının düzenlendiği belirtilmiştir. TTK 1425. Maddesinde ise sigorta poliçesinin içeriği ve ne şekilde hazırlanması gerektiği düzenlenmiştir. Bu maddenin gerekçesinde de “sigortalı lehine yorum ilkesinin” esas alındığı açıkça anlaşılmaktadır. 6102 sayılı TTK Sigorta Hukukuna ilişkin düzenlemelerinin tamamında “sigorta lehine yorum ilkesi” esas alınmıştır.

Sigortalıyı / sigorta ettireni koruyucu bu düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, yasa koyucu ve uygulayıcıları, sigorta sözleşmelerinde özel uzmanlığı olan ve tacir olan sigortacıya, 6102 sayılı TTK 18/2 maddesi anlamında, ağırlaştırılmış bir özen ödevi yüklemiştir. Sigortacı, akdin müzakeresi, kurulması, poliçe tanzimi ve devamı aşamalarında, sigortalının / sigorta ettirenin çıkarlarını korumak için MK md. 2 ve 3 te düzenlenen doğruluk ve dürüstlük kurallarına göre kendisinden beklenen özeni göstermek zorundadır.

6102 sayılı TTK 1409. Maddelerine göre, sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumludur. TTK 1452/3 maddesine göre ise, 1409 madde hükmü, sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar aleyhine değiştirilemez, değiştirilirse bu Kanun hükümleri uygulanır. Aynı yasa “Zarar Sigortası” başlığı altındaki “Tazminat İlkesi” alt başlıklı 1459. Maddesine ise; sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder. Bu hüküm, sigortacılıkta asıl olan durumun tazminat ödemek olduğunu ve gerçek zararın ödenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. TTK 1486/1 maddesine göre ise, 1459. Madde hükmüne aykırı yapılan sözleşmeler geçersizdir.

TTK 1409 ve 1459 madde hükümleri bu hükümler, sebepsiz zenginleşme yasağının sigortacılıktaki tezahürleridir. Dolayısıyla, davalı sigortacının sorumluluğu “gerçek zarar” ile sınırlı olacaktır. Başka deyişle, TTK 1409/1 ve 1459. Maddeleri “gerçek zarar” ilkesini ortaya koymuş olup, davalı sigortacı sigortalısının gerçek zararını tazmin etmelidir.

TTK 1452/3 ve 1486/1 madde hükümlerine göre, sigortacının, sigortalının gerçek zararını ödeme yükümlülüğünü sınırlayan Genel ve Özel şart (Kloz) hükümleri geçersizdir. TTK 1486/1 maddesinde sözleşmenin geçersizliğinden bahsedilmiş olmasına rağmen, riziko gerçekleşmiş olduğundan sözleşme batıl sayılamayacak, sigortalı aleyhine hükümler geçersiz sayılacaktır. O halde sigortalının gerçek zararı, başka deyişle sigortalı aracın riziko tarihindeki sıfır bedeli olan 71.000,00-TL’nin ödenmesi gerekirken 50.000,00-TL ödenmesi hukuka ve sigortacılık ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Sayın Sigorta Hakem Heyeti tarafından verilen 05.09.2016 tarihli K-2016/ Nolu Hakem heyet kararının da; “dosyaya sunulan 01.08.2016 ve 10.08.2016 tarihli bilirkişi raporları da nazara alınarak başvuru sahibine ait aracın tam hasara uğraması nedeniyle ödenen sigorta bedelinin gerçek zararı karşıladığı ve aracın rayiç değerine eşit olduğu anlaşıldığından oybirliği ile başvurunun reddine karar verildiği belirtilmiş ise de; sayın Hakem Heyetinin Sayın Bilirkişinin raporunu nazara alarak karar verildiği, oysa ki;

H.K. adına kayıtlı 2015 model XXX XXX 1.6 16V Touch marka 40 XX plakalı aracın, 20.11.2015 tarihli kazadan önceki piyasa rayiç bedelinin 52.000,00-TL, hasar tarihi itibarıyla ise dosya konusu kaza öncesi %3,8’lik dönemsel fiyat artışının geriye dönük işletilmesi ile ulaşılan 50.000,00-TL bedelin talebe konu müvekkile ait aracın 2.el piyasa rayiç bedelinin olduğu, kanaatine varıldığı belirtilmiş ise, Sayın bilirkişinin aleyhine müracaatta bulunan sigorta şirketi tarafından düzenlenmiş Kasko Poliçesini hiç incelemeyeceği yahut konuya hakim olmadığını göstermektedir. Çünkü düzenlenen poliçede yeni değer klozunun mevcut olduğu açıkça belirtilmiş olmasına rağmen TÜİK verilerine dayanarak tespit etmiş olduğu 52.000,00.- TL bedeline %3,8’lik dönemsel fiyat artışının geriye dönük işletilmesi, hukuka, düzenlenmiş

kasko poliçesi kloz ve genel şartlarına aykırıdır. Ayrıca kasko poliçesinin yeni değer başlıklı klozuna göre "...Aracın tam hasarlı sayılması için çalınmış olması veya onarım bedelinin araç yeni değerinin minimum %85'ine denk gelmesi gereklidir." Şeklindeki ifade edilmiş olup sigorta şirketi tarafından düzenlenmiş Genişletilmiş Kasko Poliçesindeki Rayiç bedel açıklaması; "Hasar tarihi itibari ile aracın eksper raporu ile onarılmaz durumda bulunduğu tespit edildiğinde, hiçbir biçimde TSB araç değer listesinde belirtilen değer aşılmamak koşulu ile www.sahibinden.com, www.arabam.com ve www.dod.com.tr adreslerindeki aynı emsaldeki araç değerlerine göre değerlendirme yapılır. Bu sitelerde emsal araçlar bulunamaz ya da sigortalı ile rayiç değerlerine göre değerlendirme yapılır. Bu sitelerde emsal araçlar bulunamaz ya da sigortalı ile rayiç değer tespitinde uyumsuzluk olur ise sigortalı ile müştereken belirlenecek 2.el araç satış firmalarındaki emsal araç fiyatlarına bakılarak rayiç tespiti yapılır. Poliçe düzenlenirken TSB araç değer listesinde araçla ilgili bilginin olmaması durumunda sigortalının araç değeri ile ilgili sigortalının değer beyanı poliçede belirtilir. Hasar anında rayiç tespiti TSB araç değer listesinden hala belirlenemiyorsa ekspertiz yoluyla en yakın özelliklerdeki marka ve tip dikkate alınarak değer tespiti yapılır." Şeklinde, dolayısı ile geriye dönük olarak bir işlem yapılması mümkün değildir.

6102 sayılı TTK mal sigortalarında "tazminat ilkesi" başlığı altında yer alan TTK 1459. Madde de açıkça "Sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder." Hükmü düzenlenmiş olup, 1460. Madde de "Sigorta değeri sigorta olunan menfaatin tam değeridir." Açıklamasına yer verilmiştir. Poliçede "sigorta bedeli" ve hasar durumunda eksik/aşın sigorta uygulanmayacağı belirtilmiştir. Poliçede yer alan "rayiç değer tespiti" başlığı altındaki düzenlemede ise araç piyasa rayiç değerinin tespit usulü açıklanmıştır. Sigorta şirketinin düzenlediği poliçe nedeniyle yükümlülüğü sigortalısının gerçekleşen zararının giderilmesi esas olup, Poliçe Genel Şartları B.3.3.2 Maddesi "tazminat hesabı ve ödenmesi" başlıklı olup, 3.3.2.2. Madde de " Aracın tam hasara uğraması halinde, aracın hasar anındaki rayiç değeri ödenir." Şeklinde ifade edilmiş olup, TTK 1486/1 Md. De TTK 1459.md. düzenlemesine aykırı yapılan sözleşmelerin geçersiz olacağı belirtilmiştir. Genel şartların C.1.1 sigortalı aleyhine olmamak ve genel şartlara aykırı olmamak şartıyla özel şart konulmasına izin vermiş olup genel şarta aykırı sözleşmeye kloz derç edilemeyeceği derç edilmesi halinde geçersiz olacağı belirtilmiştir.

Bu durumda XXX Marka araçların yurt genelinde dağıtım ve satış işlemlerini yürüten şirket olan Z A.Ş.'nin yayınladığı fiyat listesine göre, dosya konusu aracın 2016 model eşdeğeri olup, "0" km yeni bir aracın anahtar teslim satış fiyatı 74.500,00.-TL olduğu, aracın dosya konusu kazada almış olduğu hasarın giderim bedeli olarak belirlenen KDV dahil 34.072,26.-TL bedel ise, aracın bu yeni değerinin %55'ine denk geldiği belirtilmiş ise de; sigorta şirketi tarafından görevlendirilen sigorta eksperinin araç sökülmeden yapılan ön ekspertiz tespiti olduğu, aracı tavanının ağır hasarlı ve aracın sökülmesi neticesi mekanik aksamda çıkacak hasarlar ile değer klozunda belirtilen %85'ine denk bir hasarın ortaya çıkacağı sonucu ortaya çıkmaktadır. Ancak bu durum sayın bilirkişi tarafından hiç irdelenmemiştir. Ayrıca aşağıda görüleceği üzere aracın piyasa rayiç değerinin ortalama 56.000,00-TL olduğu, piyasa rayiç aralığının 55.000,00-TL ile 63.000,00-TL aralığında olduğu görülmekte olup, sayın bilirkişi raporunda belirtilen piyasa rayiç bedellerinin ilişkin alınan ilanların ise piyasa rayiç aralığının en alt-düşük ilanları esas aldığı bununda hakkaniyete ve hukuka aykırı olacağı açıktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Sigorta Hakem Heyeti tarafından verilen 05.09.2016 tarihli K-2016/ nolu Hakem Kararına itiraz ediyor, müvekkil H.K. adına kayıtlı 2015 model XXX XXX 1.6 16V Touch marka 40 XX plakalı aracın tespit edilen hasarın sadece görünürde kalan kısımları olduğu aracın sökülmesi halinde hasarın artarak rayiç değerin %85'ini geçeceği dikkate alınarak davamızın kabulünü arz eder tazminatının temerrüt tarihinden itibaren avans faizi ile tahsilini, yargılama gideri ve vekalet ücretinin karşı tarafa tahmilini arz ve talep ederim."denmiştir.

4. UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümünde 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Kasko Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi hükümleri dikkate alınmıştır.

5. DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

5.1 Değerlendirme

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, kasko sigortalı başvurana ödenen tazminatın poliçe genel ve özel şartları kapsamında meydana gelene hasarı karşılayıp karşılamadığı, başvuranın bakiye tazminat alacağı olup olmadığı yönündedir.

5.2.Gerekçeli Karar

Meydana gelen hasarın poliçe süre ve teminatı dâhilinde kaldığı, karşı taraf sigorta şirketi tarafından başvuran sigortalıya 17.03.2016 tarihinde 18.814,64.-TL ve araç üzerindeki rehin sahibi O Finansman Aş'ye de 15.03.2016 tarihinde 31.185,36.-TL olmak üzere toplam 50.000.-TL ödendiği hususlarında anlaşmazlık yoktur. Hatta sigortalı tarafından "İBRANAME MUTABAKATNAME VE TAZMİNAT MAKBUZU" isimli belge imza edilmiştir. Ayrıca Sigortalının aracın güncel rayiç bedelinin 50.000.-TL olduğuna dair yazılı bir beyanı da mevcuttur. Ancak belgenin imzalanmasında sonra sigortalı tarafından keşide edilen X 24.Noterliğinin 16.03.2016 gün ve 0000 yev. Sayılı ihtarnamesiyle özet olarak "mali müzayaka sebebiyle işbu belgenin imza edildiğini ve aracın yeni değer klozu kapsamında 71.000.-TL talep ettiği" beyan edilmiştir.

Bu aşamada heyetimizce sigortalı araçta meydana gelen ve bilirkişi tarafından tespit edilen hasarın poliçe genel ve özel şartlarına uygun olup olmadığı denetlenecektir. Zira TTK 1409.md'sine göre "sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumludur. Sözleşmede öngörülen rizikolardan herhangi birinin veya bazılarının sigorta teminatı dışında kaldığını ispat yükü sigortacıya aittir. " denmiştir. TTK 1452/3 maddesinde, 1409.madde hükmünün sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar aleyhine değiştirilemez amir hüküm olduğu belirtilmektedir. Mal sigortalarına uygulanacak TTK 1459. Maddesinde ise "sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder" denmiştir. TTK 1486/1 maddesine göre ise, "1459. Madde hükmüne aykırı yapılan sözleşmeler geçersizdir" denmiştir. Keza konuya ilişkin Yarg.11. HD'nin E. 2007/3620 K. 2008/5163 T. 17.4.2008 sayılı kararlarında "sigorta şirketi, sigorta ettiren veya sigortadan faydalanan kimsenin ancak gerçekten uğradığı zararları tazmin ile zorunludur." Denmiş ve yine Yarg.11. HD'nin E. 2014/595, K. 2014/8469 ve T. 5.5.2014 günlü kararlarında ise "gerçek zararın" ispat yükünü ise sigortalıya vermiştir.

Dosyadaki sigorta eksper raporuna göre araçtaki hasar, kdv hariç 28.874,80.-TL'dir. Dosyadan alınan 01.08.2016 günlü bilirkişi raporunda araçtaki hasarın kdv dâhil 34.072,26.-TL olduğu belirtilmektedir.

Başvuranın yeni değer klozuna göre aracın -0- bedeli olan 71.000.-TL'sinin kendilerine ödenmesi konusundaki itirazının incelenmesi durumunda;

Poliçedeki yeni değer başlıklı klozda "...Aracın tam hasarlı sayılması için çalınmış olması veya onarım bedelinin araç yeni değerinin minimum %85'ine denk gelmesi gereklidir" denmiştir.

Aracın bilirkişi raporuna göre rapor tarihindeki rayiç değeri 52.000.-TL'dir. Başvuran tarafın beyanına göre; aracın -0- değeri 71.000.-TL ve aracın kazadan önceki rayiç değeri 55.000,00-

TL ile 63.000,00-TL aralığında olduğu anlaşılacakla, her hâlükârda araçtaki hasarla, aracın rayiç değerleri arasında % 85'lik orana ulaşmak mümkün bulunmadığından somut olaya poliçedeki "yeni değer klozu"nun uygulanma alanı bulunmamaktadır. Başvuranın bu itirazına itibar edilmesi mümkün olamamıştır.

Başvuran tarafın diğer bir itirazı tespit edilen ve ödenen 50.000.-TL'lık araç rayiç bedelinin hesaplanma şeklidir. Dosyada mübrez Kasko Poliçesindeki Rayiç bedel açıklamasında "Hasar tarihi itibari ile aracın eksper raporu ile onarılmaz durumda bulunduğu tespit edilmiş, hiçbir biçimde TSB araç değer listesinde belirtilen değer aşılmamak koşulu ile www.sahibinden.com, www.arabam.com ve www.dod.com.tr adreslerindeki aynı emsaldeki araç değerlerine göre değerlendirme yapılır. Bu sitelerde emsal araçlar bulunamaz ya da sigortalı ile rayiç değerlerine göre değerlendirme yapılır. Bu sitelerde emsal araçlar bulunamaz ya da sigortalı ile rayiç değer tespitinde uyumsuzluk olur ise sigortalı ile müştereken belirlenecek 2.el araç satış firmalarındaki emsal araç fiyatlarına bakılarak rayiç tespiti yapılır. Poliçe düzenlenirken TSB araç değer listesinde araçla ilgili bilginin olmaması durumunda sigortalının araç değeri ile ilgili sigortalının değer beyanı poliçede belirtilir. Hasar anında rayiç tespiti TSB araç değer listesinden hala belirlenemiyorsa ekspertiz yoluyla en yakın özelliklerdeki marka ve tip dikkate alınarak değer tespiti yapılır." Denmiştir.

Dosyadan alınan 01.08.2016 günlü bilirkişi raporunda sigortalı ile sigorta şirketi arasında yapılan bedel tespitinin denetlenmesi açısından XXX yetkili satıcılarından yapılan araştırma ile beş ayrı fiyat alınmış, bu rayiç fiyatların 49.000.-TL-53.000.-TL aralığında olduğu anlaşılacaktır. Ayrıca söz konusu kloz kapsamında internet üzerinden yapılan araştırmada bulunan üç rayiç bedelin 51.500-55.000.-TL aralığında olduğu belirlenmiştir. En düşük fiyat 49.000.-TL ile en yüksek 55.000.-TL aralığındaki rayiç bedellerin ortalaması olan 52.000.-TL bedeli baz alınarak, bunun da 01.08.2016 tarihinden kaza tarihi olan 25.12.2015 tarihine iblağ edilmesi sonucu 50.000.-TL bedeline ulaşılmıştır. Yapılan incelemenin ve takip edilen yolun mevzuata ve poliçe özel ve genel şartlarına uygun olduğu tespit edilen miktarın başvuran sigortalının gerçek zararı olduğu anlaşılmaktadır.

Hakem heyetimizce bu kapsamda yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, dayanan bilirkişi kök ve ek raporlarının somut olayı aydınlatmaya elverişli olduğu ve bu raporlar baz alınarak oluşturulan Uyuşmazlık Hakem Heyeti'nin 05.09.2016 günlü kararının da yerinde olduğu sonucuna varılarak başvuranın itirazlarının reddi gerekmiştir.

6. SONUÇ ; Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre,

Uyuşmazlık Hakem Heyeti'nin 05.09.2016 – 2016/K. 0000 sayılı kararına karşı itiraz eden başvuran H.K. tarafından yapılan itirazların REDDİNE,

İtiraz eden H.K. tarafından ödenen 350.-TL itiraz başvuru ücreti giderinin itiraz eden üzerinde bırakılmasına,

Kararın ve dosyanın usulü işlemlerin ikmalî için Sigorta Tahkim Komisyonuna tevdiine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30.maddesinin 12.fıkrası gereğince uyuşmazlık konusu miktar itibarıyla KESİN olarak oy birliği ile karar verildi.21.12.2016

***

07.12.2016 Tarih ve 2016/İHK - 3288 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı

1.1. Uyuşmazlık Konusu Olay

İtiraz Hakem Heyetimize intikal eden uyuşmazlık ve itirazın konusu; başvuru sahiplerinin desteği B.Ç. sevk ve idaresinde bulunduğu motosikletin, davalı X Sigorta A.Ş. tarafından düzenlenen 00000 sayılı Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası ile sigorta teminatına alınan 60 XX plakalı kamyonun 29.05.2016 tarihinde çarpışması sonucu vefat etmesi neticesinde, davalı sigorta tarafından yapılan ödemenin yetersiz olması sebebiyle bakiye destekten yoksun kalma tazminatının, davalı X Sigorta AŞ'den fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla ve kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile tahsili talepli başvuru neticesinde; Uyuşmazlık Hakem Heyetince yapılan inceleme sonucu bilirkişi raporu ile belirlenen ve ıslah ile artırılan miktar üzerinden, başvurunun kabulü kararına X Sigorta A.Ş. vekili tarafından, itiraz başvuru formunda belirtilen itirazların incelenmesi konusuna ilişkindir.

2. SİGORTA HAKEM HEYETİNCE VERİLEN HÜKÜM

Uyuşmazlık Hakem Heyeti tarafından verilen 12.10.2016 gün ve K.2016/28486 sayılı kararda yazılı gerekçeler kapsamında bilirkişi raporu ile belirlenen ve başvuran tarafından yapılan ıslahla artırılan miktar esas alınarak ve özetle;

Başvurunun kabulü ile anne XXX. için 11.100,71 TL, baba İ.Ç. için 9.547,39 TL olmak üzere toplam 20.648,10 TL ek destekten yoksun kalma tazminatının 12.05.2016 temerrüt tarihinden işleyecek yasal faizi ile birlikte, başvuranlar tarafından yapılan 810,- TL yargılama gideri ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi geresi hesaplanan 2.477.77 TL'nin davalı X Sigorta AŞ'den tahsili ile başvuranlara ödenmesine,

5684 sayılı yasanın 30/12. Maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verilmiştir.

3. TARAFIN/TARAFLARIN İTİRAZ GEREKÇELERİ VE TALEPLERİ

3.1. Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararına itiraz eden davalı vekili, itiraz dilekçesinde, özetle;

- 1- Dava dosyasından anlaşılacağı üzere, başvuranların desteği kafasına almış olduğu darbeden kaynaklandığı ve tek ölüm sebebinin otopsi raporunda belirtildiği gibi kafasına aldığı darbe sonucu olduğu, desteğin motosikleti kullanırken kask takmadığının göstergesi olduğu, kask takmama ile vefat arasında illiyet bağı bulunduğu, Yargıtay uygulamalarında kaskın takılmaması müterafik kusur olarak kabul edilerek tazminattan indirim yapılması yönünde olduğu, somut olayda enaz %30 oranında müterafik kusur indirim yapılması gerektiği,
- 2- Hakem Sigortacılıkta Tahkime ilişkin yönetmeliğin 16. Maddesine eklenen 13. Fıkra gereği 1/5 oranında vekalet ücreti yerin Avukatlık Asgari Ücret tarifesi üzerinden hesaplanan vekalet ücretinin tamamına hükmedilmesin doğru olmadığını,

İleri sürerek, Hakem Heyeti Kararına itiraz etmiştir.

4. UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın ve itirazın çözümünde; 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği, Trafik Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi Hükümleri ve Yargıtay Kararları ve ilgili mevzuat dikkate alınmıştır.

5. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇELİ KARAR

5.1. Değerlendirme

Başvuranlar, davalı sigorta şirketi tarafından Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası poliçesi ile sigorta teminatına aldığı aracın, başvuranların desteği tarafından kullanılan motosiklete çarpması sonucu meydana gelen trafik kazasında motosiklet sürücüsü destek ile yanında buluna vefat etmesi nedenine dayalı destekten yoksun kalma tazminatının poliçe kapsamında davalı sigortacıdan tazminatı istenmektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere, Uyuşmazlık Hakem Heyeti, kısmi olarak açılan davada bilirkişi atayarak rapor almış ve bilirkişi tarafından belirlenen miktara ıslah ile çıkarılan değer üzerinden başvurunun kabulü ile destekten yoksun kalma tazminatına karar vermiştir.

Davalı sigorta vekili yukarıda yazılı itirazında, bilirkişi raporu ile belirlenen tazminattan, desteğin kask takmaması nedeniyle müterafik kusuru bulunduğundan enaz %30 oranında indirim yapılması ve başvuranlar lehine sigorta Tahkime İlişkin yönetmeliğe eklenen 16/13. Maddesi yerine AAÜT'ne göre tam vekalet ücreti takdir edilmesine ilişkindir.

A) Davalı sigorta vekilinin müterafik kusur indirimi itirazının değerlendirilmesi sonucu;

Yukarı bölümlerde açıklandığı üzere, 29.05.2014 tarihinden meydana gelen ölümlü trafik kazasında, *“Sürücü E.K. 60 XX plakalı kamyonu ile Vahit Selçuk Cad. Z Tuğla Fabrikası istikametinden Fatih sultan Mehmet İlkokulu istikametine seyir halinde iken Z Tuğla Fabrikasına ait toprak yola sağa dönüş yapacağı esnada aracının sağ ön kısmıyla görgü tanıklarının beyanlarına göre kamyonla aynı istikamete kamyonun arkasından gelen sürücü B.Ç.'in kullandığı 33 YY plakalı mavi motorlu bisikletiyle çarpışması akabinde sağ ön teker ve sağ arka tekerleklerin motorlu bisiklet ve yolcusunun üzerinden geçmesi neticesinde çift taraflı yaralamalı, maddi hasarlı kazası”*da kamyon sürücüsünün 2918 sayılı yasanın 53 -1 a, motorlu bisiklet sürücüsünün 54 - 1 a maddelerini ihlal ettikleri tespit edilmiştir.

Olay mahallinde yapılan incelemede başvuranların desteği E.Ç.'in kask kullanıp kullanmadığı konusunda tespitleri bulunmamaktadır. Ayrıca ifadeleri alınan şahısları beyanlarında bu konuda açıklamada mevcut değildir. Kazanın oluşuna bakıldığında motorlu bisiklet sürücüsü kask takmış olsa bile yaşayamayacağı anlaşılmaktadır.

Kamyonet sürücüsü olayda %30 oranında, motosiklet sürücüsü %60 ve motosiklette yolcu olan ve kazada ölen M.Y.'ın kusuru bulunduğu aynı olay nedeniyle Erbaa 1. As.Huk. (İş Mah) Mahkemesinde açılan davada Adli Tıp Trafik İhtisas dairesince verilen raporla belirlenmiştir. Bilirkişi raporun da anılan raporda belirlenen kusur oranlarına itibar ederek raporunu düzenlemiştir.

Davalı vekili, bir kısım Yargıtay kararlarına dayanarak desteğin kask takmaması nedeniyle ölümün meydana geldiğinden müterafik kusur indirimi yapılması yönündeki itirazı yerinde görülmemiştir. Zira kazanın oluş şekli ve dosyadaki veriler dikkate alındığında kask takmama tek başına ölüme neden olmadığından desteğin müterafik ortak kusurundan bahsedilemez. Kaldığı itiraz dilekçesinde yazılı Yargıtay kararları birebir somut olaya uymamaktadır. Bu nedenle davalı sigorta vekilinin müterafik kusur indirimi yapılmasına ilişkin itirazı yerinde görülmemiştir.

B) Vekalet ücretine ait itirazın incelenmesinde;

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 19.01.2016 tarihli ve 29598 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 16/13. madde hükmü "*Tarafların avukat ile temsil edildiği hallerde, taraflar aleyhine hükmedilecek vekâlet ücreti, her iki taraf için de Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde yer alan asliye mahkemelerinde görülen işler için hesaplanan vekâlet ücretinin beşte biridir.*" yer almaktadır.

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Genel Hükümler 'inin 17. maddesinde,

"(1) Hakem önünde yapılan her türlü hukuki yardımlarda bu Tarife hükümleri uygulanır.

(2) (30.10.2016 tarihli resmi gazetede yayımlanan değişik hali) Sigorta Tahkim Komisyonları, Komisyona başvuranların taleplerinin kısmen veya tamamen reddi halinde, reddedilen kısım yönünden karşı taraf lehine Tarifinin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas almak ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunundaki beşte birlik orana uyulmak kaydıyla, Tarifinin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Asliye mahkemeleri için öngörülen maktu ücretin esas alınması gereken durumlarda da beşte birlik indirim yapılır. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez. Sigorta Tahkim Komisyonları, Komisyona başvuranların taleplerinin kısmen veya tamamen kabulü halinde ise Tarifinin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas alarak, Tarifinin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez. " hükmü öngörülmüştür.

Sigortacılık Kanunu'nun 30/17. maddesinde, talebin kısmen ya da tamamen reddi halinde, aleyhe hükmolünacak vekalet ücretinin, Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde belirlenen vekalet ücretinin beşte biri olduğu öngörülmüş olmasına rağmen; Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16/13. maddesinde ise taraflar aleyhine hükmedilecek vekâlet ücretinin her iki taraf için de Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde yer alan asliye mahkemelerinde görülen işler için hesaplanan vekâlet ücretinin beşte biri olduğu ifade edilmiş olduğundan yönetmeliğin söz

konusu hükmü, Sigortacılık Kanunu'nun m. 30/17 hükmünün kapsamını genişletmek suretiyle ona aykırı nitelikte bir düzenleme içermektedir.

Anayasa'nın 124. maddesinde, "*Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.*" düzenlemesi öngörülmüştür.

Bu bakımdan, normlar hiyerarşisinde daha alt sırada yer alan yönetmeliklerin kanuna aykırı nitelikte hükümler öngörmeleri mümkün değildir. Bu bakımdan, kanuna aykırı nitelikte yönetmelik hükmüne hukuki değer yüklenmesi hukuki normlar hiyerarşisine aykırı olacağından, kanun hükmünün uygulanması zorunludur.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 168.maddesinde; avukatlık resmi ücret tarifesinin hazırlanması konusu kapsamlı olarak düzenlenmiş ve bu konuda Türkiye Barolar Birliği yetkili kılınmıştır. Şu hale göre ve prensip olarak; avukatlık ücretinin uygulanması gereken tüm mercilerde resmi ücret belirleme yetkisi münhasıran Türkiye Barolar Birliğine aittir. Bu Kanundan kaynaklanan bir yetki ve görevdir. Nitekim Türkiye Barolar Birliği her yıl Resmi Gazetede yayınlanan ücret tarifeleri ile; mahkemelerde, hakem nezdinde, tüketici hakem heyetlerinde uygulanacak ücretleri belirlemektedir. Nitekim son olarak; 21.12.2015 tarih ve 29569 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan tarife ile; yeni ücretler belirlenmiştir. Eldeki uyuşmazlığa uygulanması gereken norm, bu tarifiedir. Bu tarife incelendiğinde; sigorta tahkim komisyonunda başvuran lehine uygulanması gereken vekalet ücreti ile ilgili hüküm 17.maddenin 2.fıkrasında yer almaktadır. Hükme göre; başvuran vekili lehine tarifenin 3. kısmına göre tam vekalet ücreti takdiri gerekmektedir.

Avukatlık ücret tarifesi ve dolayısıyla resmi ücretleri belirleme yetkisi Türkiye Barolar Birliğine ait olmakla beraber, yasama organı Kanun ile Tarifenin içeriğine müdahale edebilir, tarifenin ilgili kısmını Kanun ile tanzim edebilir. Nitekim; yasama organı bu yetkisini bir kaç kez kullanmıştır. *5904 Sayılı Kanunla 1136 sayılı Kanunun 168.maddesine mali davalarda vekalet ücreti ile ilgili hüküm ilave edilmiş, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunun 70. maddesinin 1. ve 6. bentlerinde ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30/17 maddesinde vekalet ücreti ile ilgili düzenleme yapılmıştır.*

Bu Kanuni düzenlemelere esas olarak Türkiye Barolar Birliğinin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 168. maddesinde yasal dayanağını bulan avukatlık ücreti belirleme yetkisini kaldırmamakta, ancak tarife tanzim edilirken uyulması gereken kanuni ücret belirleme kriterleri getirilmektedir. Nihai olarak; tüm mercilerin uyması gereken vekalet ücretlerinin yer aldığı norm metin; Türkiye Barolar Birliği tarafından yayınlanan resmi tarife olmaktadır. Kanuni bir düzenleme olmadıkça; Tarifeye mugayir uygulama yapılamaz.

"... Anayasa'da kanun çıkarma yetkisi yasama organına verilmiştir. Yasama organı Anayasa çerçevesinde konu ile sınırlı olmaksızın kanun çıkarabilir. Bir başka deyimle kanun, Yasama Organı tarafından yapılan bağımsız bir hukuksal düzenlemedir. Buna karşılık yönetmelik, kanunu açıklayan, kanunun uygulanmasını sağlayan ve kanunu tamamlayan bir idari

tasarruftur. Yönetmelikle kanun arasında organik bağ mevcut olup, yönetmelik kanuna bağımlıdır. Bu sebeple öncelikle üstün norm olan kanunun, kanuna aykırı olmayan hallerde ise yönetmelik hükümlerinin uygulanması gerekir. Bir başka anlatımla; kanunla yönetmeliğin çatışması halinde üstün norm durumunda bulunan kanuna değer verilerek uyumsuzluğun çözümlenmesi zorunludur. Öğretide bazı hukukçular yönetmeliklerin kanuna aykırı olmasının adli yargıda incelenemeyeceği, bu gibi hallerde ilgili tarafa idari yargıya başvurarak yönetmeliğin iptalini sağlamak üzere önel verilmesi ve bunun bekletici sorun yapılması gerektiği konusunda görüş bildirmektedirler. Gerek Anayasa'da ve gerekse kanunlarımızda yönetmelikle kanunun çatışması halinde bunun bekletici sorun sayılması gerektiği hususunda bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca, adli yargı içinde ceza ve hukuk ayırımı yapılarak sonuca varılması da isabetli değildir. Yorum yaparken yargı yolunu bir bütün olarak kabul zorunludur. Yargıtay'ın süregelen uygulamalarında ayırım yapılmaksızın yönetmeliğin kanuna aykırı olması halinde, kanuna değer verilerek uyumsuzlukların çözümlenmesi ilkesi benimsenmiştir. Yönetmeliğin kanuna bağımlı olması açıklanan şekilde yorum ve uygulama yapılmasını gerektirmektedir..."

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, E. 1993/5, K. 1996/1, T. 22.03.1996. tarihli kararı da bu yöndedir.

Yasal düzenleme ve Yargıtay kararları dikkate alındığında, Uyuşmazlık Hakem Heyeti tarafından AAÜT'ne göre hesaplanan avukatlık ücretinin tamamına hükmedilmesinde usulsüzlük bulunmadığından, davalı sigorta vekilinin itirazına itibar edilmemiştir.

5.2. Gerekçeli Karar

Yukarıda değerlendirme bölümünde açıklandığı üzere, dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya ve Yargıtay kararlarına uygun gerektirici nedenlere göre, uyuşmazlık hakem heyeti kararında bir isabetsizlik görülmediğinden, davalı Güvence Hesabı vekilinin uyuşmazlık hakem heyeti kararına yaptığı itirazlar yerinde olmadığından reddine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

6. SONUÇ

Yukarıda açıklanan nedenler ve dosya içeriğine göre;

1. Davalı X Sigorta A.Ş. vekilinin, 12.10.2016 tarih ve K-2016/28486 sayılı Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararına yaptığı itirazlar yerinde görülmediğinden REDDİNE,
2. Davalı X Sigorta AŞ'nin itiraz nedeni ile yaptığı yargılama giderlerinin kendi üzerinde BIRAKILMASINA,
3. Kararın ve dosyanın usuli işlemlerin ikmali için Sigorta Tahkim Komisyonu'na TEVDİİNE,

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30.maddesinin 12. fıkrası gereği miktar itibariyle kesin olmak üzere, vekalet ücreti yönünden Mehmet Murat Eyi'nin karşı oyu ve oyçokluğu, digger konuların oybirliği ile karar verildi. 07.12.2016

***

26.12.2016 Tarih ve 2016/İHK - 3491 Sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.

1.1 Uyuşmazlık Konusu Olay

Karara bağlanmak üzere heyetimize tevdi edilmiş bulunan itiraza ilişkin uyuşmazlığın konusu, X Sigorta A.Ş. tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigorta Poliçesi kapsamında sorumluluğu temin edilen 35 XX plakalı aracın 19.08.2015 tarihinde karıştığı kazada fabrikanın kapısına çarpmak suretiyle hasara sebebiyet verdiği, zarar görene ödenen 9.975,72 TL tazminat talebinin sigorta hakemi tarafından reddi yönündeki 29.08.2016 tarih ve K-2016/24853 sayılı karara karşı başvuru sahibi vekili tarafından yapılan itirazın incelenmesinden ibarettir.

1. SİGORTA HAKEMİNCE VERİLEN HÜKÜM

Sigorta Hakemince 29.08.2016 tarihinde “İspatlanamayan davanın reddine” karar verilmiştir.

2. TARAF/TARAFLARIN İTİRAZ GEREKÇE VE TALEPLERİ

İtiraz eden başvuru sahibi vekili tarafından yapılan yazılı açıklamalarda özetle “*Bilirkişi ücreti müvekkil şirketçe ödenmesine ve bilirkişi ücretinin ödendiği bilgisi Hakem D.S. 'a ara kararında belirttiği elektronik posta adresine müvekkil şirketçe bildirilmesine rağmen bilirkişi incelemesi yaptırılmamış eksik inceleme ile ve hukuka aykırı karar verilmiştir*” denilerek hakem kararının kaldırılması talebinde bulunmuştur.

X Sigorta A.Ş. veya vekili tarafından süresi içinde, başvuru sahibinin itirazına karşı cevap dilekçesi verilmemiştir.

3. UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümünde 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu genel hükümleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu Yönetmeliği, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Trafik Sigortası Genel Şartları, Sigorta Poliçesi Özel hükümleri ile Yargıtay kararları dikkate alınmıştır.

4. DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

5.1. Değerlendirme

Başvuru sahibi vekili, başvuru dilekçesinde özetle “*19.08.2015 tarihinde meydana gelen trafik kazasında başvuru sahibi şirkete ait 35 XX plakalı aracın kayarak yüklemenin yapıldığı fabrika kapısına çarparak hasara neden olduğu, bu kaza neticesinde X Sigorta A.Ş. 'ne başvurulduğunu, ancak X Sigorta A.Ş. 'nin ödeme yapmadığını, bunun üzerine zarar görene ödeme yapmak zorunda kaldığı tutarın tahsili bakımından Komisyona başvuru zorunluluğunun doğduğunu, 9.975,72 TL tazminatın ödenmesi hususunda X Sigorta A.Ş. aleyhine karar verilmesini*” talep etmiştir.

X Sigorta A.Ş. vekili başvuruya karşı özetle “kazanın karayolu dışında meydana geldiğini, hadisenin sigortalı aracın fabrika sahası içinde bulunan fabrika kapısına zarar vermesi ile oluştuğunun anlaşıldığını, sorumluluğun doğması için rizikonun motorlu araç tarafından karayolunda meydana getirilmiş olması gerektiğini, sürücünün ağır kusurlu olduğunu ve başvurunun reddi” gerektiğini savunmuştur.

Sigorta Hakemi tarafından, “başvuran davadaki talebinin haklılığını ispat edecek somut belgeyi dava dosyasına ibraz etmediği gibi teknik incelemeye muhtaç sorunun çözümünü tespit edebilecek bilirkişi marifetiyle durumun rapora bağlanması için alınan ve tebliğ edilen ara karara rağmen başvuran icrası gerekenleri ifa etmediği gerekçesiyle ispatlanamayan davanın reddine” karar verilmiştir.

Başvuru sahibi vekili tarafından, yukarıda yazılı gerekçelerle hakemi kararına itiraz edilmiştir.

Dosya evrakının incelenmesinden taraflar arasındaki uyuşmazlığın tazminat talebine konu kazanın sigorta teminatı içinde olup olmadığından kaynaklandığı görülmektedir. Hakem kararında, başvuru sahibinin bilirkişi ücretini yatırmadığından hareketle başvurunun reddine dair hüküm tesis edilmiştir.

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30.maddesinin (23).fıkrasına göre “Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hükümleri, sigortacılıktaki tahkim hakkında da kıyasen uygulanır”.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 438.maddesinde taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça tebligat, 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır” denilmektedir.

Elektronik posta/mail yolu ile yapılan bildirimlerin tebliğ yerine geçeceği hususunda, mail öncesinde taraflara (başvurana) yapılmış yazılı bir ihtar ya da tarafların (başvuranın) bu konuda dosyaya vermiş olduğu bir beyan bulunmadığı gibi kesin süre ihtar içerir ara kararı ekli uyuşmazlık hakemi e-mailinin başvuru sahibince teslim alındığını teyit eden bir cevap e-maili bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu şartlar gerçekleşmeden kesin süreli uyuşmazlık hakemi e-mailinin posta kutusunda hata vermemesi/iade olmaması halinin usulüne uygun yapılmış bir tebligat yerine geçmesine imkân bulunmamaktadır. Yargıtay uygulamasına göre kesin süre içeren ara kararlarının açık olması, ara kararının yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak müeyyidenin açıkça yazılı ve gerekli ihtarın yasanın ön gördüğü tebliğ yöntemi ile yapılması olması gerekir. Belirtilen çerçevede bakıldığında, uyuşmazlık hakemi tarafından alınan ve elektronik posta/mail yolu ile başvurana gönderildiği anlaşılan 06.06.2016 tarihli ara kararının usulüne uygun tebliğ yöntemi ile gönderilmediğinden başvurunun reddi sonucunu doğuracak bir hukuki yaptırıma sahip bulunmadığı kanaatine varılmaktadır.

Diğer yandan dosyada başvuru sahibinin uyuşmazlık hakeminin dosyadan el çektiği 29.08.2016 tarihli (hüküm) hakem kararının alınmasından çok önce 23.06.2016 tarihinde talep edilen bilirkişi masrafını gecikmeli olarak hesaba yatırdığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, sırf bilirkişi masrafının geç yatırıldığından hareketle başvurunun reddi haklı görülmemiş, uyuşmazlığın esasının çözümü noktasında bilirkişiden rapor alınması yönünde ara kararı tesis edilerek hakem yargılaması aşamasında görevlendirmesi yapılan ve ücretinin ödendiği anlaşılan Makine Mühendisi Prof. Dr. H.S.’e dosya tevdi edilmiştir.

Bilirkişi tarafından düzenlenen 23.12.2016 tarihli raporda, “*Olayın cereyan tarzına ve tespitlere göre, başvuru sahibine ait 35 XX plaka no.lu kamyon sürücüsü, yük almak için meskun mahaldeki firmanın giriş kapısından girip yükleme alanına park ettiği kamyonun motorunu stop etmeden, el frenini çekmeden, yükün ağırlığı nedeniyle hareket etmemesi için tekerlere takoz konmadan, yükleme yapılan kamyonun kayarak giriş - çıkış çelik kapısına ön kısmı ile çarparak, kaza neden olduğu sabit olup, bu duruma göre, park etme kuralını ve yükleme kuralını ihlal etmesi, dalgın, dikkatsiz ve tedbirsiz davranması nedeniyle, olayda birinci derecede ve tam kusurlu (%100 oranında)*” olduğu ve “*Başvuru sahibine ait 35 XX plaka no.lu kamyonun hasarladığı ve X Gıda Ltd. Şti. firmasına ait çelik giriş kapısının kaza nedeniyle toplam zarar ve ziyanı 9.970,00-TL*” tespitlerine yer verilmiştir.

Bilirkişi raporu taraf vekillerine 24.12.2016 tarihinde e-posta yoluyla tebliğ edilmiştir.

Karayolları Trafik Kanunu hükümlerine göre işletenin ve dolayısıyla onun sorumluluğunu sigortalayan trafik sigortacısının sorumluluğunun doğabilmesi için, kazanın karayolunda gerçekleşmesi gerekir. Karayolu, Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesinde “*Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır*” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım gereğince, bir tarlada, şantiyede ya da boş bir arazide meydana gelen kazalarda Karayolları Trafik Kanunu uygulanmayacaktır. Nitekim, Yargıtay 17. HD. T.23.01.2014, E:2013/2718, K:2014/781 sayılı ilamında: “*Dava, destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkin olup, davalı sigorta şirketi kazaya neden olan traktörün (biçerdöver makinesi) zorunlu mali mesuliyet sigortacısıdır. Davalı vekili yargılama konusu kazanın karayolunda gerçekleşmediğini, bu nedenle oluşan zararın sigorta teminatı kapsamında bulunmadığını savunmuştur. Kural olarak, kaza sonucu oluşan zararın sigorta teminatı kapsamında olması için, kazanın karayolunda olması gerekmektedir. Karayolu dışında olan bir kaza nedeniyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 85'inci maddesi hükmüne göre işleten sorumlu olmayacağı gibi aracın trafik zorunlu mali mesuliyet sigortacısı da sorumlu tutulamayacaktır. Somut olayda zararı doğuran kazanın meydana geldiği yer ile ilgili kesin bir belirleme yapılmamış, dosya kapsamındaki belgelerde kaza yerinin tarla olarak geçtiği görülmüştür. Davacı ise tarlalar arasında geçişi sağlayan bir yol olduğunu ileri sürmektedir. Karayolu tanımı 2918 sayılı yasanın 2. 3 maddelerinde yapılmıştır. O halde, mahkemece kaza yerinin 2918 sayılı yasada sayılan, karayolu ya da bağlantı yolu olup olmadığının belirlenmesi için, keşif de yapılmak suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamış, kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir*” hükmüyle karayolunda gerçekleşmeyen kazaların trafik sigortası teminatı dışında olduğuna vurgu yapmıştır.

Başvuru sahibinin tazminat talebine dayanak teşkil eden olayın karayolu dışında meydana geldiği iddiasına yönelik olarak dosyada bulunan bilgi ve belgeler ile ifadelerin incelenmesinden, olay sonrasında tutulan tutanakta, “*19.08.2015 tarihinde Merve Mahallesi Uzungöl Caddesi No.'de bulunan X Gıda isimli işyeri içerisinde park halinde bulunan 35 XX plakalı araca mal yüklendiği esnada araç kayarak işyerinin giriş-çıkış kapısına çarpması sonucu demir kapı yerinden çıkarak hasar görmüştür*” şeklinde tespitiyle kazanın ne şekilde meydana geldiği açıklanmıştır. Bu bilgiler ışığında kazanın Sancaktepe Merve Mahallesinde bulunan X Gıda'nın fabrika alanındaki ambar bölümü

önünde araca mal yüklemesi sırasında meydana geldiği anlaşılmaktadır. Davalı sigorta şirketinin iddia ettiğinin aksine kaza, işyerine araçların giriş ve çıkışlarına ayrılan bölümde mal yüklemesi esnasında aracın kayması sonucunda bu alanı sınırlayan fabrika kapısına çarpmak suretiyle gerçekleşmiştir. Olayda fabrika otomatik giriş kapısının hasar görmüş olması da bu hususu teyit etmektedir.

Dosyadaki bilgilere göre kaza neticesinde meydana gelen hasar miktarı, bilirkişi aracılığıyla 9.970,00 TL olarak tespit edilmiş, sigortacının ödeme yapmaması üzerine başvuru sahibi tarafından 20.11.2015 tarihinde 9.975,72 TL tutarında tazminat ödenmiştir. Başvuru konusu kazanın sigorta teminatı kapsamında kaldığı kabul edildiğine göre, davalı sigorta şirketinin başvuru sahibine 20.11.2015 tarihi itibarıyla 9.970,00 TL ödemesi gerektiği sonucuna varılacaktır.

Sigorta kuruluşunun tahkim yargılaması esnasında vermiş olduğu cevap dilekçesinde, dava konusu kazanın trafik sigortası yeni genel şartları kapsamında olduğu ve B.4a maddesi gereği rücu sebebi teşkil ettiğinden ağır kusuru ile ödeme yapan sigortalıya karşı sorumlulukları bulunmadığı savunulmakta ise de dosya kapsamında kazanın el frenin çekilmemesinden kaynaklandığına dair somut bir tespit bulunmadığı gibi el freninin az çekilmiş olması ya da tutmaması gibi bir durumdan da olayın kaynaklanmış olabileceği dikkate alındığında araç sürücüsünün olayda tam kusuru var ise de işbu eylemin ağır kusur kategorisinde değerlendirilmesi mümkün gözükmemektedir.

Başvuran vekili itiraz dilekçesi sonuç kısmında; 20.11.2015 tarihinden itibaren yasal faiz uygulanması, tahkim masraflarının ve avukatlık ücretinin tahsili talebinde de bulunmuştur.

Başvuruya konu alacağı uygulanması gereken faiz konusunda, başvuru sahibinin talep formunda faiz talebi yer almadığından bu hususta hüküm verilmesine olanak bulunmamaktadır.

Başvuru sahibi itiraz aşamasında vekil marifetiyle itirazda bulunmuş ise de hakem yargılaması aşamasında vekâletname sunulmadığı, başvuru sahibin şirketin gerekçeli kararda asil olarak yer aldığı, itiraz konusu kararda vekâleten temsil edilmediği nazara alınarak itiraz aşamasında vekâleten yapılmış itirazın vekâlet ücreti takdirini gerektirmeyeceği kanaatine varılmıştır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30.maddesinin (23).fıkrasına göre “*Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hükümleri, sigortacılıktaki tahkim hakkında da kıyasen uygulanır*” denilmekte olup 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun “*Yargılama Giderlerinden Sorumluluk*” başlıklı 326.maddesine göre “(1) Kanunda yazılı hâller dışında, yargılama giderlerinin, aleyhine hüküm verilen taraftan alınmasına karar verilir. (2) Davada iki taraftan her biri kısmen haklı çıkarsa, mahkeme, yargılama giderlerini tarafların haklılık oranına göre paylaşır.” hükmünü içermekte, 331.maddede ise “*Davanın konusuz kalması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkim, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmeder*” denilmektedir. Anılan madde kapsamında yargı giderlerinin kaybeden tarafa yükletilmesi işlemi re’sen yapılacağına göre bu hususta ayrıca talepte bulunulması gerekmeyecektir.

5.2. Gerekçeli Karar

Yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler ile açıklanan gerekçelerle, başvuru sahibinin Uyuşmazlık Hakem kararına yönelik tazminat talebine konu olayın karayolunda gerçekleşmiş olması, bilirkişi incelemesi ara kararının yerine getirilmemesi gerekçesine bağlı ret nedeninin yerinde olmaması sebebiyle bilirkişi raporu kapsamında uygun görülen zarar miktarı ispatlanmasına göre sigortacının sorumluluğunun doğru yönündeki itirazlarının kabulüne karar verilmiş ve Uyuşmazlık Hakem kararı kaldırılarak aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.

6. SONUÇ

1. Başvuru sahibi vekilinin Sigorta Tahkim Komisyonu Uyuşmazlık Hakeminin 29.08.2016 tarih, K-2016/24853 sayılı kararına karşı yapmış olduğu itirazların KABULÜNE ve Hakem Kararının KALDIRILMASINA,

2. Başvuru sahibinin talebinin kısmen kabulü ile 9.970,00 TL tazminatın X Sigorta A.Ş.'nden alınarak başvuru sahibine ödenmesine,

3. Başvuru sahibi tarafından yapılan 250,00-TL başvuru ücreti, 500,00 TL bilirkişi ücreti, 250,00-TL itiraz başvuru ücreti olmak üzere toplam 1.000,00- TL tutarındaki yargılama giderinin X Sigorta A.Ş.'den alınarak başvuru sahibine ödenmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30/12. maddesi gereğince kesin olmak üzere oybirliği ile karar verildi. 26.12.2016

***

21.12.2016 Tarih ve 2016/İHK - 3475 Sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.

1.1 Uyuşmazlık Konusu Olay

Karara bağlanmak üzere heyetimize tevdi edilmiş bulunan itiraza ilişkin uyuşmazlığın konusu, sigorta kuruluşu tarafından tanzim edilen Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigorta poliçesi kapsamında sorumluluğu temin edilen 35 XX plakalı araç ile başvuru sahibine ait 35 YY plakalı aracın 24.02.2016 tarihinde karıştığı maddi zararlı trafik kazasında başvuru sahibine ait araçta meydana gelen ve sigorta şirketi tarafından ödenmediği iddiasıyla Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde yöneltmiş bulunan değer kaybı zararı ve eksper ücreti masrafının karşılanması talebinin kısmen kabulü yönündeki hakem kararına karşı başvuru sahibi vekilinin itirazının incelenmesinden ibarettir.

2. SİGORTA HAKEMİNCE VERİLEN HÜKÜM

Sigorta Hakemince 07.09.2016 tarihinde, *“Başvurunun kısmen kabulü ile 7.294,00 TL değer kaybı tazminatının 23.04.2016 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte X Sigorta Kooperatifi’nden alınarak başvuru sahibine verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine”* karar verilmiştir.

3. TARAFIN/TARAFLARIN İTİRAZ GEREKÇELERİ VE TALEPLERİ

İtiraz eden başvuru sahibi vekili tarafından verilen itiraz dilekçesi kapsamında *“Müvekkilinin hasar tespitine ilişkin yaptığı 236,00 TL ödemeye ilişkin dekontun dosyada bulunduğu, kararda belirtilen ekspertiz ücret tarifesine ilişkin genelgeye göre ekspertiz ücretinin 236,00 TL olmasının usul ve genelgeye uygun olduğu, 187 TL olarak tayininin hakkaniyetsiz olduğu, vekalet ücreti açısından 360,00 TL’ne hükmedilmesi hatalı olup 1.800,00 TL’ne hükmedilmesi gerektiği”* talebinde bulunulmuştur.

X Sigorta Kooperatifi tarafından, başvuru sahibinin itirazına karşı herhangi beyanda bulunulmamıştır.

4.UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümünde 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu genel hükümleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Trafik Sigortası Genel Şartları, Sigorta Poliçesi Özel hükümleri ile Yargıtay kararları dikkate alınmıştır.

5. DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

5.1.Değerlendirme

Başvuru sahibi vekili, *“Davalı sigorta şirketi nezdinde trafik sigortalı 35 XX plakalı aracın 24.02.2016 tarihinde tam kusurlu olarak sebebiyet verdiği kazada başvurana ait 35 YY plakalı araca zarar verdiğini, kaza sonucu yapılan ekspertiz incelemesinde değer*

kaybı miktarının 7.000,00 TL hesaplandığı ve 236,00 TL ekspertiz ücreti ödendiği, işbu tutarların avans faizi ile birlikte tahsili” talebinde bulunmuştur.

Sigorta kuruluşu vekili “başvuru sahibi tarafından sunulan ekspertiz raporunu kabul etmediklerini, araçta değer kaybının olmadığını, ekspertiz ücretinin teminat kapsamı dışında olduğunu” savunmuştur.

Sigorta Hakemi tarafından, “Her hasarı kendi içerisinde değerlendirerek araçta meydana gelen zararın aracın ikinci el piyasa rayiç değerine ne miktarda düşüşe sebebiyet verdiğinin piyasa koşullarıyla gerçek değer üzerinden belirlenmesinin TBK’nun 49.maddesinde düzenlenen zararın giderilmesi ilkesiyle bağdaştığı, tarafların iddia ve savunması doğrultusunda bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilerek Sigorta Eksperi İ.V.S. tarafından düzenlenen rapor doğrultusunda, değer kaybı tutarının 7.294 TL olduğunun tespit edildiği, ekspertiz ücret tarifesi uyarınca eksper raporu için kabul edilen ödeme tutarının KDV dahil 187 TL olabileceği ve yargılama giderleri arasında sayılacağı, 35 XX plakalı aracın kullanım amacının yolcu nakli-hususi olduğu anlaşılma ile uygulanabilecek faizin yasal faiz olduğu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapılmasına ilişkin 19.01.2016 tarih 29598 sayılı R.G.’de yayımlanan yönetmeliğin 6.maddesiyle değişik 16.madde,13.fıkra göre taraflar aleyhine hükmedilecek vekalet ücretinin 1/5 olduğu, başvurunun kısmen kabulü ile ıslahla arttırılan 7.294,00 TL değer kaybı tazminatının temerrüt tarihi olan 23.04.2016 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte X Sigorta Kooperatifi’nden alınarak başvuru sahibine verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine” karar verilmiştir.

Başvuru sahibi vekili tarafından yukarıda yazılı gerekçelerle hakem kararına itiraz edilmiştir.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun 22’nci maddesinin 19’ncü fıkrası ile sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilere serbestçe eksper tayin etme hakkı tanınmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1426.maddesine göre “Sigortacı, sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar tarafından, rizikonun, tazminatın veya bedel ödeme borcunun kapsamının belirlenmesi amacıyla yapılan makul giderleri, bunlar faydasız kalmış olsalar bile ödemek zorundadır”.

Söz konusu kanun hükmünün uygulanması ile ilgili esasları göstermek üzere Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan "Sigorta Eksperleri Atama Yönetmeliği'nin 11 nci maddesinin birinci fıkrasında; “Motorlu araç sigortalarında ekspertiz ücreti, taban ekspertiz ücret tarifesinden az olmamak üzere taraflar arasında serbestçe belirlenir.” hükmü yer almaktadır. Anılan Yönetmeliğin 12 nci maddesi uyarınca hazırlanan 2015/34 sayılı "Ekspertiz Ücret Tarifesine İlişkin Genelge" Hazine Müsteşarlığı tarafından 28 Ağustos 2015 tarihinde yayımlanmıştır.

Bu kapsamda, motorlu araç sigortalarında 28 Ağustos 2015 tarihinden itibaren kabul edilen atamalarda söz konusu genelge ekinde yer alan "Ekspertiz Ücret Tarifesi"nden az tutarda ücret belirlenmemesi gerekmektedir.

Başvuru sahibinin aracındaki değer kaybının tespitine dair eksper raporunun tarihi (S.Ş.) 11.04.2016'dır. 2016 yılı ekspertiz ücret tarifesinde motorlu araçlar değer kaybı ile ilgili ekspertiz ücreti 150,00 TL'den az ve 500,00 TL'den fazla olmamak üzere tespit edilen değer kaybı tutarının %1,5'i olarak ifade edilmiştir. Tarife Uygulama Esaslarında *“Tarifedeki ücretlerin KDV hariç brüt tutarlar”* olduğu, *“ücret tarifesinin her takvim yılı başında TÜİK tarafından belirlenen üretici fiyatları endeksinde gerçekleşen artış oranında artırılarak uygulanacağı”* yazılıdır. Başvuran tarafından yaptırılan değer kaybı ekspertiz raporu tarihi 11.04.2016 olup hükme esas değer kaybı rakamı itibariyle esas alınması gereken 150,00 TL asgari tutara 2015/2016 ÜFE artışı (% 6,8475) ile bulunan 160,27 tutara %18 KDV ilavesi ile 189,12 TL rakamına ulaşılmaktadır. Her ne kadar başvuru sahibince 236,00 TL talep edilmekte ise de TTK 1426.maddesi kapsamında talebi mümkün tutarın 189,12 TL olduğunun anlaşılması karşısında hakem kararında 187 TL olarak esas alınan rakamın 189,12 TL olarak düzeltilmesi, ayrıca tarifenin düzenlenme şekli itibariyle daha düşük tutarlı değer kaybında dahi aynı rakama hükmedilmesi gerektiğinden kabul tutarına göre nispi olarak hesaplanan yargılama giderleri arasında gösterilemeyeceği, ortaya çıkan fark sebebiyle yargı gideri ve vekalet ücretinin revize edilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, 6100 sayılı HMK madde 323' te “Yargılama giderlerinin kapsamı” başlığı altında yargılama giderlerinin neler olduğu sayılmış olup madde kapsamına göre yargılama gideri, yargılama sırasında dava nedeniyle yapılan masraf, harç ve sair giderlerdir. Alacağın tespiti amacıyla yaptırılan ekspertiz için ekspere ödenen ücret yargılama gideri değildir. Bu nedenle, hakem kararında kabul edilen eksper ücretinin yargılama giderleri arasından çıkartılarak, başvuru eda hükmü içerisinde değerlendirilmesi ve karara bağlanması gerekmektedir.

Vekâlet ücretine yönelik itiraza gelince, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 6 maddesinin 13 fıkrasında *“Tarafların avukat ile temsil edildiği hallerde, taraflar aleyhine hükmedilecek vekalet ücreti, her iki taraf için de Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde yer alan asliye mahkemelerinde görülen işler için hesaplanan vekalet ücretinin beşte biridir.”* denilmekte ise de daha üst bir norm olan 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30.maddesinin 17.fıkrasında *“Talebi kısmen ya da tamamen reddedilenler aleyhine hükmolunacak vekalet ücreti, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirlenen vekalet ücretinin beşte biridir.”* denildiği, yürürlükteki yasa hükmünün yine yasa ile değiştirilebileceği, yönetmelikle getirilen düzenlemenin normlar hiyerarşisine aykırı olduğu, halen geçerli söz konusu yasa hükmünde, talebi reddedilenler ile kabul edilenler ayrımının yapılmasının gerektiği, talebi kabul edilen başvuru sahipleri lehine indirimsiz vekalet ücreti, reddedilen miktarlar üzerinden ise aleyhlerine hesaplanacak olan vekalet ücretlerinin ise 1/5 oranında indirimli olarak uygulanması gerekmekte olup konu ile ilgili Yargıtay 17.Hukuk Dairesi Başkanlığı'nın 16.04.2013 tarih ve 2013/4237 Esas ve 2013/5552 K. sayılı kararının 3. numaralı bendinde, avukatlık ücretinin beşte bir uygulamasının, kanunda talebi kısmen ya da tamamen reddedilenler aleyhine olacağı belirtilmekte olup kanun hükmünün öncelikle uygulanması gerekmesi

karşısında uyuşmazlık hakem kararında anılan kanun maddesi ve Yargıtay uygulamasına aykırı olarak vekalet ücreti takdir edildiği anlaşılmaktadır.

Her ne kadar Yargıtay 11.Hukuk Dairesinin 15.02.2016 tarih, 2016/64 E. 2016/1453 K. sayılı kararında farklı bir görüş benimsenmiş ve AAÜT’de belirlenen vekalet ücretinin 1/5’i olması ve hükmedilecek vekalet ücretinin her iki yan bakımından göz önüne alınması gereken bir ücret olduğu, bu nedenle karşı yan lehine belirlenen avukatlık ücretinin 1/5’ine hükmedilmesi gerekirken tamamına hükmedilmesi doğru olmadığı belirtilmekte ise de maddedeki “talebi reddedilenler”den kastedilen başvuru sahipleri, sigorta ettiren, sigortalı vs. kişiler olduğu, sigorta şirketlerinin kastedilmediği, düzenlemenin amacının sigorta tahkim sistemi başvurusunu cazip hale getirmek, vatandaşları teşvik etmek ve başvuruları reddedilecek olsa bile ağır vekalet ücreti ödemesinden kurtarmaktır. Kaldı ki Tahkim sisteminde sigorta şirketlerinin başvuran durumunda olduğu dava sayısı yok denecek kadar azdır. Bu düzenlemenin muhatabı, sigorta şirketleri değildir, nitekim mevcut yasal düzenleme kapsamında onları korumayı gerektirecek bir durum da yoktur. Bu bakımdan itiraz hakem heyetimizce Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararına katılma imkânı bulunmamış, daha önce verilen Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 16.04.2013 tarih ve 2013/4237 Esas ve 2013/5552 K. sayılı kararı doğrultusunda değerlendirme yapılmış bulunmaktadır.

Nitekim Resmi Gazetenin 30 Kasım 2016 tarihli ve 29904 sayılı nüshasında yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe giren “Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife” başlıklı tebliğinin 4 üncü maddesi ile “*Sigorta Tahkim Komisyonları, Komisyona başvuranların taleplerinin kısmen veya tamamen reddi halinde, reddedilen kısım yönünden karşı taraf lehine Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas almak ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunundaki beşte birlik orana uyulmak kaydıyla, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Asliye mahkemeleri için öngörülen maktu ücretin esas alınması gereken durumlarda da beşte birlik indirim yapılır. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez. Sigorta Tahkim Komisyonları, Komisyona başvuranların taleplerinin kısmen veya tamamen kabulü halinde ise Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas alarak, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez*” düzenlemesi ile açıkça talebin reddi halinde talebi reddedilenler aleyhine 1/5 vekalet ücretine hükmedileceği belirtilerek bir kısım hukukçular yönünden tereddüde neden olan anlam kargaşası giderilmeye çalışılmıştır.

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin (R.G. Tarihi:21.12.2015 R.G. No:29569) 17.maddesine göre “(1) Hakem önünde yapılan her türlü hukuki yardımlarda bu Tarife hükümleri uygulanır.(2) Sigorta Tahkim Komisyonları, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas almak ve 3.6.2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunundaki beşte birlik orana uyulmak kaydıyla, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez.” denilmektedir.

Bu sebeple hakem kararları için uygulanacak vekâlet ücreti, gerek Sigortacılık Kanunu'nun 30/17.maddesinin yaptığı atıf gerekse AAÜT 17.maddesi sebebiyle; itiraza konu hakem kararında başvuru sahibi lehine hüküm altına alınan tutara göre, "*Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücret*" esas alınmak suretiyle 1.800 TL vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiğinden başvuran vekilinin vekalet ücretine yönelik itirazının haklı olduğu kanaatine varılmaktadır.

5.2.Gerekçeli Karar

Yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, açıklanan gerekçelerle, başvuran vekilinin vekalet ücretine yönelik itirazının kabulüne, ekspertiz ücretine yönelik itirazının ise kısmen kabulüne, ortaya çıkan fark rakam sebebiyle uyuşmazlık hakemi kararının sonuç kısmının kaldırılarak aşağıdaki hükmün tesisine karar vermek gerekmiştir.

6. SONUÇ

1. Başvuru sahibinin itirazının KISMEN KABUL KISMEN REDDİNE, Sigorta Tahkim Komisyonu Uyuşmazlık Hakeminin 07.09.2016 tarih, K-2016/25659 sayılı kararının "5.SONUÇ" kısmının kaldırılmasına,

2. Başvuru sahibinin talebinin kısmen kabulüne, 7.294,00 TL değer kaybı, 189,12 TL ekspertiz ücreti olmak üzere 7.483,12 TL tazminatın 23.04.2016 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalı X Sigorta Kooperatifi'nden alınarak başvuru sahibine ödenmesine,

3. Başvuru sahibi tarafından hakem yargılaması sırasında ödenen 250,00 TL başvuru ücreti, 4,30 TL vekâlet harcı, 300,00 TL bilirkişi ücreti, 250,00 TL itiraz başvuru ücretinden oluşan toplam 804,30 TL yargılama giderinin kabul/red oranına göre 799,29 TL'sinin davalı X Sigorta Kooperatifi'nden alınarak başvuru sahibine ödenmesine, fazlaya ilişkin giderin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,

4. Başvuru sahibi kendisini vekille temsil ettirdiğinden 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30/17 ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 17.maddesi gereği 1.800,00 TL vekalet ücreti takdirine, X Sigorta Kooperatifi'nden alınarak başvuru sahibine ödenmesine,

5. Sigorta şirketi kendisini vekille temsil ettirdiğinden 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30/17 ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 17.maddesi gereği 9,38 TL vekalet ücreti takdirine, başvuru sahibinden alınarak X Sigorta Kooperatifi'ne ödenmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30/12.maddesi gereğince kesin olmak üzere oybirliği ile karar verildi. 21.12.2016

***